

Çek - Alman davasının Avrupayı harbe sürüklemesi ihtimali tekrar başgösterdi

Fransada ihtiyat sınıflar silâh altına çağırıldı

Pragda Çekler de, Südetler de dün son sözlerini söylediler

Hitlerin bugün Nürnbergde bir nutuk irad etmesi bekleniyor

HARİCDEKİ AKİSLER

Fransanın Almanya hududunda aldığı fevkalâde tedbirler

Romanyanın da Çekoslovakya'ya bir taarruz vukuunda İngiltere ve Fransa ile harekete geçeceği bildiriliyor

Fransız ordusunun İsviçre ve Almanya hududlarında son yaptığı manevralardan intibalar

Paris 5 — Havas bildiriyor: Enternasyonal vaziyet dolayısıyla ve Almanyanın şimali şarkı hududunda teves-

stül ettiği mühim tedbirlerin ve asker ve levazım mevcudunu takviye etmesi neticesi olarak hükümet bir takım emniyet

tedbirlerine müracaat etmek mecburiyetinde kalmıştır. Bu suretle ve bilhassa (Devamı 11 inci sayfada)

ÇEKOSLOVAKYADA

Prag dün hummalı bir faaliyete sahne oldu

Çek kabinesinin toplantısı 5 saat sürdü, kabine nihayet bir tebliğ neşrederek dağıldı, Südetler de toplanarak eski şartları değiştirmeyeceklerini bildirdiler

Londra, 5 (Hususi) — Çekoslovakyanın hükümet merkezi bugün, hummalı bir faaliyete sahne olmuştur.

Cumhurbaşkanı Beneş'in riyaseti altında fevkalâde bir toplantı yapan kabine Nürnberg kongresi açılmadan evvel Südetler davasını halletmek maksadile

fasilasız beş saat süren müzakerelerde bulunmuş, nihayet bir tebliğ neşretmiş ve dağılmıştır.

Tebliğde ezcümle deniyor ki: Hükümet, Südet meselesinin halli için kat'î bir plân hazırlamıştır. Bu plân, bütün (Devamı 11 inci sayfada)

ALMANYADA

Hitler Nürnberge vasil oldu

Alman propaganda nazırı: «Biz düşmanlarımızı tanıyoruz, onlar da yakında bizi tanımak fırsatını bulacaklardır» dedi.

Stuttgart 5 (A.A.) — Ecebi memleketlerdeki Almanlar kongresi dün akşam propaganda nazırı Göbbels'in bir (Devamı 11 inci sayfada)

Kral ikinci Piyerin doğum günü

(Yazısı 11 inci sayfada)

Hatay Kabinesi Dr. Abdurrahman Melek Başvekâlete getirildi

Başvekil, bugün Meclis huzuruna çıkarak mesai arkadaşlarını takdim edecek

Hatay meclisinin açılışına aid ilk resimler: (Yukarıda) Cevad Açıkalın, albay Sükrü Kanadlı ve kolonel Kole meclise gelirlerken, (aşağıda) meb'uslar meclise giriyorlar. (Yazısı 11 inci sayfada)

Filistindeki müsademeler muharebe şeklini aldı

Arablar iki İngiliz tayyaresini düşürdüler, bir treni yoldan çıkardılar, bir köprüyü uçurdular!

Londra 5 (Hususi) — Arab çeteleri, bugün tekrar Hayfa - Kahire demiryolunu muhtelif noktalarda tahrib etmiş ve bir trenin yoldan çıkmasına sebep olmuştur. Bu hat üzerinde bir köprü de berhava edilmiştir.

Bundan başka çeteler, Tul-Kerim tren istasyonuna hücum ederek iki memuru kaçırmış ve diğer bazılarını da yaralamışlardır.

Diğer taraftan Kudüste, Ömer camisinin şeyhi, bir müsademe esnasında ağır surette yaralanmıştır.

Şam 1 Eylül — (Hususi muhabirimiz yazıyor:) Filistin mücadeleleri hakkında daimi surette burada gazetelere havadis veren teşkilâtın gazetelerle neşrettiği malûmat arasında bazıları var ki doğruluğunu veya yanlışlığını kontrol etmek kabîl olmamakla beraber, size bildirmeyi faydalı gördüm.

Neşredilen bir tebliğe göre, son günlerde Tulkerem civarında teröristlerle İngiliz askerleri arasında vukua gelen bir müsademe zan ve tahmin edilebilecek de- (Devamı 3 üncü sayfada)

İngiliz kuvvetleri tarafından tevkif edilen bir Arab çetesi muhakeme edilmek üzere divanhârb binasının önünde kamyondan indirilirken

Hergün

İtalyada Yahudi aleyhdarlığı

Yazan: Muhittin Birgen

İtalyada Yahudiler aleyhinde ilk sözler söylenmeğe başladığı zamandan beri henüz çok zaman geçmemiş olduğu halde Yahudilere karşı şiddetli tedbirler alınmaya başlandı. Alınan ilk tedbirler 1919 senesinden sonra İtalyaya gelmiş ve orada yerleşmiş bulunan Yahudilerin altı ay zarfında memleketi terke davet edilmeleri ile tezahür ediyor. Demek oluyor ki İtalya, ilk adımda eenebi Yahudilere karşı harekete geçiyor. Ancak bu Yahudiler, 1919 dan sonra İtalyada yerleşmiş ve hattâ İtalyan tâbiyetini veyahud himayesini iktisab etmiş olabilirler. Bunlar dahi tedbirin haricinde kalmış değildir, yani altı ay zarfında bunlar da memleketi terkedeceklerdir.

Burada küçük bir istitrad yapalım: 918 den sonra İtalyan tabiiyeti veya İtalyan himayesi bizim Türkiye Yahudileri için pek meğrub bir şey olmuştur. Pek çok Türkiyeli Yahudi, batmış zannettikleri bir memleketin tebaası olarak kalmayı beğenmemişler ve ceplerine, o zaman kolay istihlal edilebilen bir İtalyan pasaportu yerleştirerek İtalyan oluvermişlerdi. Bunlar arasında henüz İtalyayı görmemiş ve belki de Türkiyeden hiç ayrılmamış bulunanları vardır. Bu çok akıllı ve açık göz insanlar şimdi kendilerine yeni bir tabiiyet aramak mecburiyetinde kılacaklardır. Onlara «geçmiş olsun!» demeyi bir nezaket vazifesi bilelim!

★

İtalyada Yahudi nüfusu geniş değildir. Geçende de bahsetmiş olduğum gibi İtalyan nüfusuna nisbetleri binde biri geçmiyor. Meselâ: Bizde de Yahudi nüfusu o kadar çok olmamasına (takriben 70,000) rağmen nüfusumuza nisbetleri binde dördü geçiyor. Şu halde neden dolayı İtalya Yahudilere karşı bu kadar şiddetli kararlar almaya başlamıştır? Sırf bir «millî kan temizliği» fikriyle mi? Yani, sırf bir prensip olarak mı? Hayır, mesele bu kadar basit olamaz. İtalya faşizmini, doğmatizmi bu derece ileri götürmeğe meyyal olarak tanımlıyoruz.

Bu tedbirlerin itihazını icab eden başka iki sebep var: Birincisi, İtalyada Yahudilerin nüfusça çok azlıklarına rağmen elde ettikleri iktisadi mevkilerin, hem kuvvetli, hem yüksek olmasıdır. Bir çok mühim iktisadi işler onların ellerine geçmiş bulunuyor. Ve bu sayede Yahudiler siyasi nüfusa da sahib oluyorlar. Meselâ Macaristan ve eski Avusturya derecesinde değil, fakat bir çok iktisadi işlerde Yahudiler İtalyada da hâkim mevkiler elde etmişler ve bu sayede siyasi sahalar da hulûl eylemişlerdir. Meselâ, faşizm, İtalyan matbuatında bir takım istihaleler yapmazdan evvel matbuatta Yahudiliğin büyük nüfuzu vardı; şimdi bu nüfuz çok azalmış olmakla beraber gene büsbütün ortadan kaybolmuş değildir.

İkinci sebep de, bu nevi tedbirler alınmadığı takdirde İtalyada Yahudi nüfusunun artacağına muhakkak görülmüştür. Meselâ, son zamanlarda Avusturyayı terketmek mecburiyetinde kalan Yahudilerin bir kısmı İtalyaya çekiliyorlardı. Macaristanda da Yahudiler aleyhindeki kanun dolayısıyla işlerini kaybeden veya etmek tehlikesini gören Yahudilerin bir kısmı İtalyaya geçmek istiyorlardı. Hattâ, Avusturyada tamidğim bir hayli Yahudi vardır ki bundan daha iki, üç sene vvel, orada Naziliğin arttığını göremek tedricen sermayelerini İtalyaya nakletmişler ve kendilerini tehlikede görünmez İtalyaya geçmeğe kararlaşmışlardı. (Bununla beraber, Avusturya işgalinin pek anı surette vuku bulması bunların bir kısmının kaçabilmelerine de mâni olmuştur.)

İşte, İtalyayı Yahudiler aleyhinde tedbirler almaya sevkeden başlıca iki sebep budur. İtalyan matbuatına bakılırsa 919 senesinden sonra İtalyaya gelmiş olan Yahudilere karşı itihaz edilen bu tedbirler, çok geçmeden diğer Yahudilere de teşmil edilecek ve hattâ bunlardan dinlerini değiştirmiş olanlar bile bu tedbirlerden kendilerini kurtaramıyacaklardır.

★

Bu son tedbirlerden sonra Yahudilerin yer yüzündeki vaziyetleri biraz daha güçleşiyor. Çünkü, İtalyada bu tedbirler flân edilir edilmez Fransa ve İngilterede, (Devamı 11 inci sayfada)

Resimli Makale:

Zorluktan yılmayınız

Bazan harab olmuş bir çiftlik binasının önünde bir: — Satılıktır, cümlesi görürüz, bu cümlemin altında: — Sahibinin muvaffak olamadığı, yeise düştüğü, malını ucuza vereceği manası gizlidir. Eğer siz bu beş altı kelime nin çerçevesini genişletecek olursanız başladıkları işde muvaffak olamamış bir sürü bedbaht insanın hayatlarını anlatan zengin bir kütüphaneye malik olmuş olursunuz. Bu kitapları birer birer okuyunuz, tedkik ediniz, her birinden çıkaracağınız netice şudur: — Birisinin muvaffakiyetsizlik tarlası bir diğerine yeşil bir çimenlik gibi görünebilir. — İnsanın şüphe ve yeis gösteren çıkmazlarla karşılaşma-

dan hayat yolunda ilerleyebilmesi pek enderdir: Bazan kurduğumuz plân yanlış çıkar, ümidimiz suya düşer, mahsul yanar veya pazarda satılmadan kalır. Ücret, maaş artmaz, başkalarının terfi ettiklerini görür, değersizlerin kayırıldıklarına şahid olursunuz. Bu vaziyette birçoklarımızın hatırlan gelen ilk tedbir, tuttıkları işi bırakmak, çiftliğin kapısına satılıktır, levhasını asmaktır. Fakat hakikatte fazilet güçlüğünden yılmak değil, ona dayanmaktır. Tereddüd verici, sıkıntı ile dolu bir ihtimalin belirmediğini gördüğünüz zaman şunu düşününüz: — Sizin bırakmak istediğiniz işi gözleyen birisi vardır. Sizin yerinize geçecek ve muvaffak olacaktır.

SÖZ ARASINDA

Pencerede yetiştirilen Bahçelerin En güzeli

Bu, pencerede yetiştirilen bahçelerin en güzelidir. Londranın «en güzel ve mutena pencere bahçesi» müsabakasında birinciliği kazanmıştır.

Dünyanın en kısa hayat sigortası

Geçen hafta Amerikada San Fransiskoda dünyanın en kısa hayat sigortası kaydedilmiştir. Amerikanın zengin borsacılarından Bering hayatını bir milyon dolara sigorta ettirmek üzere San Fransisko sigorta kumpanyasına gitmişti. Bering mukavelename imza ediliş sigorta merkezi binasından çıktuktan on dakika sonra bir otomobilin altında kalarak ölmüştür. Ertesi gün borsacının karısı sigorta kumpanyasından bir milyon dolar almıştır.

Hergün bir fıkra İnanayım fakat

Çok zengin bir hiristiyen ölürken papazı çağırması. Papaza:

— Ben öürsem, bütün serpetimi hiristiyen olacak bir museviye verisin!

Diye vasiyet etmişti.

Zengin hiristiyen ölür ölmez musevinin biri papaza koştı:

— Papaz efendi, ben hiristiyen olacağım, ne yapmak lâzım gelirse söyle yapayım, dedi.

Papaz ağır ağır cevap verdi:

— İsanın mucizelerine inanmalı - sın, İsa, bir ekmeği kırk parçaya ayırmış, kırk kişiye dağıtmış, ve onlar İsanın dağıttığı ekmeği yemişler, karınlarını doydurmuşlardı.

Musevi düşündü:

— İsanın bir ekmeği kırk parçaya ayırmış olduğuna inanayım, kırk kişiye dağıtmış olduğuna inanayım, onların, ekmeği yediklerine de inanayım. Fakat karınlarının doymuş olduğuna da İsa inansın!

İlk Hindli Kadın Nazır

Hindistanın ilk kadın nazırı Madam Pandit Londra'da siyasi görüşmeler için değil, tedaviye geldiğini söylemiştir. Madam Pandit, Hindistanın sıhiye nazıdır. Madam Pandit esmer güzeli, çok cazib bir kadındır, henüz 27 yaşındadır.

Kral Zogo tahta Çıkışının 15 inci Yılıni kutluladı

Arnavud kralı Zogo tahta çıkışının onuncu yılını kutlulamıştır. Resmimiz, kralı, kraliçe ile birlikte saray salonlarından geçerken gösteriyor.

Yakında Holanda tahtına yeni Kraliçe çağırılacak!

Holanda kraliçesi Vilhelmina tahta çıkışının kırkinci yıldönümünde radyo ile verdiği bir söylevde «kızının pek yakın bir zamanda tahta çağırılacağını» söylemiştir.

Kent dükünün çocukları

İngiliz hanedan ailesinden Kent dükü ile düşesinin bir kızı ve bir de oğulları vardır. Kız, annesine, oğlan da babasına aşırı derecede benzemektedir.

Bilindiği gibi, Kent düşesi, Yunan hanedanındandır ve son zamanlarda ölen prens Nikolânın kızıdır.

Sözün Kıyası

Mektebin bir de Böylesi lâzım

E. Talu

Kulaktan kulağa haber aldımı Türkiye Turing klübü, memleketinde, otelcilik san'atına çekidüzen vermek için yakında bir mekteb açacakmış. Yurd dahilinde seyahat etmek zaruretinde bulunanlar böyle bir kararın ne kadar yerinde olduğunu bilâitiraz şühesiz ki tasdik ederler.

Hakikaten, bizde otelcilik iptidailiğini kışkanç bir surette muhafaza eyiyen yegâne meslektir diyebiliriz. Hattâ, en mühim merkezlerimizin bazılarında hâlâ barnacak derli toplu bir otel bulmak kabil değildir. Ekserisi - medeniyetle acı alay eder gibi - palas adını taşıyan tahtakurulu, susuz, somyasız, abdesthanesiz ve tek bir kelime ile rahatsız han azmanlarında, yorgun argın gelip te, bir gececik kunaklamak ve dinlenmek isteyen yolcu hemen daima sukutu hayale, hüsrana uğrayıp, öyle döner.

Onun için, Turing klübünün teşebbüsünü alkışlayacak olanlar arasında benim de varım.

Fakat, ne olurdu, diyeceğim, bir mekteb de otelde oturacaklar için açılmalı?

Evet. Asla hayret etmeyin! Otelde oturacaklar için mekteb istiyorum.

Hasbellülzum, kendi yurdum dahilinde çok seyahat eder bir adamım. Yılımin yarınları kendi evimden uzak, ve otellerde geçer. Oralarda, işsiz kaldığım vakit, odama döner, fikren çalışmaya koyulurum. Fakat bu, benim, etrafımı tedkiye mâni değildir. Bir dam altında, bir kat üzerinde, birlikte yaşadığım, aynı lokantada yemek yediğim, zamanla peyda edilen aşinalık yüzünden kendilerile selâmlaştığım hattâ bazan bir iki kelime de teati ettiğim insanların halleri, tavırları, âdetleri, hususiyetleri, ben bigâne dahi olsam, nazarlarımdan kaçmaz.

Böylece, göre göre, şu kanaati hâsıl ettim: Umumi bir yer olan otelde, muşeret âdabına ve kaidelerine riayet hususunda çok fazla mübalâsızlık ediyorum. İşte bunun önüne geçmek içindir ki, otel müşterilerine mahsus bir mekteb açılmasını temenni etmekteyim.

Ve bu mektebde, dünya görmüş öğretmenlerin, genç, ihtiyar, her çeşidden müdavimlere, meselâ: Otelde gramofon çalınmaz, koridorlarda pijama ile gezilmez, robdöşambir denilen bir medeni cübbe vardır ki böyle yerlerde giyilmek için icad olunmuştur, odalarda testi ile su, kavun, karpuz yenmez, kat hizmetçisi ile oturup sohbet edilmez, salonda, lokantada ceket sırttan çıkmaz, bağdaş kurulmaz. gibi birçok «medenî insan incelikleri» ni talim etsinler istiyorum.

E. Talu

Kültür direktörleri arasında tayin ve nakiller

Ankara 5 (Hususi) — Rize kültür direktörlüğüne Muş kültür direktörü Haşan Söylemez, Muş kültür direktörlüğüne ilk tedrisat müfettişlerinden Hilmi Tuncel, Çoruh kültür direktörlüğüne Rize kültür direktörü Hamdî Arda tayin edilmişlerdir.

Cerrahpaşa başeczacısı müfettiş oldu

Ankara 5 (Hususi) — İstanbul Cerrahpaşa hastanesi başeczacısı Feridun Ersoy üçüncü sınıf sıhhat müfettişliğini tayin edilmiştir.

TAKVİM

EYLÜL

Rumî sene 1364	6	Arabî sene 1367
Agustos 24	Resmî sene 1938	Hazir 124

SALI

GÜNEŞ		Receb		İMSAK	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
5	29	3	48	9	11
10	52				

Öğle		İkinci		Akşam		Yatsı	
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
E.	12	12	15	50	18	36	20
Z.	5	37	9	15	12	—	1

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

İki gün evvel matbaamıza bir fotoğraf getirdiler, boy-nuzları birbirine bitişik iki keçiyi gösteriyordu:

«— Bu iki keçi İznikte Değirmen çiftliğindedirler, birlikte gezerler, birlikte yeyip içerler ve birlikte doğururlar, bir hilkat garibesidirler, denilmiştir.

Resim hoşuma gitti, aldık ve günlük yazımız çok olduğu için dercini bir gün sonraya tehir ettik, meğer aynı zat aynı resmi bir başka gazeteye de götürmüş, orası da almış ve bizden evvel koymuş.

Bu münasebetle matbaada, bir gün gecikildiği için aynı resmi bizim de koymaklığımızın doğru olup olmayacağı

noktası etrafında konuşuluyordu. Ziraat ve hayvanat işlerinden anlıyan bir arkadaş:

— Koyunuz, fakat fazla malûmatı ilâve ederek koyunuz, dedi ve şunu anlattı:

— Keçi de, koyun da annelerinden boynuzsuz olarak doğarlar, boynuzları sonradan çıkar, binaenaleyh boynuzlarından bitişik olarak doğmuş olmaları mümkün değildir, fakat boynuzları çıkmış iki büyük keçiyi bilâhare boynuzlarından birleştirmek imkânsız değildir. Zira boynuz balmumu gibidir, biraz ısıtılınca erir ve erimeye başlayan iki parça yekdiğeri üzerine bastırılınca yapışır. Bu resimde gördüğünüz keçilerde de öyle yapılmıştır.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

TELGRAF HABERLERİ

Halk Bankası dün Ankarada açıldı

İktisad Vekili ile Banka müdürünün nutukları

Küçük esnafa kredi açmak vazifesini üzerine alan banka evvelâ Ankarada, sonra İstanbulda birer halk sandığı kuracak, bunları memleketin diğer köşelerindeki sandıklar takip edecek.

Ankara 5 (A.A.) — Halk Bankası ve Ankara Halk Sandığının açılış merasimi bugün yapılmıştır.

Merasimde, başta Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda olmak üzere Dahiliye Vekilli Parti Genel Sekreteri Şükrü Kalye, İktisad, Adliye, Maliye, Ziraat, Gümrük ve İnhisarlar, Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekilleri mebuslar, bankalar idare meclisleri reisi ve azaları ile direktörler, Ankara Vali ve Belediye Reisi hazır bulunmakta idiler.

Banka idare meclisi reisi Muvaffak İşmen bu vesile ile söylediği bir nutukta, Kemalist rejimin yurdun ekonomi cihazına bugün mütevazı fakat mütevazı olduğu kadar mânalı ve lüzumlu bir kredi müessesesi daha ilâve etmiş olduğunu işaret ederek demiştir ki:

«Bugün yüksek huzurlarınızda muameleyle başlayacak olan Halk Bankası ve kapılarını halkın istifade ve yardımına açacak olan Ankara Halk Sandığı Cumhuriyet devrinde kurulan milli müesseseler silsilesine katılmış oluyor.

Türk vatanının ve onun sahibi asil milletinin varlığını yüksek şahsiyetine medyun bulunduğu Atatürk'ün eşsiz iradesinden doğan bugünkü müstakil ve kudretli Türkiye'nin ekonomik kalkınma yolunda başardığı harikalar arasında Türk bankacılığının da müstesna bir mevki vardır.

Dahil olduğumuz bu şerefli çerçevenin içinde biz de kendimize düşen vazifeyi liyakatle ve heyecanla yapmaktan geri kalmıyacağız. Halkçılık vasfının Türk inkılabının asil karakterleri arasında yer almış bulunması, müessesemizin kuruluşundaki büyük maksadı izaha kâfidir. Çok yerinde bir hasasiyetle tefeciler ve tefecilikle mücadele yolunda ciddi kararlar alan Cumhuriyet hükümeti bir taraftan ödünç para verme işlerini nizam ve intizam altına alırken, diğer taraftan halkın küçük kredî ihtiyacını en normal en kolay ve en ucuz yoldan karşılamak düşüncesiyle tedbir almakta gecikmemiştir.

İşte müessesemiz böyle bir ihtiyacı mahsulü olarak doğmuş, halka hizmet gibi şerefli ve zevkli bir vazifeyi üzerine alarak emniyetle ve en iyi niyetlerle çalışmaya hazırlanmıştır.

Büyüklerimizden göreceğimiz müzaheret halkımızın göstereceği rağbet muvaffakiyetimiz için istinad noktamız, inkişafımız için takdir ve teşvik kaynağı olacaktır.

Bu sayede bugünkü küçük sermayemizin yarının büyük rakamları arasında sayılabilecek bir hale geldiğini görmek müesseseyi kuranlar kadar onun için çalışanlara, çalışanlar kadar da ondan istifade eden aziz

müşterileri, Türk halkına haklı bir gurur ve haz verecektir.

Muvaffak olacağız. Bu halk müessesesi yerleşecek ve ilerleyecektir. Bundan garantimiz, müessesemizin de Türk bankacılığını yaratan ve bugünkü kemal mertebesine getiren sayın Celâl Bayarın eseri olmuştur.

Bu sevinçli günümüzde huzurlarınızla bizleri bahtiyar eden sayın vekillerimize ve aziz davetlilerimize hararetle teşekkür etmeği vazife biliriz.»

Muvaffak İşmen'i müteakib Ekonomî Bakanı Şakir Kesebir de şunları söylemiştir:

«Halk Bankası idare meclisi reisinin şimdi dinlediğimiz sözleri, bankanın deruhde etmek üzere bulunduğu vazifeler hakkında kâfi bir fikir vermiş bulunmaktadır.

Halk Bankası, bilhassa küçük esnafa kredi temin eylemek vazifesini üzerine almış olarak doğuyor ve bu müessese memleketin her tarafında tesis edeceği halk sandıkları ile küçük ticaret erbabının küçük kredî ihtiyacını karşılayacaktır.

Ankara Halk Sandığı müteakib İstanbulda da bir sandık açılacak ve onu takiben de lüzum görülecek her merkezde birini takiben diğerleri açılmış bulunacaktır.

Arkadaşımız beyanatında memleketimizde kredi teşkilâtının almış olduğu hızı işaret etmiştir. Memleketimizde Cumhuriyetten önce de bir milli banka ve kredi müessesesi vardı. Fakat gene bunların tam mânasile birer kredi müessesesi haline gelmeleri ancak Cumhuriyet devrinde müyesser olmuştur.

Bugün memleketimizde bir milyon liradan fazla sermaye ile çalışan 15 müessese vardır ve bütün milli banka ve kredi müesseselerinin yekünü 40 dan fazladır, 10-15 sene evvelisine nazaran bir mukayese yapacak olursak görürüz ki, tasarrufta 350-400 bir fark vardır. Kredi muameleleri miktarı ise mukayese edilemeyecek derecededir.

Kredi teşkilâtlanmasındaki bu geniş inkişaf, hiç şübhesiz Kemalist rejimin krediyi kolaylıklar temin etmek yolundaki aldığı tedbirlerin neticesidir. Rejimimiz bununla bîhakkın iftihar edebilir. Bu münasebetle Halk Bankası kanununu bizzat hazırlamış olan Başvekilimiz Celâl Bayar huzurunuzda anmak bir borçtur. Halk Bankasını büyük bir ümidle açmış bulunuyor ve muvaffak olacağını da şübhesiz addediyorum.»

Ekonomî Bakanı Şakir Kesebir alkışlarla ve muvaffakiyet temennileri karşılansın bu nutkunu müteakib tevdi ettiği on lira ile ilk banka muamelesini yapmak suretille Halk Bankasını ve Ankara Halk Sandığını açmıştır.

Fransız toprakları üstünde Franko tayıyareleri

Londra 5 (Hususî) — Beş Franko tayyaresi bugün Fransız topraklarında Serber şehri üzerinde uçmuşlardır.

Tayıyareler, Fransız hava defî toplarının açtığı ateş üzerine kaçmak mecburiyetinde kalmışlardır.

Diğer Franko tayyareleri de Alikanteyi ve Valensiyayı bombardıman etmişlerdir. Bombardıman neticesinde bazı binalar hasara uğramıştır. İnsan ziyatı azdır.

Mareşal Çakmak Antepte

Antep 5 (A.A.) — Genel Kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak beraberlerinde Orgeneral Asım Gündüz, Korgeneral Galib Deniz, Tümgeneral Muharrem Mazlûm olduğu halde şehrimize gelmiştir. Mareşalimiz Vali vekili, yüksek memurlar, parti, belediye ve halkevi hey'etleri Narlı istasyonunda selâmlamışlar, sübaylar, memurlar ve binlerce halk da şehir medhalinde coşkun sevgi tezahürleriyle karşılamışlardır. Mareşal, ikametine tahsis edilen halkevi önündeki meydanlığa toplanmış bulunan binlerce halk tarafından da -yaşa var ol- diye selâmlanmıştır. Mareşal şerefine C. H. P. tarafından yüz kişilik bir ziyafet verilmiştir.

Mısır Kralına ateş ederken tutulan talebe

Kahire 5 (A.A.) — Krala karşı ateş etmiş olmak suçile tevkif edilmiş olan talebenin ifadesi alınmıştır. Kendi iddiasına göre bu talebe meçhul bir şahsın cebinden düşen tabancayı yerden alırken tabanca kazaen ateş almıştır.

Son vaziyet

İskenderiye 5 (A.A.) — Röyter ajansı muhabirinden: Mes'ul mehafil, dün kralın hazır bulunmuş olduğu merasim esnasında atılmış olan rövelerin kurşunu hakkında yapılan tahkikat neticesinde cinaî bir niyet mevcut olmadığının ve krala karşı yapılmış her hangi bir suikast mevzuu bahsolmayıp bu bapta bütün haberlerin tezkib edilmesi icab edeceğini beyan etmektedir.

Merkezî Avrupa futbol şampiyonası finali beraberlikle bitti

Prağ 5 (A.A.) — Merkezî Avrupa kupası finaline kalmış olan Slavya ile Ferencvaroş Macar takımı arasında yapılan maç 2-2 beraberlikle neticelenmiştir.

Hariciye Vekili İzmirde

İzmir 5 (Hususî) — Hariciye Vekili Rüşdü Aras, hariciye müsteşarı Numan Menemencioğlu ile birlikte bugün İzmirde gelmişlerdir. Vekil ile müsteşar fuarı ziyaret etmişlerdir. Her ikisi de yarın İstanbula hareket edeceklerdir.

Bir otomobil kazasında üç kişi yaralandı

Dün Haydarpaşada fecî bir otomobil kazası olmuş, üç kişi vücudlarının muhtelif mahallerinden ağır bir surette yaralanmışlardır.

Erenköyde Bağdad caddesinde oturan zahire tüccarı Hayrinin kullandığı 1644 numaralı otomobil, Haydarpaşadan Kadıköyüne giderken yolun kenarına dökülmüş olan Devlet Demiryollarına aid bir demir direğe sür'atle çarpmıştır.

Bu müsademe neticesinde otomobil içinde bulunan Refik, Ali ve Mehmed Ali isimindeki üç kişi başlarından ve muhtelif mahallerinden ağırca yaralanmışlar ve otomobil hasara uğramıştır.

Kazayı müteakip yaralılar derhal nümune hastanesine nakledilmişlerdir. Zabita kaza hakkında mahallinde tahkikat yapmaktadır.

İzmirde bir genç kız saatlerce dövüşerek namusunu kurtardı

Mütecavizler bir kardeşini öldürdüler, diğer ikisini de yaraladılar

İzmir 5 (Hususî) — Dün gece sabaha karşı Cumaovada kız kaçırma yüzünden bir cinayet işlenmiştir.

Cumaovada oturan Hüseyin isminde bir delikanlı 6 aydanberi sevdiği Ayşe isimindeki sevgilisini kaçırmağa karar vermiş ve bir kaç arkadaşile bu kararını dün gece sabaha karşı tatbik etmek istemiştir.

Hüseyin ve arkadaşları tütün çardağında uyumakta olan Ayşeye baskın yapmışlar, fakat kendisini bir türlü kaçıramamışlardır. Bu arada Ayşe Hüseyin tarafından taarruza uğramıştır. Fakat cesur ve namuslu genç kız uzun müddet mukavemet etmiş, yarananmasına rağmen teslim olmamıştır. Mütecavizler bu esnada Ayşenin kardeşi Mustafayı öldürmüşler, diğer kardeşlerini de yaralamışlardır. Katiller yakalanmışlardır.

Ankarada bir otomobil - kamyon çarpışması

Ankara 5 (Hususî) — Bugün Yenicehirde Maltepe caddesinde saat 12 radelerinde mimar Bedrinin kendi kullandığı 640 numaralı hususî otomobili şoför Mustafanın idaresindeki 2245 numaralı kamyonu ile çarpışmıştır. Bu çarpışmadan hususî otomobilin radyatörü, fenerleri ve ön camları parçalanmıştır. Nüfusça ziyat yoktur. Kaza seyrüseferin devamına bir saat kadar mâni olmuştur.

Filistindeki müsademeler muharebe şeklini aldı

(Baştarafı 1 inci sayftada)

receden çok fazla ciddi bir müsademe, âdetâ usulüne muvafık bir muharebe şeklinde cereyan etmiş. Binden fazla bir mücahid kuvveti ile bir o kadar İngiliz arasında vukua gelen bu çarpışma on iki saat devam etmiş. İngilizlerin âsileri çevirme hususundaki bütün teşebbüsleri aklamalarak, her iki taraftan da birer miktar ziyat verildikten sonra, Arablar çekilip gitmişlerdir.

Müsademe esnasında âsilerin tuttıkları mevzilere bomba atmak ve mitralyözle bunları taramak isteyen bir İngiliz tayyaresi âsiler tarafından atılan kurşunlarla yere düşürülmüş ve tayyarede bulunan iki İngiliz ölmüşler, tayyare de parçalanmıştır.

İkinci bir tebliğe göre de bu muvaffakiyetsizlikten sonra zirhli otomobiller ve motörlü müfrezelerle âsileri takibe çalmış olan İngilizler onları yakalayamadıkları için yollarda Arab olarak kime rast gelmişlerse ya öldürmüşler veya yakalayıp götürmüşlerdir.

Geçenlerde Cenin civarında vukua gelen böyle büyükçe bir müsademde mücahidler bir tayyare daha düşürmüş olduklarını bildiriyorlardı. Şu halde bu defaki tayyare de ikincisi oluyor demektir. Her iki havadisî de kontrol etmek burada kabil olamaz. Ancak, Filistin ahvalinin aldığı nisbete mücahidlerin gösterdikleri gayretlere bakılırsa bu haberlerin mübalâğa yapmanın az olduğuna inanmak zaruridir.

Seyahat notları : 5

Siyaset ALEMİNDE

1941 senesi: Müstakbel harbin meş'um tarihi midir?

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Bütün dünya milletleri taarruz ve tedafü hazırlıklarını tamamlamak için hümmal bir gayretle çalışıyorlar. Çünkü beynelmil ihtilâflar o derece hâd bir safhaya girmiştir ki, çok defa, bunların müzakere yolile hallinden ümid kesmek lâzım geliyor. Maamafih, henüz ümidlerini kaybedip harbin gayri kabili icinab bir vasıta olduğunu kabul edenler azalmamıştır. Bunların yekünü bir hayli kabarıktır. İçlerinden hakikaten ideallerine bağlı olan fikir adamlarını ayıklayıp çıkaracak olursa, geriye bir takım politika yapanlar kalır ki bunların samimiyetlerine inanmak müşkülüdür. Esasen sulh havasını bozan kendileri oldukları için sulh lehinde söyleyecekleri sözlerin de aynı hakikat gibi kabul edilmesi mahzurludur. Bu sebeble, kendilerini dinlerken, ne söylediklerine değil, ne söylemek istediklerine dikkat etmek ve fikirlerini satırlar arasında okumaya çalışmak lâzımdır. Zira, silâh şakırtı ve mahmuz şakırtılarına rağmen bugün İngilterenin de, Almanyanın da kısa veya uzun bir harbe hazır olmadıklarını herkes biliyor. Gene herkes biliyor ki takribî bir tahmin ile bu hazırlıklar ancak 1941 senesinde hitam bulacaktır. O tarihte İngiliz kara ordusunun muallim ve efrad kadrosu matlûb derecede tamamlanmış olacağı gibi hava kıtaatı da, İngilterenin ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kudret ve kuvvet iktisab eyileyecektir. Buna mukabil Alman devleti de, gerek yeni ordusunu tensik, gerek «totaliter - top yekün» bir muharebenin istilaz edeceği ilk madde noksanını telâfi yolunda bütün tedbirlerini almış olacaktır. Şayed o tarihten evvel bir harb vuku bulur ve binnetice umumî bir mahiyet alırsa, bunun, ârzî bir şey olacağını kabul etmek lâzım gelir. Fakat 1941 yılına kadar, devletler, kendi aralarındaki anlaşamamazlıkları bir hal şekline bağlayamazlarsa, o zaman, kuvvetinden emin olan taraflardan biri, bencehahal bir harb vesilesi bulup çıkaracaktır. Çünkü silâhlama yarışları, her masrafı istilaz eden rekabetler gibi ilânihaye devam edemezler. Kemal bulduklarına hükmolunan gün ve saatte tecrübe edilmeleri bir zaruret olur. Bu sebeble gerek İspanya, gerek orta Avrupa meseleleri, halledilmesi lâzım gelen birer davalardır. Şimdilik ve bizzat bir harb mevzuu olacağı benzemezler. Fakat muharebeye karar verildiği zaman, bunlardan çok daha tâlî işler ve meselâ ufak bir hudud hâdisesi, koskocaman bir şeref meselesi olacaktır. İhtimallerin ve kazaların payını ayırmak şartile, o zaman kadar fazla heyecan duymadan bekliyebiliriz. — Selim Ragıp Emeç

Üzümlerimiz ve incirlerimiz Londrada kapışılırcasına satıldı

İzmir 5 (Hususî) — Üzüm kurumunun Londraya sevkettiği yaş incir, yaş üzüm ve kavunlar orada kapışılırcasına satılmıştır.

Köylerde giyim kooperatifleri kurulması tedkik ediliyor

Bu kooperatifler köylüye ucuz fiatlarla ayakkabı, elbise ve şapka satacaklar

Ankara 5 (Hususî) — Belediyeler Bankası umum idare heyeti bugün toplanmıştır. Toplantıya Şükrü Kaya da iştirak etmiştir. 1937 malî senesi sonuna kadar olan hesap kâr ve zarar bilânçoları tasdik ve idare meclisi ibra edilmiştir.

Bankanın safî kârı 318,045 liradır. Köylüye ucuz giyecek temini için köy-

lerde giyim kooperatifleri kurulması için tedkikler yapılmaktadır.

Bu kooperatifler köylüye ucuz fiatlarla ayakkabı, elbise ve şapka gibi eşya satacaktır. Köy kooperatiflerinin millî bankalarımızdan biri tarafından kurulması da ayrıca tedkik edilmektedir.

Çinde son vaziyet

Londra 5 (Hususî) — Japon tayyareleri, bugün Hong Kong - Yunan hattında işleyen ikinci bir yolcu tayyaresine karşı mitralyöz ateşi açarak, tayyareyi yere inmeğe mecbur etmişlerdir.

Bir Çin - Alman kumpanyasına aid olan bu tayyare benzin deposu delinmiş olmakla beraber, yere inmeğe muvaffak olmuştur. Tayyarenin muhtelif yerlerinde 54 kurşun deliği görülmüştür. İnsan ziyatı yoktur.

Sangtay 5 (A.A.) — Japon kuvvetleri Çinlileri Loşan dağı önünde mağlûb etmiştir. Çin mukavemeti, sağ cenahlarından çevrilmeleri üzerine kırılmıştır. Bu suretle Japonlar bir çevirme hareketi neticesinde Nahulilingi ele geçirerek Çin - İllerin geri ile olan muvasalasını kesmişlerdir.

Celâl Bayar geliyor

Ankara 5 (Hususî) — Başvekil Celâl Bayar çarşamba veya perşembe günü buradan İstanbula hareket edecektir.

İzmirin Seydiköyünde bir ev yıkıldı, 3 kişi enkaz altında kaldı

İzmir 5 (Hususî) — Dün sabah Seydiköyünde yıkılan bir evin duvarı altında 3 kişi kalmış, fakat üçü de kurtarılmışlardır. Ağır yaralı olarak hastaneyeye kaldırılan kazazedeler tedavi altına alınmışlardır.

Adliye Vekili Ankarada

Ankara 5 (Hususî) — Adliye Vekili Şükrü Saracoğlu bu sabah İstanbuldan şehrimize gelmiş ve istasyonda Vekâlet ileri gelenleri tarafından karşılanmıştır.

Üzüm bayramı halk ve müstahsil arasında büyük bir alâka uyandırdı

Müstahsiller "Bu yıl mahsul çok, biz zarar ediyoruz, fakat bari İstanbul halkı bol üzüm yiyebilse," diyorlar

Herekede evvelki gün yapılan üzüm bayramı köylü arasında büyük bir alâka uyandırmıştır. Üzümünün reklamını yaptırılmayan köylü bu şekilde bir reklâm vasıtası bulmaktan memnun olarak gelecek sene daha güzel ve iyi üzümlerle bayrama iştirak edeceğini İzmit vilâyetine bildirmiştir.

Tavşanlı, Çerkesli, Tavşanlı ve civarından bu sene elli bin kab üzüm çıkarılacağı tahmin edilmektedir ki, bu mikdar geçen senenin iki misli kadardır.

Bu sene pek bol olduğu halde İstanbul halkı üzümü geçen seneden daha ucuza yiyememektedir. Gebze kazası dahilinde bulunan ve bayram münasebetiyle Herekede temas etmiş olduğumuz belli başlı üzüm müstahsilleri üzümlerinin İstanbulda halk tarafından ucuza yenilememesini, muhtelif sebeblere atfetmektedir:

Belli başlı sebep olarak da, seyyar satıcılığın kalkması yüzünden üzümlerin halkın ayağına kadar götürülemediği gösterilmektedir.

Halkın üzümü pahalı yemesine mukabil halde üzüm piyasası düşüktür. Dün halde en ucuz üzüm dört kuruştan satılmış ve vasatı olarak dünkü satışın 7 - 8 kuruş arasında olduğu görülmüştür.

Havaların kurak gitmesi ve amele yevmiyelerinin yükselmiş olması yüzünden, bu sene üzümün kilosu müstahsile 6 - 7 kuruşa mal olmuştur. Vasatı olarak Gebze kazasının üzümlerine hale gelinceye kadar kilo başına 2,5 kuruş nakliye, ardiye, komisyon vesaire masrafı binmekte, üzümün kilosu köylüye 9 - 10 kuruşa mal olmaktadır. Halde ise kilosu 9 - 10 kuruşa satılan üzümlere pek az rastlanmaktadır. Haldeki satışın düşük oluşuna bir kaç sebep vardır:

- 1 - Mal çoktur.
- 2 - Kalite iyi değildir.
- 3 - Seyyar satıcılık kaldırılmıştır.

Bütün müstahsiller üzümlerinin para etmediğinden buyüzden bu sene zarar ettiklerinden şikâyetçidirler. Köylü:

«- Üzüm bol, fiatlar düşük, bari İstanbul halkı bol üzüm yiyebilse, üzüm miyeceğiz,» demektedir.

Müstahsillerin diğer şikâyetlerinden birisi de halde işlerin muntazam cereyan etmemesidir. Bugün saat onda hale gönderilen yaş meyvanın ancak halde satışa yarın saat 12 den evvel çıkarılmadığı iddia edilmekte ve halde nakliyat yapan pek az el arabası ve sayı mahdud hamal mevcut olduğu söylenmektedir.

Hamalların az, el arabalarının ihtiyacı karşılayamayacak miktarda olması, haldeki işleri ağırlaştırmaktadır. Hale gelen mallardan ardiye vesaire masrafı diye alınan paranın mikdarı fazla olduğu halde bir türlü nakliyat işinin intizama girmeyişi meyvaların bozulmasına sebep olmaktadır.

İzmit üzümleri harice sandık ambalajlarla gönderilmektedir. Aynı usulü İzmit vilâyeti de kabul etmiş bulunmaktadır. Halbuki, bu münakanın üzümleri evvelce küfelerle gönderilmekte idi. Küfe ambalajı hem uzun sürmekte, kaldırıp götürmek zorluğu yüzünden oradan oraya atıldıklarından içindeki üzümler de pek çabuk bozulmaktadır. Sandık ambalajında ise bir çok faydalar vardır. Bu sandıklar 3-5-10-20 kiloluktur. İnce, ince tahtalarla kapatıldıklarından içlerindeki üzümler her taraftan görmek kolaydır. Bu şekil, halkı toptan üzüm almağa alıştırmaktadır. Evine üzüm alacak olanlar hale gidecek, bakarak istedikleri üzümleri alacaklardır. Yeni şekildedeki ambalaj yüzünden piyasaya altı üstü başka üzüm çıkarılmamaktadır.

İzmit vilâyeti, sandık ambalajını üzüm muntakasında yapmaktadır. Halde kabzımalları yakında bir toplantı yapacak, küfe usulüne nihayet vereceklerdir.

İcra işlerinde islahata doğru

Vekâlet mütehassısın verdiği raporu tedkik ediyor

Üç ay evvel Adliye Vekâletinin daveti üzerine memleketimize gelen ve icra islahatı etrafında tedkikler yapan mütehassıs profesör Hans Leyman, tekrar İsviçreye dönmüştür.

Ankara ve İstanbul icra dairelerinde uzun müddet meşgul olan Leyman, raporunu hazırlayarak, Adliye Vekâletine göndermiştir.

İcra mütehassısı bu mufassal raporunda, icra dairelerimizin çalışmasını uzun boylu incelemiş ve eksik bulunan, islahatı lazım gelen noktaları tebarüz ettirmiştir.

Raporda, bilhassa icra kadrosunun genişletilmesi ve işlerin sür'atle neticelendirilmesi için lazım gelen tedbirlerin alınmasına lüzum gösterilmektedir.

Rapor, vekâlet tarafından tedkik edilmekte olup, tedkikat hitam bulunca, icab eden islahata başlanacaktır.

Ramide kuyu içinde bulunan cesed

Ramide Ruscuk caddesinde 34 numaralı evin bahçesindeki derin bir kuyu içinde tefessüh etmiş bir cesed bulunmuştur. Yapılan tahkikat neticesinde cesedin Topçular mahallesinde oturan Refahiye Mevlûda aid olduğu ve bir kaza eseri olarak kuyuya düşüp öldüğü tesbit edilmiştir. Mevlûdan geçen senedenberi asabi bir hastalık geçirmekte, hiç kimse ile konuşmamakta, daima tenha yerlerde dolaşarak kalabalık yerlerden kaçmakta olduğu tesbit edilmiştir.

Cesedi muayene eden hükümet tabibi, hâdisenin bir cinayet eseri olduğuna dair bir emare müşahade edememekle beraber, Morga kaldırılıp bir otopsi yapılmasına lüzum göstermiştir. Ölümün hakiki ve kat'i sebebi, bugün Morg müessesesinin vereceği raporla anlaşılacaktır.

Kültür işleri:

Muallimler haftada yirmi dört saat ders okutacaklar

Lise ve orta mekteplerdeki muallimler haftada yirmi dört saat ders okutabileceklerdir. Ders saati bu miktardan az olanlara yeni ders saati ilâve edilecek, fazla olanlar eksiltilecektir. Maarif Müdürlüğü, muallimlerin vaziyetlerini ona göre tanzim etmelerini istemiş, ve yeni kadroyu bu şekilde hazırlamağa başlamıştır.

Enebi yatılı mekteplerde yemekler alaturka pişirilecek

Ecnebi leyli mekteplerinde okuyan çocukların alafranga yemekler midesine dokunmaktadır. Maarif Müdürlüğü mekteplerle yolladığı bir tamimde yemeklerin bundan sonra alaturka tarzda pişirilmesini istemiştir.

ALKAZAR Sineması

938 - 939 yeni sinema mevsimine birçok yeniliklerle ve İstanbul'da ilk defa olarak 2 büyük yeni filmle Yarın matinelere itibaren sayın halka kapılarını açıyor.

1 - DEHŞET GECESİ

Baş Rolde: Meşhur Şandü müessesili BELLA LUGOSI Başdan aşağı dehşet, Korku ve heyecan filmi.

2 - ATEŞ SAÇAN SUVARI

Baş Rolde: BUK JONES

Yeni bir Türk - Yunan ticaret anlaşması yapılacak

Bugünlerde Atınaya gidecek bir hey'etimiz yeni esasları ihtiva eden bir anlaşmanın müzakeresine başlayacak

Yunanistanla akdedeceğimiz yeni ticaret anlaşması müzakerelerine yakında Atınada başlanacaktır.

İktisad Vekâleti, anlaşmanın ihtiva edeceği yeni esaslar etrafında tedkikler yapmaktadır.

Eylül nihayetine doğru başlayacak olan müzakerelerde hükümetimizi temsil edecek hey'etimiz Atina elçisi Ruşen Eşrefin reisliğinde Türkofis Reisi Bürhan Zihni, Cumhuriyet Merkez Bankasından Cabir, Türkofis Balkan masası şefi Hasandan terekübü edecektir. Hey'et azaları birkaç güne kadar Atınaya gideceklerdir.

Son yıl içinde Türkiye - Yunanistan ticaretinde büyük bir terakki müşahade edilmektedir. İki memleket tacirleri aradaki dostluğun iktisadî sahada da kuvvetlenmesi için büyük bir gayret sarfetmektedirler. Atınadaki Türk - Yunan Birliği, bu hususta çok verimli bir şekilde çalışmaktadır. Yeni ticaret anlaşması, Yunanistan'a yeni bazı maddeler satmamız mümkün olacaktır.

Zeytin cinslerinin islah ve artırılması için tedkikata başlandı

İktisad Vekâleti, memleketin muhtelif yerlerindeki zeytin cinslerinin islah ve mahsulün çoğaltılması hususunda tedkikler yaptırmaktadır. Vekâlet bu maksadla Almanyadan celbedilen zeytin mütehassısını, Bursa'ya göndermiştir. Mütehassıs Bursada zeytin mahsulünün artırılması etrafında tedkikler yapacak, ayrıca bir ihrac kooperatifi teşkil için de çalışmalarda bulunacaktır.

Müstahsiller için her muntakada kurslar açılacak

Memleketin muhtelif muntakalarında istihsal maddelerinin daha iyi şartlar ve vasıflarla yetiştirilmesini temin için müstahsil ve âmillere lüzumu olan

fenni bilgileri öğretmek maksadıyla kurslar tesis edilecektir.

Bu husus üzerindeki ilk çalışma Tebriz'de başlamış ve şarap fabrikasında bir şarapçılık kursu açılmıştır. Yakında şarap muntakaları olan İzmir, Erdek, Bozcaada'da da, birer şarapçılık kursu açılacaktır.

Ayrıca meyva yetiştiren yerlerimizde meyvacılık, hububat yetişen yerlerde hububatçılık ve yerine göre pamukçuluk, pancarcılık gibi kurslar tesis için çalışılmaktadır. Bu arada İğdir'da da bir pamuk kursu açılmak üzere hazırlıklara başlanmıştır.

İzmir limanından yapılan idhalât ve ihracat

İngiltere ile aramızdaki ticarî münasebet günden güne inkişaf etmektedir. Son üç ay içinde İngiltereden İzmir gümrüğü yolile yapılan idhalât geçen yılın aynı aylarına nisbetle yüzde 21 nisbetinde artmıştır. İngiltereye ihracatımız da aynı nisbette inkişaf yoluna girmiştir.

Almanya ile yapılan ticaret anlaşması ve Türkiye ile İngiltere arasında imzalanan klering anlaşması da memleketin umumî ticaretinde bariz bir kalkınma temin etmiştir.

Yeni mahsul mevsimine girdiğimiz bugünlerde Almanya ve İngilteredeki firmalarla üzüm ve diğer mahsullerimiz üzerine müsaid satışlar yapılmıştır.

Son bir ay içinde İzmir limanından 27 ecnebi memlekete, 404 ton üzüm, 1449 ton pamuk, 1084 ton palamut, 204 ton zeytinyağı, 9 ton incir, 1517,5 ton arpa, 847 ton bakla, 848 ton kepek, 80 ton deri, 193 ton tütün, 239 ton meyve, 2 ton anason, 71 ton nohud, 30 ton susam, 16 ton haşhaş ihrac edilmiştir. Gene bir ay içinde İzmirden yabancı memleketlere 3457 sığır, 2524 çöğlak, 75 koyun, 10 at, 22 katır, 27 tay gönderilmiştir.

SARAY SINEMASININ 1938 - 39 mevsimi

8 Eylülde tesadüf eden önümüzdeki Perşembe akşamı, SARAY sineması, geçen senelere çok üstün ve parlak olacağı anlaşılan yeni mevsime başlamak üzere, sayıları pek fazla olan sayın müşterilerine kapılarını açacaktır.

Şehrimizin en geniş, en rahat, en modern, en sevimli sineması olmakla pek haklı olarak ithihar eden SARAY, bu sene, büyük, Türk, Amerikan ve Fransız filmleri arasından şaheserler seçerek az bulunur bir zenginlikte bir program tertibini kendisi için bir şeref meselesi telâkki etmiştir.

Her şeyden evvel, geçen sene Türkçe sözlü filmlerin en iyilerini gösteren Saray sineması tecrübeli müdüriyetinin bu sene Türkçe filmlerin en iyilerini elde etmiş olduğunu söyleyelim. Bu sen göstereceği TÜRKÇE sözlü filmler arasında, iki kahkaha kralının LOREL ve HARDİ İŞ ARİYOR, LOREL ve HARDİNİN YENİ MACERALARI; Fredric March ve Franziska Gaal'ın oynadıkları muazzam bir avatür filmi olan KARA KORSAN ve gene kahkahalar tufanı yaratacak ÜÇ AHBAP ÇAVUŞLAR HARBE GİDİYOR filmlerile Şehir tiyatrosunun en kıymetli ve sevilmiş sanatçıları tarafından İpek stüdyolarında ORJİNAL TÜRK FİLMİ olarak hazırlanan BİR KAVUK DEVRİLDİ'yi zikrederim. Bu filmin sinemada kazanacağı rağbet, sahnede kazandığı görülmemiş rağbeti gölgede bırakacaktır.

Bundan sonra, orijinal İspanyolcada, GARY COOPER ve CLAUDETTE COLBERT'in oynadıkları Ernst LUBİTCH'in yeni muvaffakiyeti SEKİZİNCİ; JAN GABİN ile MIREILLE BALIN'in temsil ettikleri ve Pariste bilâfasiyla 6 ay gösterilen YANIK GÖNÜLLER; HARRY BAUR ve MARCELLE CHANTALE'in can-

landırdıkları RASPUTİN yahut ROMANOF'LARIN SONU; HUGETTE DUFLOS ve VİKTOR BOUCHER'in temsil ettikleri VENEDİK TRENİ; JOHN BOLLER'le BARBARA STANWICK'in oynadıkları STELLA DALLAS; PIERRE FRESNAY'ın yıldızı olduğu AKDENİZ KORSANLARI; büyük avatür filmleri yıldızı SABU'nun HİNDİSTAN İHTİLÂLİ; PIERRE RICHARD WILM'le halihazırda sinemanın en güzel yıldızı olan ANNIE VERNAY'ın KADINLAR SALTANATI; MELVYN DOUGLAS'ın oynadığı ARSEN LÜPEN; CLARK GABLE'in emsalsiz derecede heyecanlı YARALI KARTAL; SACHA GUILTY'nin yıldızı AKİM TAMİROF'un NEV-YORKLU TITRETTEN HAYDUD; JOEL MAC CREA ve FRANCES DEE'nin oynadıkları BİR MİLLETİN İSTİKLÂLİ filmlerile DANIELLE DARRIEUX'nün Fransada tamamlamak üzere olduğu ve harikulâde olacağı temin edilen filmi; SHIRLEY TEMPLE, SONIA HENİE, TYRONE POWER ve bütün sevilen yıldızlar görülmektedir.

Saray sinemasının bu sen meşhur virtüözların konserleri, atraksiyonlar ve saire gibi büyük sürprizler arasında bize vâdettiği bütün bu harikaları sena etmek için yerimiz müsaid değildir. Fakat, hakikaten şahane olan bu program ve sayın müşterilerini memnun etmek için gösterdiği tam istekle Saray sinemasının eskisi gibi herkesin gözdesi, bütün muvaffakiyetleri toplayan sinema olacağına şüphe edilemez.

Şunu da ilâve edelim ki: Bu seneki fevkalâde tenzilâtli (Lüks Balkon 50, İkinci Balkon 25, Parter 35, ve Localar 200 kuruş) gibi her keseye elverişli fiatlarla Saray sinemasının sayın müşterilerini memnun edeceği şübesizdir.

Polliste :

Bir sarhoş merdivenden düşüp yaralandı

Cibalide oturan Mehmed, sarhoş olduğu halde evinin merdivenlerinden aşağı inerken müvazenesini kaybederek aşağı yuvarlanmış ve başından ağırca yaralanmıştır. Mehmed, cankurtaran otomobili ile Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

Bir otomobil ihtiyar bir kadına çarptı

Şoför İsmail Hakkımın idaresindeki 2868 numaralı otomobil Şehzadebaşı'dan geçenken 73 yaşında Sıdika isiminde bir kadına çarparak kolundan yaralanmış, suçlu şoför yakalanmıştır.

Bir kadının bahçesinde esrar bulundu

Ayvensarayda Mumhane caddesinde 69 numaralı evde oturan sabıkalı kaçağçılardan Nebilenin oturduğu evin bahçesinde bir yerde esrar gömülü olduğunu haber alan zabıta, bahçede yaptığı aramada toprak altında 225 gram esrar bulmuştur. Suçlu yakalanmış ve Asliye beşinci ceza mahkemesine teslim edilmiştir.

Bir kahveci çırağı tramvaydan düşüp yaralandı

Fatihte kahveci Hamdinin çırağı Mehmed, dün Eminönünde tramvaydan atarken yere düşmüş, başının muhtelif yerlerinden ağırca yaralanmıştır.

Dört kişi havagazından zehirlendi

Cihangirde Susam sokağında oturan Nazmî ve üç kişilik ailesi havagazı tesisatının bozukluğu yüzünden intişar eden gazlarla zehirlenme alâimî göstermişler ve cankurtaranla Beyoğlu hastanesine kaldırılarak tedavi altına alınmışlardır.

Şehir işleri:

Belediye garajlar müdürü Avrupada otobüsleri tedkik edecek

Belediye garajlar müdürü Tarık, havagazı ile işleyen otobüsler üzerinde tedkikat yapmak üzere Perşembe günü Avrupaya gidecektir. Tarık, tedkikatını bitirip İstanbul'a döndükten sonra İstanbul belediyesinin şehirde işleteceği otobüslerin cinsleri belli olacaktır.

Müteferrik :

Üç aylıkların tevziine başlandı

Mütekeaidin, eytam, eramil maaşlarının tevziine dün malmüdürlüklerinde başlanmıştır. Yalnız Eminönü kazasına kayıtlı olanlara, üç aylık maaşları defterdarlıktaki gişeden verilmektedir.

Toplantılar :

Kızılây kermesi

Kızılây her sene yapmakta olduğu (Kermes), Eylülün onuncu günü akşamı Tepebaşı bahçesinde yapılacaktır.

Bir çocuk beygir çiftesile yaralandı

Karagümrükte Camiîşerif sokağında oturan Abdinin oğlu 4 yaşında Fikri, sokakta oynarken aynı mahallede oturan İbrahime aid at tarafından atılan çifte ile başından ağırca yaralanmış, Cerrahpaşa hastanesinde tedavi altına alınmıştır.

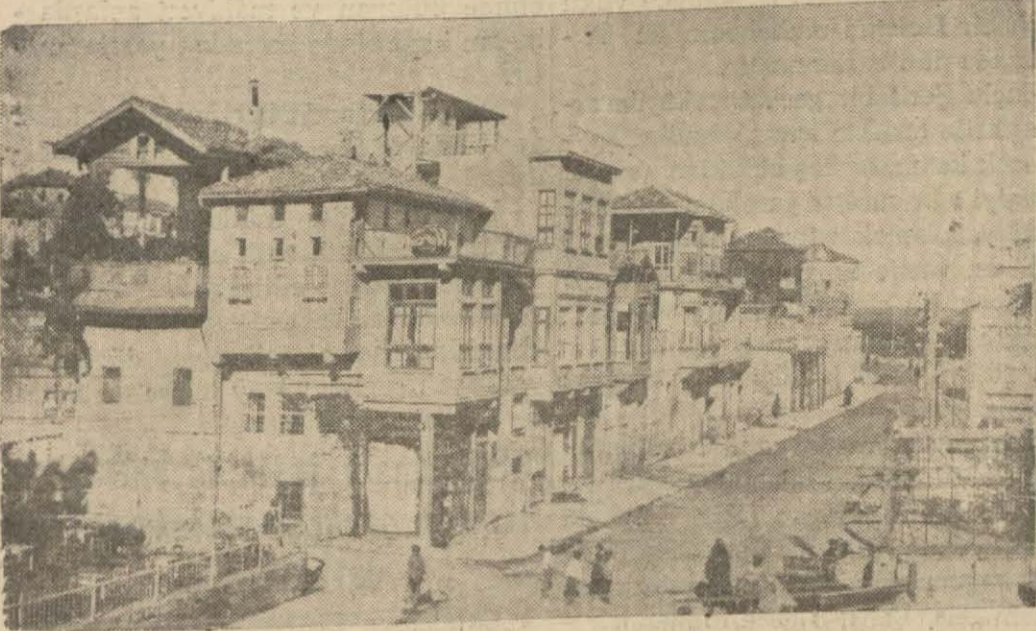
Bir çocuğu beygir çiftede

Büyükdere'de Cami sokağında oturan 13 yaşında Tahsin, Büyükdere'de araba ile karpuz satarken beygire kamçı vurmuş, huylanan hayvanın attığı çifte ile ağız, burnu ezilmiştir. Yaralı çocuğu tedavi altına alınmıştır.

Anteb hergün biraz daha inkişaf ediyor

Bu tarihî şehir geniş bulvarları, yeni ve modern binaları ile yepyeni ve muazzam bir hale geldi

Gaziantebden güzel bir görünüş

Gazianteb (Hususi) — Yol, elektrik, buz fabrikası, büyük parklar, fennî mezbaha, umumî garaj, asfalt caddeler, bütün bunların başında da şehir plânı gibi bir çok güzel işleri şu son bir kaç yıl içinde çok güzel şekilde başaran ve en son da su işini halletmeğe muvaffak olan çalışkan Gazianteb belediyesi şimdi elden geldiği kadar şehrin büyük bir derdini halletmekle meşgul bulunmaktadır.

Yalnız Gazianteb değil, fakat bütün Cenub vilâyetlerinin en büyük derdi şüphe yoktur ki kanalizasyon işidir. Kanalizasyon olmaması yüzündendir ki bu yerlere gelen bir yabancı, helâların, en büyük evlerde bile mutlaka avlunun bir ucunda ve ev haricinde olduğunu hayretle görür. Bu, Suriyenin bir çok yerlerinde raslanan ve sıhhi bakımdan muvafık görülen bir usul ve mecburiyettir.

Yalnız Gazianteb, bundan kısmen kurtulabilmiştir. Şehrin bir kısmında ana lâğımlar yapılmış bulunduğu cihetle bu yerlerde, büyük binalar, umumî mahaller, evler, oteller, tamamile modern ihtiyaca uyacak şekildedir.

Medenî ihtiyaçların hemen hepsini karşılamış olan ve yurdun cidden iç açıcı mamur köşelerinden biri bulunan Gaziantebde, yalnız bu kanalizasyon derdi hallolunmamıştır ki buna da sebep kanalizasyon işlerinin istediği büyük paradır. Maamafih belediye yavaş yavaş bu işi de başarmak için tedbirler almış bulunmaktadır. Her yıl inşaatında lâğımların ana lâğıma bağlanması ciheti sağlanmakta, bu suretle kanalizasyon derdi kısmen halledilmektedir.

Suburcu caddesi, Atatürk bülvarı, Karagöz caddesi, Gaziler caddesi ve bunların yakınlarındaki mahallelere aid yapılar, kanalizasyon derdinden elyevm kurtulmuş bulunmaktadır.

Gaziantep belediyesi memleketin her türlü noksanlarını ehemmiyetle düşünmek ve başarmak hususunda ön safta gelen belediyelerimizden birisidir denilebilir. Daha çok kısa bir zaman önceye kadar 100,000 liraya baliğ olmiyan bütçesini 200,000 liradan da üste çıkarmağa muvaffak olması, sistemle çar-

ışmasının muvaffak bir eseridir.

Gaziantebdeki Folklor

Ötedenberi edebiyat, Antebnin en çok sevdiği şeydir. Bu çevre çok iyi şairler ve muharirler yetişmiştir. Münif Paşa bunların başında gelir. Fakat bu değerli şairlerin bir çok eserleri kenarda kalmıştır.

Son yıllar içinde bazı takdîrkar Şakir Sabri Yener ediblerin yorulmak bilmiyen mesaisi ile bunlardan bir kısmı meydana çıkarılmıştır.

Antebde, edebî eserlerin ve çok zengin olan Folklorun meydana konulmasında sayılabılır Ömer Asım Aksöy, Halkevi başkanı Muhtar Gögüş ve Şakir Sabri Yener gibi zevat mühim birer âmil olmuşlardır. Bu güzide zevatın bu vadide sarfettikleri emeklerin mahsulü olan kitablara, Gaziantep Folklorunun zenginliğini bugün tamamilen ortaya koymuş bulunmaktadır. Halkevi yayın serisi arasında nesredilen (Hasib Dürrî), (Antep Folkloru) gibi eserler bunlar arasındadır. Şakir Sabri Yener'in mahallî incelemeleri de çok şayanı dikkattir.

Gaziantep çevresinin halk türkülleri, köy kıyafetleri, halk edebiyatı çok callibi dikkattir. Son günlerde gelen heyetin plâğa aldığı türküler bunların tanınmasına şüphesiz mühim bir âmil olacaktır.

Susıgırlık panayırı kapandı

Susıgırlıktan yazılıyor: Balıkesirin Susıgırlık kazasında her sene 25 Ağustosda açılan ve beş gün devam eden hayvan panayırı bu sene her senekinden ziyade kalabalık olmuştur.

Halk panayırı yerindeki seyyar tiyatrolarda ve kazinolarda eğlenerek bu beş günü âdeta bir bayram kadar neşeli geçirmektedir. Bu sene hayvan alım satımı üzerine hararetlî muameleler olmuştur.

Tutak'ta feci bir cinayet

15 günlük lohusa olan bir kadın öldürüldükten sonra tavana asıldı

Erzurum (Hususi) — Tutak'ta tüyler ürpertici bir cinayet olmuştur. Reşi köyünden İsa oğlu Ahmed Kaya'nın 30 yaşlarındaki karısı Rabia 15 gün evvel vaz'hamletmişti. Belli olmiyan bir sebepten bu kadın odanın tavanına bir iple asılı olarak bulunmuştur. Tahkikata geçen zabıta ve Cumhuriyet Müddeiumumiliği bunu evvelâ bir intihar zannetmişse de ufak bir tahkikat Rabianın intihar etmediğini, feci bir cinayete kurban gittiğini göstermiştir. Rabia evvelâ öldürülmüş ve suçun örtülmesi için tavana asılmıştır.

Bu cinayetin sebebi henüz anlaşılamamıştır. Kocası Ahmed Kaya tev-kif edilmiştir. Tahkikata devam edilmektedir.

Şibinkarahisar bol ceviz ihraç ediyor

Giresun, (Hususi) — Vilâyete bağlı kazalardan birisi olan Şibinkarahisar bir vakitler vilâyet merkezi olmuş ve kısa bir zaman evvel tekrar kaza haline ifrağ olunmuştur. Giresunun çok değerli valisi Feyyaz Bosutun merkezi bu muntakaya bağlayan şoseyi tamir ve islah etmek hususunda gösterdiği alâka ve himmet, yolsuzluk yüzünden iktisadî zararlar gören kazanın iktisaden yükselmesine çok yardım edecektir. Şibinkarahisarda tarihî kıymeti haiz güzel eserler de vardır ki bunlardan birisi de Fatih camiidir. Şehri süsleyen bu tarihî âbidenin kurşunlarının dökülmesi göze alınarak evkaf idaresince tamiri hususunda teşebbüsler girişilmiştir.

Şehrin medenî ve kültürel ihtiyaçlarının başarılmasına da çalışılmaktadır. Halkevi bu hususta ön safta gayret göstermektedir. Geçen hafta verilen müsamerelere parlak olmuş ve gençler, aldıkları rolleri muvaffakiyetle başarmışlardır. Halk kültürel temsillere çok alâka göstermektedir.

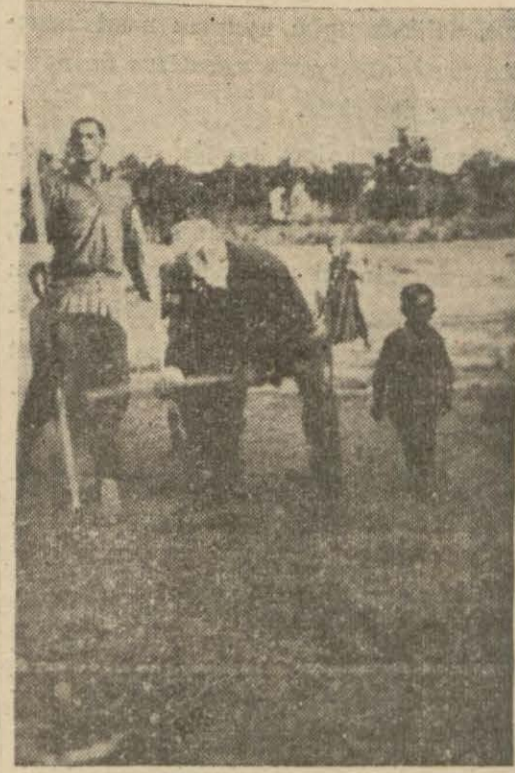
Karahisar bilhassa cevizlerinin güzelliğe meşhurdur. İnce kabuklu ve beyaz cinsten olan Şibinkarahisar cevizleri, harîç memleketlerde de çok aranılmakta ve bu muntakanın mühim ihraç maddelerinden birisini teşkil etmektedir. Mahsul yılları buradan 100 binlerce kilo ceviz sevkolunmaktadır. Maalesef kısa bir zaman önceye kadar kütük satmak temümlü, mahsulün miktarını tehdid etmeğe başlamıştı. Hükümet bunu gözönünde tutarak derhal tedbir almış, kütük kesilmesinin önü alınmış, ağaç miktarının çoğaltılması siyaseti kullanılmıştır.

Bu yılın rekoru 300 ile 350 bin kilo arasındadır. Gelecek yıl bunun bir misli daha çoğalacağı umulmaktadır.

Karahisarda aynı zamanda şap madenleri de vardır. Madenler hakkında mahallinde etüdler yapan heyet raporlarının çok müsbet olduğunu ve bu yerlerin şap madenlerinin ehemmiyetini söylemişlerdir. Bu madenler sayesinde Karahisar bir sanayi merkezi halini alabilecektir.

Trakya'da yeniden 19 köy mektebi yapılıyor

Lüleburgaz asfalt yolu üzerinde belediyenin yaptıracığı büyük otel, gazino ve sinemanın temeli merasimle atıldı

Bosna köyündeki su sedlerinin ve Lüleburgazda asfalt yolu üzerindeki otel ve gazinonun temelleri atılırken

Edirne (Hususi) — Evvelce bildirilmiş vechile Lüleburgazda asfalt yol üzerinde belediyenin yaptıracığı büyük otel, gazino ve sinemanın temeli dün büyük törenle atılmıştır.

Törene Trakya Umumi Müfettişi General Kâzım Dirik, Kırklareli valisi Hasib Koylan, Tümen komutanı, kaymakam, belediye reisi ve birçok halk iştirak etmiştir.

Trakya'nın çok sevilen umumi müfettişi general Kâzım Dirik Kırklareli valisi, komutan, kaymakam, belediye reisi, memurin ve halk Bağlarbaşıda karşılamışlardır. Karşılama güler yüzle ve kendilerine hâs babaca iltifatlarla talif eden generalimiz karşılayıcılarla birlikte yaya olarak yürümüşlerdir. Belediyede biraz istirahat edildikten sonra saat 11 de tören mahalline gidilmiş ve burada etrafı dolduran halka hitaben General Dirik, dolgun ve çok veciz bir ifade ile rejimi ve rejimin yarattığı büyük varlıklarını anlatmış, nutkunu «Yaşasın Atatürk, yaşasın büyük Türk milleti» sözleriyle bitirmiştir.

Müteakiben bir şişe içerisinde çeşid paralar ve imzalı kâğıd konduktan sonra evvelâ Generalimiz Kâzım Dirik ve sıra ile diğer zevat malayı ellerine alarak temele harç atmışlardır. Bundan sonra Halkevine gidilmiştir.

Belediye tarafından verilen ziyafette generalin istifadeli irşadları içinde öğle yemeği yenilmiştir.

General yemekten sonra Lüleburgaz tavşan istasyonunu ve daha bazı yerleri gezdikten sonra Vizeye giderek orada tefişatta bulunmuş ve gece Edirneye avdet etmişlerdir.

Yeniden 19 köy mektebi

Vilâyetimizde yapılacak 19 köy ilk okulu binasının temelleri atılıp inşaat faaliyetine başlanmıştır. Bu mekteplerden

Kırklareli ile Edirnenin beş kazasında 66 okul yapısı sırasile ve yeniden yapılacaktır.

Dün Doyran, Arpaç, Musulca, Uzunağaç köylerinde inşa edilecek ilk okulların temelleri merasimle atılmıştır.

Bir köy su hücumundan kurtarıldı
Meriç nehri feyzan yatağı içindeki Bosna köyünü birkaç senedenberi harab etmiye başlayan su baskınlarının önüne geçmek için Nafta Vekâleti bu güzel köyü esaslî surette tahkime karar vermiştir. Evvelki gün sedlerin ilk kazması büyük bir törenle atılmıştır. İlk olarak 50 bin liralık iş müteahhidine verilmiştir. Bu iş, iki ayda bitecek ve gelecek yıl diğerlerine dahi devam edilecektir.

Cumhuriyet idaresinin nimetlerini gören köylüler sevinç içindedirler. Trakya Umumi Müfettişi General Kâzım Dirik temel atma merasiminde halka kısa, mühim bir nutuk vermiştir.

Meriç hayvan sergisi açıldı

Her yıl vilâyetimizin Meriç köprüsü başında açılmakta olan ehli hayvan sergisi bugün açıldı. Sergiye Edirne ve havalisinden besili ve damızlık muhtelif cins hayvan iştirak etmiştir.

Bu seneki serginin diğer yıllardan daha büyük bir rübgete mazhar olduğu anlaşılmaktadır. Sergide derece alan at, inek, koyun ve emsali hayvan sahiplerine nakdî mükâfat verilecektir.

Trabzonda bir köylü Tabanca ile öldürüldü

Trabzon (Hususi) — Yomrada Sifte köyünden Demirci oğullarından Ali oğlu Kâzım aynı köyden Osman oğullarından Süleyman oğlu Selim tarafından tabanca ile öldürülmüştür. Cinayet aralarındaki eski bir husumet yüzünden vukua gelmiştir.

Arabkirde imar faaliyeti arttı

Arabkir (Hususi) — Arabkirde bu sene imar ve inkişaf o derece fazla başlamıştır ki, insana yeni baştan bir kasaba kuruluyor hissi vermektedir. Çarşının manzara sını ve güzelliğini ihlâl eden eski dükkanlar yıkılarak yerlerine yeni yeni ticarethaneler kurulmaktadır. Hükümet binası da tamir edilerek âdeta yeni yapılmış bir hale getirilmiştir.

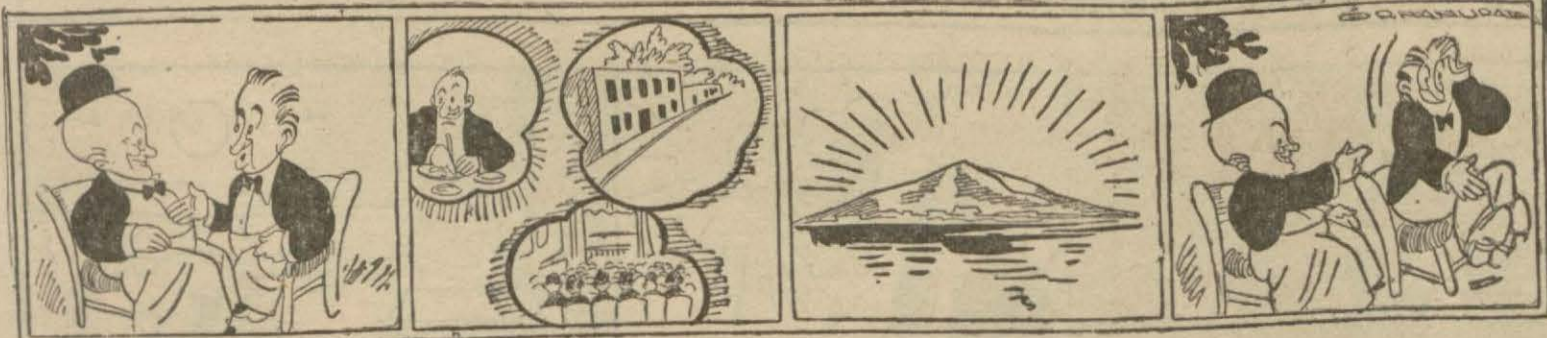
Arabkir çok eski bir kasaba olduğu için bir çok tarihî eserlerle doludur. Senelerdenberi bakımsız kalmış kıymetli eserlerin tamiri için vakıflar idaresi lâzım gelen tahsisatı ayırarak büyük bir ihtizam ve faaliyetle eski eserlerin tamarine başlamıştır.

Arabkirde eski eserler arasında en

kıymetlilerinden 1600 tarihinde Osmanpaşa tarafından yaptırılan Osmanpaşa camii, gene o sıralarda yaptırılan Caferpaşa camii zikre şayandır. Bu camilerin tamiri yapılarak harap olmaktan kurtarılmışlardır. Resim, Osmanpaşa caminin tamirinden sonra yapılan açılma töreninde bulunanları gösteriyor.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki :

— Hasan Bey İmralı mahkûmlar adasını ziyarete giden gazeteciler anlatıyorlar...

... Mükemmel konforlu binalar, mükemmel şose-ler, mükemmel hava... Mükemmel gıda... mükemmel konferans salonu ve tiyat-ro...

... Hattâ bir gazeteci arkadaşta buraya «Saadet adası» ismini vermiş.

Hasan Bey — O kadar ballandırma yahu, şimdi elimden bir kaza çıkartacakmış!

Nebatların uykusu

Evvelki günkü Son Postanın:

«Bunları biliyor muydunuz?»

Sütunundan bilmediğim bir şey daha öğrendim.. Nebatlar da, insanlar ve hayvanlar gibi uyurlar.

Şehrin binbir gürültüsü, hayatın binbir üzüntüsü yüzünden rahat uyku uyuyamayan bizlere nisbetle, nebatlar ne kadar rahattırlar, diye düşündüm. Ses duymazlar ki uykularından uyanınsınlar, üzülmezler ki uykuları kaçsın, sinirlenmezler ki gözlerine uyku girmemiş olsun..

Acaba yanılıyor muyum? Yiyen, içen, uyuyan, uyanan nebatların da belki insanlar gibi hisleri vardır. Onlar da belki; gürültüden müteessir oluyor, hoşlarına gitmeyen şeylere sinirleniyor, şuna buna üzülüyorlardır.

Bir papatya yanbaşında yükselen ve kendisine tepeden bakan ayçiçeğinin başlarından sinirlenmez mi? Yediverene aşılana yaban gülü henüz kapanmayan yarasının ızdırabını duymaz mı? Toprak saksıdaki sardunya, bir çini saksıya konulduktan sonra salona alınan mine çiçeğini kıskanmaz mı?

Ballıbabası, komşusu yaseminden borç aldığı ve harcadığı kokuyu henüz bir yerden bulup yasemine iade edemediği için üzülmez mi? Genç bir meşe içinden kendini kemiren bir kaç ufak kurdun

vücutlarından haberdar olmasa bile ağaçkakanın gövdesini gagaladığını hissetmez mi?

Bütün bunlar eğer nebatlar için de vâkise, deliksiz uyku uyumak nasıl insanlara nasib oluyorsa nebatlara da nasib olmuyor demektir.

İnsanlar uykuları kaçtığı zamanlarda uyuyabilmek için bir çok çarelere başvururlar. Bir kısmı müsekkin ilâçlar alırlar, bir kısmı bir iki tek parlatır, bir kısmı da eğer konu komşunun gürültüleri yüzünden uyuyamıyorsa polise müracaat ederek komşulardaki gürültülere nihayet verilmesini isterler.

Acaba nebatlar da böyle yapıyorlar mıdır? Dere sazi, haşhaş fidanından bir miktar müsekkin ister mi?

Kaynağacı, asma kütüğüne başvurup: — Ne olur komşu, tahammür etmiş üzümlünün suyundan azıcık güğüme dökersen misin, der mi?

Bahçe çimeni, palmiyenin yapraklarını birbirine çarparak çıkardığı sestem uyuyamıyorsa; akasya polise müracaat ederek palmiyenin susturulmasını ister mi?

Eğer bunlar da vâkise, uyku bahsinde nebatlarla aramızda hiç bir ayrılık yok demektir.

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz?

Dünyanın en modern mektebi

Parise bakan (Suresnes) de, gayet modern bir mektebde, coğrafya dersi, gayet kocaman bir küre üzerinde okutulur. Bu kürenin üstünde dünya haritasının kabartma bir şekli vardır. Bu mekteb dünyanın en modern mektebidir.

★

Bir çift ayakkabıyı kullanan iki kadın

Londrada iki kadın vardır. Bunlardan biri on sene evvel vir otomobil kazasında sağ ayağını kaybetmiştir. Kadınlar dan diğeri de, geçenlerde bir spor kazasında sol ayağını zayı etmiştir. Şimdi iki kazazede ortaklaşa bir çift ayakkabı almakta, biri sağını, ötekisi solunu giymektedir.

Bu suretle ebedi dostluğu perçinliyen

İngiliz devletinin borcu

İngiltere hükümetinin milli borcu 7 milyon İngiliz lirasını aşar. Bu miktar senelere göre değişir. Hükümet her yıl aşağı yukarı bu miktar üzerinde masraflar yapar ve aynı şekilde, siyasi ve içtimai faaliyetin fazlalığına ve azlığına göre bu borcun ödenmesine çalışılır.

iki alil kadın, bu hallerinden ziyadesile memnundurlar. Ancak bu kadınlardan birinin evlenmesi bu ortaklığı ortadan kaldıracak gibi görünmektedir. Fakat bunu düşünen iki dost evlendikleri taktirde dahi bu usulü tatbik etmeğe, ölüncüye kadar bir çift ayakkabıyı ikisi birden kullanmağa ahdetmişlerdir.

Kadın Köşesi

Evli bir kadın nelere dikkat etmelidir?

1. Kocanız arkadaşlarla politikadan bahsediyor. Münakaşaya hararetle hararetle dalmıştır. Size düşen yegâne şey: Susmaktır.

2. Hoşa giden, pişmesi kolay yemeklerden birkaçını olsun bilmelisiniz ki vakit elinizle hazırlayıp onun zevkini oksiyabilesiniz.

3. Güzel kravat bağlamasını bilmelisiniz ve ona acele işe giderken kravatını bağlaması için yardım etmelisiniz.

4. Arzularınızdan vazgeçmesini bilmelisiniz. Gündüzden gece sinemaya gitmeye niyetleniniz. Kocanız yorgun döndü. Surat asmadan bu isteğinizden vazgeçmelisiniz.

5. Çamaşırlarını birbir elinizden geçirmeden yerleştirmemelisiniz. Ufak bir sökükle, bir düğme noksanı yorgunluktan sinirleri gerilen erkeği hırçınlaştırmaya sebep olabilir.

6. Dağınıklığı hoş görmelisiniz. Masasının üstünü nasıl bırakmış ise öyle saklamalısınız. Kâğıdlarına el sürmemelisiniz.

7. Mektublarını açmamalısınız. İçlerinde bir sır olmasa bile o kendine gelen mektubları kendi açmayı sever.

8. Gazetesini okurken rahat bırakmalısınız. Mütemediyen bir şeyler sormamalısınız. Ya baştan savma bir cevap verir, ya hiç vermez. Kırılırsınız.

9. Kahvesini şekerli mi, şekerli mi iç, çayına kaç şeker atar, bunları bir defa öğrenmeli, tekrar tekrar sormamalısınız. Dalgın veya sinirli bir zamanına rastlar. Sizi de sinirlendirecek bir şey söyleyebilir.

10. Binde bir eve geç gelir de işinde kaldığını iddia ederse güler yüzle karşılamalı ve ona inandığını göstermelisiniz. Her geç kalış mutlaka bir hiyanete delâlet etmez ya..

Bütün bunlar pek ehemmiyetsiz görünür, fakat çok defa sebebsiz geçimsizliklerin önünü alır.

Yemek bahsi:

Güveçte pilic

Pilici yolup, yıkayınız. Bol domates sıkıp suyunu alın. Bir baş soğan rendeleyiniz. Bu soğan ve domatesle pilicin için dışını oğunuz. Yağsızca içine dışına biraz da yağ sürünüz. Kanadlarını, ayaklarını sicimle bağlayıp güvece koyunuz. Artan soğanı ve domates suyunu üstüne dökünüz. Biraz tuz, biber, baharat ilâve ediniz. Hiç su koymayınız. Domatesin suyu kâfidir.

Güvecin ağzını bir yağ kâğıdıyla sarınız. Pek hafif ateşe koyunuz. İki saat sonra açınız. Nefis bir yemek olur.

iki ahab çavuşlar:

Vagonları akan tren

Mahkemelerde

Ortaköy cinayetinin muhakemesine başlandı

Üç kişiyi yaraladıktan sonra bekçiyi de öldüren katil bir şeyden haberi olmadığını söylüyor

İki ay kadar evvel Ortaköyde vuku bulan bir faciannın muhakemesine Ağırceza da dün başlanmıştır.

Suçlu Şerif bir gece Ortaköyde arkadaşlarıyla birlikte içmiş, kendini kaybedecek kadar sarhoş olduktan sonra, üç kişiyi ağır surette yaralamış ve kendisini yakalamak isteyen bekçi Mehmedi de, vazife esnasında, öldürmüştür. Suçlu bu cinayetleri işlerken, farkında bile olmamış, ancak yakalanarak, götürüldüğü karakolda kendine gelebilmiştir.

Dün, mahkemede yapılan sorgusunda katil Şerif, şunları söylemiştir: — Vak'anın cereyan ettiği sokak, benim yolum değildi. Yaraladığım ve öldürdüğüm iddia edilen adamları tanımam bile. Bana, o gece kimler içirmiş, sonra beni oraya kim götürmüşse, olup biteni, onlardan sorun. Onlar bilir. Ben, kendimi karakolda buldum. Bildiğim bu.

Suçlu, hazırlık tahkikatı ve ilk tahkikat sırasında verdiği ifadelerde de:

«Ortaköyde köfteci dükkânında Hüseyin ve Eminle rakı içtik. Sonra sarhoş olup, biraz gürültü etmişiz. Biz karakola götürdük. Eve gitmek üzere, karakoldan çıktık. Sarhoştum. So kağa oturuverdim. Emin beni kaldırdı, karanlık bir sokağa saptı, tokatlamağa başladı. Sonrasını hatırlamıyorum. Kimseyi öldürmedim. Çakı, bıçak taşımam bir kere, gösterdiğim sustah da, benim değil.» demiştir.

Dünkü celsede dinlenen faciannın en yakın şahidi şoför Ardaş, vak'ayı şöyle anlatmıştır:

«Kardeşim Anastas otomobili ile gelmiş, arabayı kapıda bırakmıştı. Yemek yiyorduk. Anastasın hüviyet cüzdanı arabada kalmış. Biri aşırmasın diye, babam Artin almağa gitti. Bu sırada:

«Yandı!» diye, bir feryad işitti. Suçlu Şerif, sokakta Emni yaralamıştı. Derken, babam avluya girerken, koştu onu yaraladı, arkasından dışarı fırlayan kardeşim Anastas da yaralandı. Feryadlar üzerine bekçiler, yetiştirdi. Suçlu, kendisini yakalayan bekçi Mehmedin ellerinden kurtuldu. Kaçmağa başladı, sonra tekrar geri dönerek, bekçiyi hücum etti ve onu da kasından yaraladı. Hâdis, saat 9,30 - 10 sularında vuku bulmuştur.

Duruşma, diğer şahidlerin celbi için, başka bir güne bırakılmıştır.

Halk bahçesini altüst eden genç bir ay hapse mahkûm edildi

Evvelki gece, Tepebaşında Halk bahçesinde ortalığı kargaşalığa veren bir hâdis olmuştur.

İsrail isminde bir genç, nişanlı ile birlikte bahçeye gelerek, bir masaya oturmuşlardır. Fakat, delikanlı biraz sonra gürültü yapmağa başlamış, yanındaki masada oturan gene İsrail isminde, 55 yaşlarında bir zat, müdahale ederek:

«Ayıptır, evlâdım, böyle gürültü yapma, demiştir.

Buna hiddetlenen genç, ayağa kalkarak adamcağızı dövmeğe başlamış,

elinde bulunan ve mahiyeti anlaşılmasayan bir cisimle başından yaralamıştır.

Bahçe bir anda karışmış, polisler yetişerek, hâdisenin önünü almışlardır.

Dün, Beyoğlu müddeiumumiliğine sevk edilen İsrail, sulh ceza mahkemesinde muhakeme edilmiştir.

Mahkeme, babası yerinde adamı kendisine nasihat etti diye döven ve yaralayan suçluyu 1 ay hapse mahkûm ve derhal tevkif etmiştir.

Şırtımacı balta ile öldüren Hüseyin çavuşun muhakemesine devam edildi

Çatalca'nın Çiftlik köyünde, ormanda şırtımaç Muradı balta ile öldüren Hüseyin çavuşun muhakemesine Ağırceza da devam edilmiştir.

Dünkü celsede suçlunun oğlu Hasan, şahid olarak, dinlenilmiş ve vak'a günü babasının kendileri beraber olduğunu, birlikte yemek yediklerini, birlikte çalıştıklarını, söylemiştir.

Muhakeme, diğer şahidlerin celbi için, talik edilmiştir.

Bir yankesici tevkif edildi

Şaban isminde bir yankesici, Sirkeci'de Naciye isminde bir kadının içinde 10 lira bulunan çantasını çarpmış, biraz sonra yakalanmıştır.

Suçlu, derhal adliye sevk edilerek, Sultanahmed 3 üncü sulh cezada yapılan sorgusunu müteakib, tevkif edilmiştir.

Sorgunda imar

Yozgad (Hususi) — Yozgadın otuz kilometre uzaklığındaki Sorgun kazasında imar işleri hızla devam etmektedir. Kaymakam Fehmi Altay ve kazabelediye reisi Hasan, kazanın imarına büyük bir gayret sarfetmektedirler. Bozuk yollar yapılmış, çarşı caddesi genişletilmiştir. Bütün dükkânların önleri beton yapılarak ağaçlar dikilmiştir. Kazada yeni bir belediye binası ile halk partisi binası inşa edilmektedir.

Gaziantep'te spor hareketleri

Gaziantep (Hususi) — Evvelce kapanmış olan spor klüplerinden bazılarının açılması sporda yeni bir canlılık doğurmuştur. Çınarlı spor klübü azami faaliyeti göstermeye çalışmaktadır. Son defa Spor klübü tarafından bir de müsamereler verilmiş ve gençler güzel bir muvaffakiyet göstermişlerdir. Müsamerede «Gömdüğüm Cihan» adlı dram oynanmıştır.

Bir temizlik amelesi mavnanın ambarına düştü

Belediyenin temizlik amelesinden Yahya, Balatta belediyenin çöp islesinde kamyondan mavnaya çöp boşalırken mavnanın dört metre derinlikteki ambarına düşerek bayılmış ve Yahya, Musevi hastanesinde tedavi altına alınmıştır.

GÖNÜLİSLERİ

Bir çocukluk Sevgisi

Okuyucularımın O. B. nin mektubunu kısaca hülâsa edeyim:

— O. B. gençtir. Fakat yaşadığı muhite göre evlenecek çağa gelmiş sayılabilir. Nitekim ailesi de onu evlendirmek teşebbüsündedirler.

O. B. ailesinin kendisine bulduğu kızı istemiyor, çünkü daha evvel bir müessesede tanıştığı bir genç kızla sevişmiştir. Onun bu genç kızla olan aşkı tamamiyle platoniktir. Hâdiseler O. B. ye genç kızın aşkının hiç bir an azalmadığını göstermiştir. Fakat bir tesadüf bu iki genci birbirinden uzaklaştırmıştır. O. B. de sevdiği kızın adresi de yoktur. Fakat isterse biraz zahmete girer, kızın yaşadığı şehre gidip kızını bulabilir.

Bu hülâsanın buraya kadar nakletmediğim bir de teferrüatı vardır ki, bu teferrüat bana, O. B. nin, bu

kızı ve bu kızın da O. B. yi fazla sevdiğikleri kanaatini vermiştir. Bugün için O. B. nin bir başkasile evlenmesini doğru bulmam. Genç olmaları hasebile sevgileri günün birinde belki zall olabilir. Fakat bu ne kadar zaman ister. İşte o kestirilemez. Kendisine tavsiye ederim, meseleyi bana yazdığı tarzda ailesine de anlatsın. Onların da bir çare düşünceleri muhtemeldir. Muvafık bulurlarsa kendi hazırladıkları nişanlı yerine O. B. nin sevdiği kızın talib olurlar. Ve o zaman her ikisinin de arzuları yerine gelmiş olur.

31/8/938 tarihinde bana mektub yazan A. K. ya;

Adresiniz, alâkadar kimseye gönderilmiştir. 29/8/938 tarihli sayımızda kendisine cevap verdiğim A. K. sizden başka biridir.

TEYZE

KAHKAHA

Niye sormuyorsunuz?

Kadın ağlıyordu, kocasına döndü:
— Niçin ağladığımı sormuyorsun.
Beni artık sevmiyorsun değil mi?
Erkek cevap verdi:
— Seni seviyorum ama.
— Öyle ise niçin ağladığımı niye sormuyorsun?
— Param yok!

★

Tavsiye

Otomobil alabildiğine koşuyordu.. müşteri korktu:
— Aman şoför biraz yavaş; sür'at - ten başım dönüyor..
Şoför akıl öğretti:
— Gözünüzü kapatın, ben öyle ya - pıyorum.

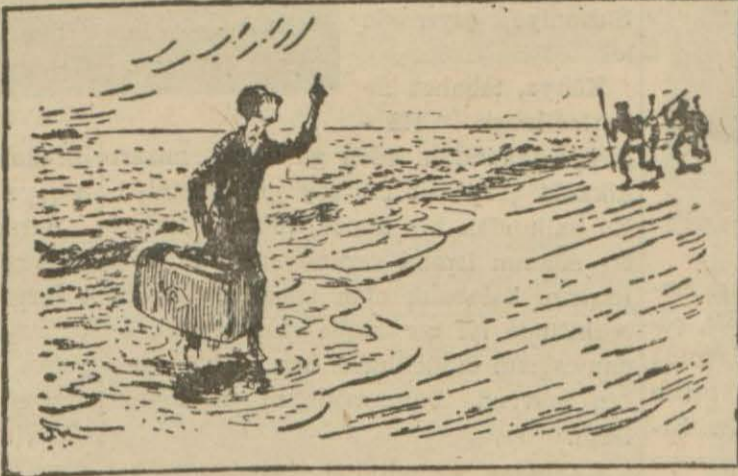
— Tüfeği patlat, aslanı vur da yeme - ğe gidelim.. çorba soğuyacak.

— Bizim hamakın boyu bu kadar de - ğil mi?

Mahkemede

Hâkim maznuna sordu:
— Sen kadını parasını al - nak için mi öldürdün?
Maznun cevap verdi:
— Evet bay hâkim, bu pa - ra meselesi de benim için es - babı muhaffefeden addedil - mez mi?
Hâkim şaşırdu:
— Nasıl esbabı muhaffefe?
— Eğer ben fena bir adam olsaydım sadece keyfim için öldürürdüm, yoksa parasına tama'la öldürmezdim.

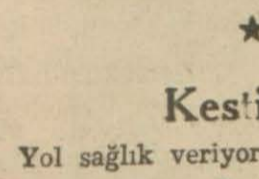
— Hişt, hişt; hamal buraya gel!

Dalgınlık

İki mahkûm hapisanede konuşuyorlardı:
— Sen buraya gelmeden ev - vel ne iş görürdün?
— Berberdim..
— Ne kabahat yaptın da geldin?
— Hiç, bir kabahat yapma - dım. Dalgınlık yüzünden. Dükkâna bir müşteri gelmiş - ti: Saçımı keser, sonra da ba - şımı yıkarsın demişti. Ben dal - gınlıkla evvelâ saçlarımı yıka - mış, sonra da başımı kesmişim!

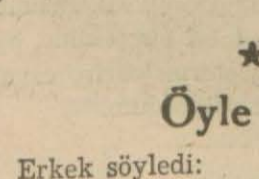
Yüksek tavan

Apartman arı - yan, boş apartma - nı gezdikten sonra, kapıcıya sordu:
— Apartman fe - na değil ama tava - m çok yüksek.
— Eskiden öyle değildi, hani şu Mısır - daki üç metrelik adam var ya; onun bu - rayı geleceğini söylüyorlardı. Belki a - partmanı tutar diye üst katı yıktırıp alt katla birleştirdik.

Kestirme

Yol sağlık veriyorlardı:
— Doğru gider - seniz, bir saatte varırsınız.. Kestir - meden gidecek o - lursanız ancak iki saatte varabilir - siniz.
Sağlık alan merak etti:
— Kestirme, niçin uzun sürüyor?
— Yol ortasında bir meyhane vardır - da.. Orada bir müddet kalırsınız diye dü - şündüm.

Öyle mi?

Erkek söyledi:
— Budala bir erkeğin güzel bir kadınla evlenmesi kadar büyük bir hata olamaz. Çün - kü o erkek için saadet ümidi yok - tur.
Kadın, erkeğine baktı:
— Ya, demek, sen de kendini bedbaht hissediyorsun öyle mi?

Pot

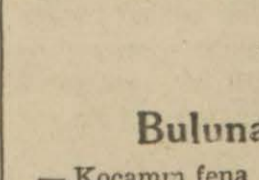
Memur âmirden i - zin istedi:
— Müsaade eder - seniz ben yarın gelmi - yeyim. Biraderimin baldızının kayınpe - deri vefat etmiş, ce - nazesine gideceğim!
— Peki, fakat ba - dema cenazesine git - mek için izin alaca - ğınız, bu kadar uzak akrabamız olmasın.

— Beni geçen ay başında da soymuştun..
— Ne çıkar, siz «geçen ay başında aylık almıştım» diyerek bu ay başında al - mamazlık ettiniz mi?

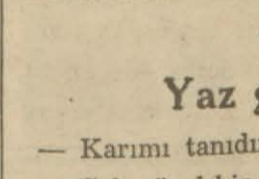
Seyahat kostümü

Kayınvalide bir seyahat kostümü yaptırmıştı. Kos - tümü giydi, dama - dına göründü:
— Nasıl dama - dım, yakıştı mı?
— Çok yakıştı kayınvalide.. sana bu elbiseden daha çok yakışanı görmedim, ben senin yerinde olsam, daima seyahat kostümleri yapar, hiçbir yerde durmaz; seyahat ederdim.

Bulunan çare

— Kocamın fena bir huyı vardı.
— ?????
— Hergün anahtarları kaybeder, eve anahtarsız dö - nerdi. Ne ise şimdi bir çare bulduk.
— Anahtarları evde mi bırakıyor.
— Hayır, gene yanına alıyor, fakat ye - ni tuttuğumuz uşak, eskiden hırsız oldu - ğu için; kocam anahtarları kaybettiği za - man dolabları kolaylıkla açabiliyor.

Yaz günler

— Karımı tanıdınız mı?
— Çok güzel bir kadın.
— Evet, yaz günlerinde ben de onun çok güzel bir kadın olduğuna inanıyorum.
— Yaz günlerinde mi?
— Bütün kadınlar yandıkları zaman karımın zenci olduğu farkedilmiyor da..

Dansederken

Dansediyorlardı, erkek:
— Dans hocam ba - na, parmaklarının ü - zerine basa basa dan - sedeceksin!
Dedi. Kadın bak - tı:
— Öyle ama başka - larının parmakları - nın üzerine değil!

SEYAHAT MEKTUPLARI : 37

Yazan: Vasfi Rıza Zobu

Allahtan yalnız üç şey istiyordum: Temiz oda, sıcak banyo, rahat yatak

Ne mevki, ne para, ne şöhret... Mel'un tatarcık böyle şeylere ehemmiyet vermiyordu ki bunları isteyeyim

İran yollarında

Makû denilen nahiyede, güneşi - ni, gecelediğim hanım bahçesinde karşı - ladım. Güneşle beraber hancı da akşam - ki girdiği delikten çıktı.. beni erkenden bahçede görünce şaşırdu..

— Ne o efendi, böyle erken erken..
— Uyuyamadım da..
— Nedendi?
— Isırdılar..
— Kimler?
— Bilesem!! Gözle görülmüyor ki..
Bir isim söyledi. Anlıyamadım. Tarif etti. Bizim tatarcık dediğimiz hayvandan olacak.. cinsi ne olursa olsun, beni uyut - madı ya.. Dinlenemedim. Berbad bir haldeyim... Bari şoförler kalkıncıya ka - dar köyü bir dolaşayım, deyip hanım ka - pısından çıktım.

Bizim bazı kasabalarımız kadar mam - ur olan bu nahiyede elektrik yok ama, gaz lâmbalı fenerlerle sokakların ışığını temin etmişler.. mahalli teşkilâtı, aldığı (eğer alıyorsa) tenviriyeye rüsumunu hak ediyor demektir.. ziya hafif te olsa, insan gece bastığı yeri pekâlâ görebiliyor.. Ev - leri, bizim Anadolu köy evleri gibi, top - raktan yapılmakla beraber: Şık ve zarif te... İçlerinde İran mimarisinin küçük ve güzel nümuneleri var.. Tamamile kesme bir kaya olan muazzam bir dağın - eteğine demiyeyim de - gövdesine bu evleri adetâ yapıştırmışlar.. İnsanın ü - zerinde korkunç bir tesir yapıyor.. kü - çük bir arz sarsıntısında sanki, muazzam bir pençe gibi duran dağ kapanacak, kö - yün evlerini, insanların içine ahvere - cekmiş gibi geliyor.. evhamlı adamların cesaret edip oturabilecekleri bir yer de - ğil burası... Burada yerleşecek insanla - rın biraz geniş yürekli olmaları lâzım..

İrânın son inkılâbına kadar, Makû'ya «İkbalüssaltana» isminde bir «hâkim» hâkimmiş.. Adetâ bir derebeyi olan bu adam, müstakil bir idareye sahip, Azerî Türklerindenmiş... İdama mahkûm etti - ği mücrimleri, kayalardan müteşekkil dağın tepesine çıkartır, oradan aşağı, ya - ni köyün evleri üstüne attırırmiş.. Gad - dar, aynı zamanda nüfuz sahibiymiş.. hattâ meşhur «Celâlî aşireti» bile bu he - rifi en büyük reisleri olarak tanırlarmış.. daha başka ufak tefek aşiretleri de kendi himayesi altında yaşatan bu adam da, İrândaki başka örnekleri gibi, inkılâbdan sonra, yani Şehinşahın iktidarı ele alma - sından sonra yok olmuş gitmiş.. hükü - met kuvvetleri «hâkim» i diri diri ele ge - çirince: İbret olsun diye idam edivermiş - ler.. böylelikle bu civarın temizliğine de muvaffak olmuşlar..

İrânın son inkılâbına kadar, Makû'ya «İkbalüssaltana» isminde bir «hâkim» hâkimmiş.. Adetâ bir derebeyi olan bu adam, müstakil bir idareye sahip, Azerî Türklerindenmiş... İdama mahkûm etti - ği mücrimleri, kayalardan müteşekkil dağın tepesine çıkartır, oradan aşağı, ya - ni köyün evleri üstüne attırırmiş.. Gad - dar, aynı zamanda nüfuz sahibiymiş.. hattâ meşhur «Celâlî aşireti» bile bu he - rifi en büyük reisleri olarak tanırlarmış.. daha başka ufak tefek aşiretleri de kendi himayesi altında yaşatan bu adam da, İrândaki başka örnekleri gibi, inkılâbdan sonra, yani Şehinşahın iktidarı ele alma - sından sonra yok olmuş gitmiş.. hükü - met kuvvetleri «hâkim» i diri diri ele ge - çirince: İbret olsun diye idam edivermiş - ler.. böylelikle bu civarın temizliğine de muvaffak olmuşlar..

İstanbul İrân arasındaki saatlerde mühim bir fark var.. hududdan öteye ge - çince, saatler geri alınıyor.. ama ben al - madım.. bunun, bu uzun yolculukta bir iyiliği var: Akşamları benim saat dokuz olduğu zaman şoförünkü daha yediyi on geçiyor.. binaenaleyh, onunki dokuza ge -

linciye kadar yol alıyoruz, bu bir... İkin - cisi: Sabahleyin ben dokuzda yola çıkar - sam, onlar, benden önce davranmış, ye - diyi on geçte hareket geçmiş oluyorlar. böylelikle kendimi aldattığım için fazla yorgunluk duymuyordum.. bundan dola - yı İstanbul saatini Tebrize gidinceye ka - dar bozmadım.. hayatta kendi kendini aldatılmak kadar güzel ve rahat şey var mıdır?.. Her iş de böyle değil midir? Aşkta, parada, ikbalde... İnsan, bu dün - ya galesi içinde tesellisini bulup ta ken - di kendini aldatamazsa «ömür» denilen yük, ne tahammülferse olur..

Bir gecelik misafirlikten sonra Makû dan kalkıp ayrıldık.. programımız: «Hoy» kasabasına erken varmak; orada gecele - meyip, daha ilerde, «Merent» denilen kö - ye karanlıktan basmadan girmek ve orada geceyi geçirmekti.. eğer buna muvaffak olursak, ertesi sabah Tebrize erken gi - rer, günlerdenberi sürüp giden rahatsız - lık ve yorgunluğumu, bu büyük şehrin güzel bir otelinde defeder kurtulurum... Güzel otel! Temiz oda! Sıcak banyo! Rahat yatak! İşte Allahtan istediğim dört şey... Yemin ederim ki, o esnada başka hiçbir şey gözümde yoktu.. Ne olabildiği zaten... Bu uzun ve müz'ic yol - culukta, rahat edebilmek için para, şö - ret ve mevkiin bir ehemmiyeti mi var - dı?.. Cebimde param, elimde tavsiyem, tanıyanlar yanında da bir mevkiim yok muydu?.. Buna rağmen sokaklarda yat - madık mı? Tatarcık denilen mel'un mah - lûk: Parama, tavsiyeme ehemmiyet ve - rip bana bir mevki ayırdı da, yatağında rahat ettirdi mi?.. Utanmaz, terbiyesiz: Her yerimi ısırmadı mı?... Hal böyle i - ken Allahtan benim dileğim ne olabilirdi?.. Otel, oda, banyo ve yatak değil mi?.. İşte bu lütfâ Tebriz'de kavuşacaktım.. onun için hiçbir yerlerde duramıyor, Tebriz'e bir an evvel varabilmek için gayret sarfediyor, bir aksilik çıkmama - sına dualar ediyordum..

Vasfi. R. Zobu

Amasyada şiddetli yağmur ve dolu

Amasya, (Hususi) — Suluova ve ha - valisine müddiç yağmur ve dolu yağmış - tir. On beş, yirmi harmanı sular götür - müştür. İki yüzü müteceviz koyun, keçi telef olmuştur. Bu meyanda kasab Sü - leyman adında birisi de tarladan köyüne kaçmak isterken yıldırım isabetile öl - müştür.

Polonyalılar susam almak istediler

Polonyadan yeni susam mahsulü ü - zerine memleketimiz tacirlerine tek - lifler gelmeğe başlamıştır. Bu teklifler ton başına 200 liradır.
Polonyada susam idhalâtı nisbeten azalmıştır. Mevsim dolayısıyla durgun olan satışların önümüzdeki aylar için - de artacağı tahmin edilmektedir.

İngilizler âsi Arabları tenkilden âciz midirler?

Filistindeki İngiliz askerleri "Âsilerde modern silâhlar, bizde ise kazma ve kürek var ve galebe bizde kalacak,, diyorlar

Yazan: Fransız muharriri
Edmond Demaitre

Resim, isyan hareketinin kalesi telâkki edilen sahada İngilizlerin bir leri karakolunu gösteriyor.

1936 yılı nisanının 15 inci günü Yafa limanında, on beş, yirmi el silâh sesi işitilmişti. Bir Arab tedhişçi cemiyeti mensubları tarafından atılan bu silâhlardan Tel-Avivli 8 Yahudi amelesi ölüm derecesinde yaralandılar.

Yafa limanının eski evciklerinin pencerelerini sarsan yaylın ateşi, o vakittenberi Filistini ateşe ve kana boyayan karışıklıkların, suikastlerin ve vahşiyanne teşebbüslerin bir başlangıcına delâlet ediyordu. İki yıl içinde mukaddes toprak muazzam bir melhameye, geniş bir mezbahaya döndü. Öyle bir melhame ve öyle bir mezbaha ki, içinde yaralananların ve ölüm haline gelenlerin feryadları ancak mitralyöz ve bomba sesleri ile örtülüyor. Daha birkaç sene evvel şen bahçelerin ziyaretçiyi karşıladığı, fabrika binalarının haşin topraktan fırlıyarak daima mavi semaya doğru yükseldiği yerde bugün sadece kökleri çıkmış ağaçlar, yıkılmış köprüler, kül haline gelmiş fabrikalar görülür. Bu manzara dahilî harbin, sadece boğuşmanın şiddetini gösterir.

Avrupada, son iki haftalık tedhiş hareketinin en mühim vak'aları bilinir, Arabi, Yahudiyi, İngiliz karşılaştıran kanlı mücadelenin bazı safhaları işitilmiştir. Fakat mandater devlet tarafından tedhişçilere karşı açılan aman tanımaz mücadele ile müvazi olarak, Filistin'in bazı köşelerinde daha geniş nisbette bir harb daha cereyan etmektedir. Filistin ile Suriye hududu üzerinde Galile dağlarının tepelerinde ve Hid gölünün sahilinde çarpışanlar İngiliz polisine karşı koyan «münferid» tedhişçilerden ibaret değildir. Bunlar az çok teşkilâtlandırılmış kıt'alarından, ekseriya ultra modern silâhlarla teçhiz edilmişlerdir ve başlarında bulunan zabıtlar modern harbin bütün kaidelerine vâkıftırlar. Altı aydan fazla bir zaman oluyor ki Arabistanın her köşesinden bedevilerin teşkil ettikleri bir ordu İngiliz kuvvetlerinin ağır Lewis mitralyözleri ile tayyarelerine karşı ko-

arak Ürdün kıyılarında «Lavrens» in mücadelelerinin ve «çölde isyan» ın «aksi sadalarını» uyandırmaktadır.

Kudüste ve Hayfada Arab hareketinin şefleri ile yaptığım muhaverele esnasında onlar bana Filistin'in yukarısını ellerinde tutan âsilerin 12 ilâ 15 bin radesinde olduklarını söylediler. İsyan karşı mücadele hareketini gerçekten üstadane idare eden Evetts livasının büyük karargâhında bu rakama şiddetle itiraz ettiler. İngiliz zabıtlarının fikrine göre âsilerin başında bulunan Suriyeli serseri Fevzi Kavacının idaresinde ancak 5000, Rahim el hâci Muhammed Dannalean'ın riyasetinde ise ancak 2, 3 bin kişi vardır. Âsilerin silâhları çok mükemmeldir. Ellerinde İngilizlerin harbden sonra Filistin'de terkettiler tüfeklerle birkaç top ve Alman mamulâtından 1938 tipi maver mitralyözleri vardır. İngilizlerin isyan karşı yaptıkları mücadelede uğradıkları müşkülâtın sebebi ise isyan hareketinin bazı ecebî memleketlerde uyardığı sempatiyi şeflerinin iyi istismar etmekte olmalarıdır.

İngilizlerin bütün Filistin toprağında asayışı muhafaza, isyanı tenkil için malik oldukları kuvvet ise 9 piyade taburu ile bir motörlü alaydan, 30 bombardıman tayyaresinden ve 500 deniz askeri ile Arab ve Yahudiden müteşekkil, bittabi gayri emin 7000 polisten ibarettir. Ayrıca cenubî Afrikadan getirilmiş bir düzine kadar zabıta köpekleri vardır.

Filistin'in herhangi bir köşesinde bir cinayet yapıldı mı bu köpeklerden bir tanesi tayyare ile vak'a mahalline getiriliyor. Bu mükemmel hayvanlardan her birinin kıymeti 40 İngiliz lirasıdır, fakat bu kıymete değerleri vardır. İçlerinden yalnız King adını taşıyan bir tanesi 15 den fazla katilin tutulmasına imkân vermiştir.

(Devamı 10 ncu sayfada)

Garib Haberler 7 liraya çingenelere satılan çocuk

Bu İngiliz çocuğu 7 yaşlarındadır. Annesi, onu 7 liraya çingenelere satmış, çocuk iki gece çingenelerin çadırlarında kaldıktan sonra kaçmış, tekrar evine dönmüştür. Vak'ayı haber alan polis, kadını ihmal ve zulüm suçile mahkemeye vermiştir.

Frakla deniz sporu yapan garib adam

Resmini gördüğünüz İngiliz, frak giymiş olduğu halde deniz kayağı ile, üstünü başını islatmadan kayacağına dair 600 liraya bahse girişmiş ve iddiasını kazanarak 600 lirayı almıştır

Kuş sihirbazı

Bu adam şimali Amerikada «kuş sihirbazı» diye anılır: Adı Jonestir. Binlerce kuş sıra ile ağzına, burnuna konarak yemlerini yemektedirler. Bu yük çiftliğinde çeşid çeşid kuş besleyen Amerikalının dünyada mevcut kuş mütehassıslarının en ustası olduğu söylenmektedir.

77 sene süren bir aşk izdivaçla neticelendi!

Bundan 77 sene evvel Polonyalı Jan Cazkovski bir kadına tutulmuş. Kadın da onu sevmiş. Fakat işin fenalığına bakınız ki, kadın evli imiş. Jan: «Zarar yok, beklerim!..» demiş.

Ve beklemiş. Nihayet aradan 77 sene geçtikten sonra sevdiği kadınla evlene rek muradına ermiş. Bütün köy halkı da düğünde bulunmuş. Simdi Jan 105, karısı da 96 yaşlarındadır.

Eski Türk detektifleri "Son Posta," ya maceralarını anlatıyorlar : 22

Adliye Nazırı İbrahim B. konağındaki cinayet

Kâhya öldürülmüştü, fakat katil arkasında en ufak bir ipucu bile bırakmadan kayıplara karışmıştı

Eski zabıta âmirlerinden Bay Şevki:

— Size eski adliye nazırı İbrahim beyin konağında yapılan cinayeti anlattım, dedi.

Umumi harb içinde idi. İbrahim beyin kâhyasının öldürüldüğü haberi geldi. Hemen Paşabahçe'ye gittik. Nazırın konağı, İncirköyünde, Sultanıye çayırında idi.

Kâhya, tabanca ile katledilmişti. Hâdiseye takaddüm eden günlerde nazarı dikkate çarpacak bir şey görülmemişti. Ev halkından hiç kimse, şüphe ettikleri bir adamın ismini veremiyordu. Bilâkis, nazırın, kalabalık olan ailesi, maktulün muhitinde iyi bir intiba bıraktığını, adamcağızın öldürülmesi için hiçbir sebebin mevcut bulunmadığını söylüyorlardı.

Kâhyanın katledildiği mahalde tedkikat yaptık. Ortada işe yarar bir iz, bir ipucu yoktu. Hülâsa, bir cinayet olmuştu. Fakat faili, arkasında bir sabun köpüğü bile bırakmadan kayıplara karışmıştı.

Kâhyanın bir oğlu vardı. Onu getirttik, sorduk:

— Kimden şüphe ediyorsun? Söyle bakalım, belki senin bildiğin bir şey vardır...

— Babamın katledilmesine, ben de şaşıyorum. Fakat bütün malûmatım, bu kadardır! Size, anlatılacak başka bir sözüm de yok.

— Âlâ!

Fakat doğrusunu isterseniz, muhabetimizin hali benim garibime gitmişti! Verdiği kupkuru cevablara hayret etmiştim. Bir evlâd, babası öldürülsün de bu kadar soğukkanlılıkla, bu kadar lâkaydane hareket etsin. Bu, her babayığitin harcı değildi. Adam, karşımıza angarye için çağırılan, rahatı kaçırılan bir insan tarzile gelmiş, sual - cevap faslını gayet kısa kesip, başını almış, gitmişti.

Kendi kendime şu kararı verdim: Maktul kâhyanın oğlunu takip edecektim.

Aradan bir iki gün geçti! Bu müddet içinde şu neticelere vardım: Kâhyanın oğlu, sefihane bir hayat sürüyordu; bir dostu vardı. O da müsrif bir kadındı. Delikanlı sevgilisinin taleplerini is'af edebilmek için, çalınmış kapı, baş vurmadık çare bırakmıyordu. Vaziyetin böyle olduğunu öğrendikten sonra meselenin diğer bir safhasını incelemeğe başladım. Cinayetten önce, baba ile oğul arasında acaba bir hâdisе olmuş muydu? Maktul kâhyaya, oğul, vakit vakit gelecek para istemiş. Zavallı adam, çok defa oğluna muvafakat cevabı verir, bünca senedir biriktirdiği altın keselerinin ağzını açarmış. Lâkin, onun cömerdliği yanında, oğlunun talep faturası daha kabarık bir yekûn teşkil etmeğe başlamış. Pek tabii olarak, bu hayırlı evlâd, nihayet red cevabı ile karşılaşmış!

İşte, birkaç gün önce de, baba ile oğul arasında, para yüzünden bir münakaşa çıkmış. Adam:

— Artık senin para isteğinden bıktım, usandım. Şimdiden sonra benden meded umma! cevabını vermiş.

Bu vaziyet, bizim için mühim bir ipucu demektir.

O zaman şöyle bir mülâhaza yaptım: Kâhyanın tabanca ile öldürüldüğüne nazaran, katil âletinin bulunması lâzımdı, tabanca sahibinin kim olduğunu tesbit lâzımdı, bu delil vasıtasile, katile cinayetin itiraf ettirmek lâzımdı!

Meselenin başka çıkar yolu yoktu. Hemen harekete geçtik.

Kâhyanın oğlunu tevkif ettik.

Arkadan, dakika bile geçirmeden, dostunun evine baskın verdik. Kadın yaygarayı bastı. Ona:

— Bu kadın da kim? demesin mi!

— Artık çok oluyorsun? Ramazan gecesini orta oyunu oynatmıyoruz? Aklını başına al, cevabını verdim. Tabancayı, masanın gözünden çıkardım, gürledim:

— Bu kimin? Meselenin inkâr edilecek tarafı kalmamıştı. Katil, bütün gayretlerinin boşa gittiğini görünce, müdhîş bir buhrana kapıldı... Sanki, demin karşımızda, bize sükûnetle, soğukkanlılıkla cevap veren o adam değil de, başkası idi!

— Söyle, dedim, babanı sen öldürmedin mi? Cevap veremedi. Önüne baktı.

— Susma, söyle! Şimdi düşünmek fayda vermez. Utanmadan, acımadan öz ba-

birakan yok, evi arıyacağız, dedim, bir köşeye oturttum.

Artık işin yoksa uğraş ta uğraş... O köşe senin, bu köşe benim aramadık, karıştırmadık yer bırakmadık. Fakat, tabancayı bulana aşkolsun! Halbuki, kâhyanın oğul tabanca kullanırmış. Maznunun en yakın tanıdıkları, bunu teyid ettiklerine nazaran, tabancanın bulunmaması şübhelerimizi takviye ediyordu. Lâkin, bütün bu şübhelerin, bu takviye sebeplerinin bir hakikat olabilmesi için, tabancanın, mutlaka ele geçmesi gerekti. Hâkim, lâf ile ikna edilemezdi, ona delil, elle tutulur, gözle görülür delil lâzımdı.

Son bir ümidle, altüst ettiğimiz eşyayı yeniden tedkike koyulduk. Yorgunluktan, can sıkıntısından ne yapacağımızı bilmiyordum.

Nihayet, kadın çamaşırlarının arasında, elimiz, sert bir cisme değdi. Kadın da:

— Bu ne, demeğe vakit kalmadan çığığdı bastı, yalandan bayıldı!

Ben de geniş bir nefes aldım: Tabanca bulmuştu!

Hemen bir zabıt tuttuk. Dakika geçirmeden kapıyı mühürledik, kadını da içeri tıkıp kâhyanın oğlunu isticvaba koyulduk.

Bir yandan da doktor faaliyette idi. Nihayet ondan da şu haber geldi: Elde edilen tabanca cürüm âletidir. Kâhya, aynı tabancanın kurşunile öldürülmüştür.

Herife sordum:

— Tabancanın var mı senin?

— Hayır, yok!

— Doğru söyle!?

— Ne için yalan söylüyeyim. Var, var, yok, yok!

— İnkâra devam mı ediyorsun?

— Ne inkârı? Size hakikati söylüyorum!

Katil, amma da soğukkanlı idi. Bizimle konuşurken o kadar tabii bir şekilde, hiç bir heyecan eseri göstermeksizin, cevap veriyordu ki hayret ediyordum.

Tekrar sordum:

— O halde başka konuşacak bir şey kalmıyor? İfadeni imzalar mısın?

— Tabii!

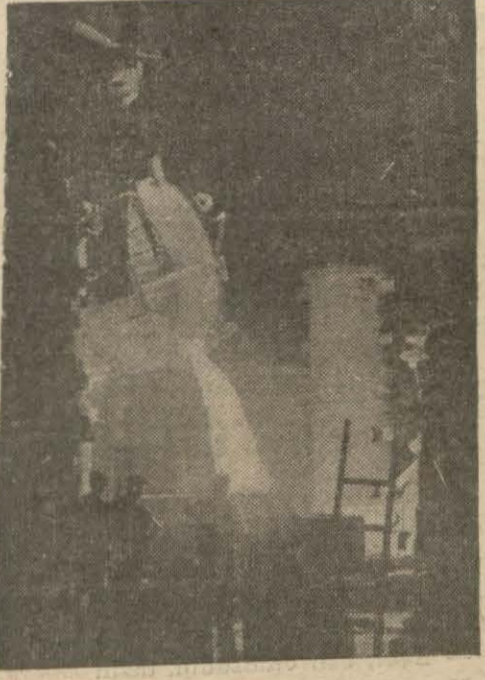
— Yalnız şu noktaya cevap verebilir misin? Ya kapatman söylediklerinin aksini iddia ederse?

Kadının ifadesini almıştık. Ona, tabancanın, dostuna aid olduğunu itiraf ettirdiğimiz için, katili bu suretle kısıkvrak yakalamış bulunuyorduk. Fakat, herif, gene tınmadı! Bize:

— Bu kadın da kim? demesin mi!

— Artık çok oluyorsun? Ramazan gecesini orta oyunu oynatmıyoruz? Aklını başına al, cevabını verdim. Tabancayı, masanın gözünden çıkardım, gürledim:

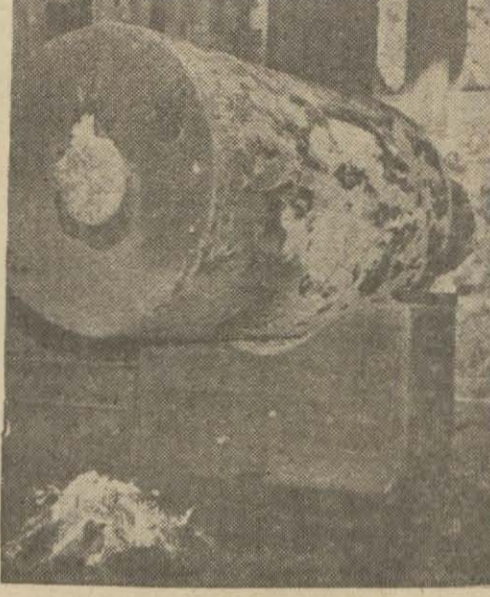
İngiliz silâh fabrikalarında büyük toplar nasıl yapılıyor?

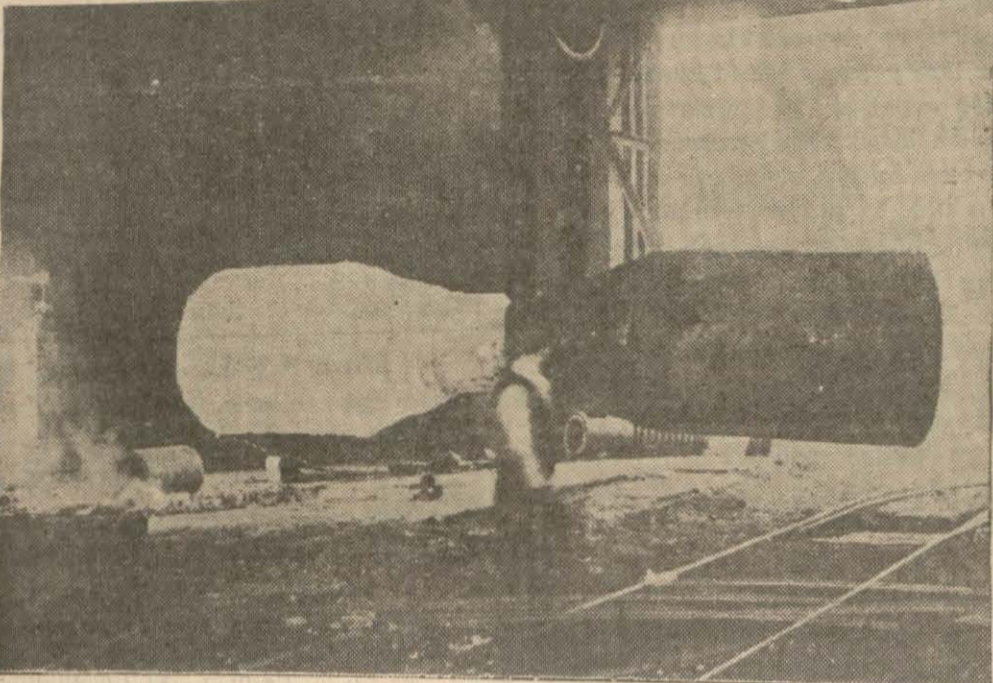
Şefilte bir çelik fabrikasında top yapmak üzere kazanlara atılan külçeler eritiliyor ve kalıba akıtılıyor.

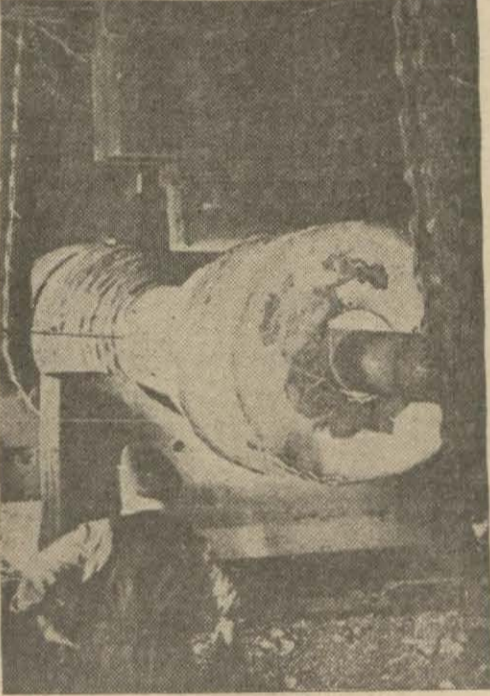
Çelik mütehasısları, erimiş çelik kalıba akıtılırken, mukavemet ve evsaf derecesini ölçüyorlar.

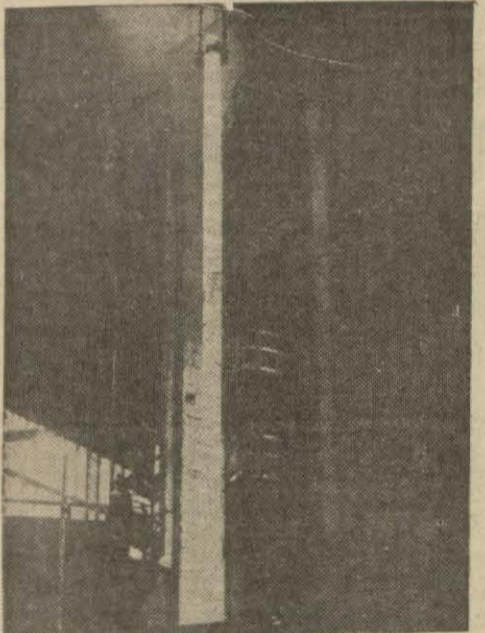
Kalıbdan çıkarılan çelik külçesi harareti tedricî bir şekilde 1200 den 1300 dereceye yükselen yeni bir kazana konuluyor.

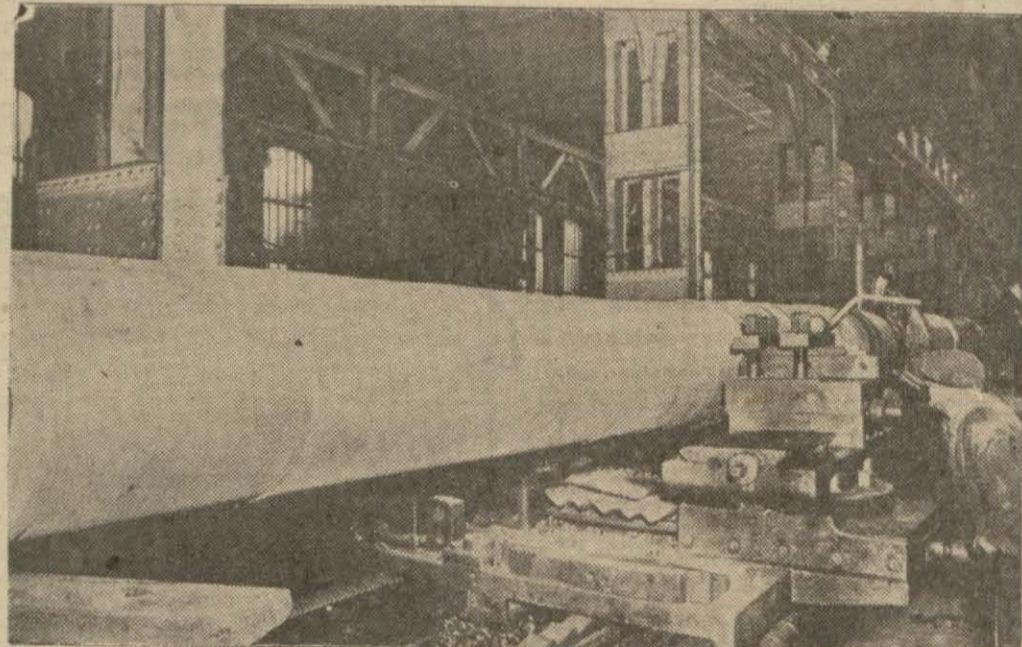
Çeliks külçesini bu kazandan büyük bir kısıp alıyor ve bir başka tarafa doğru sevk ediyor.

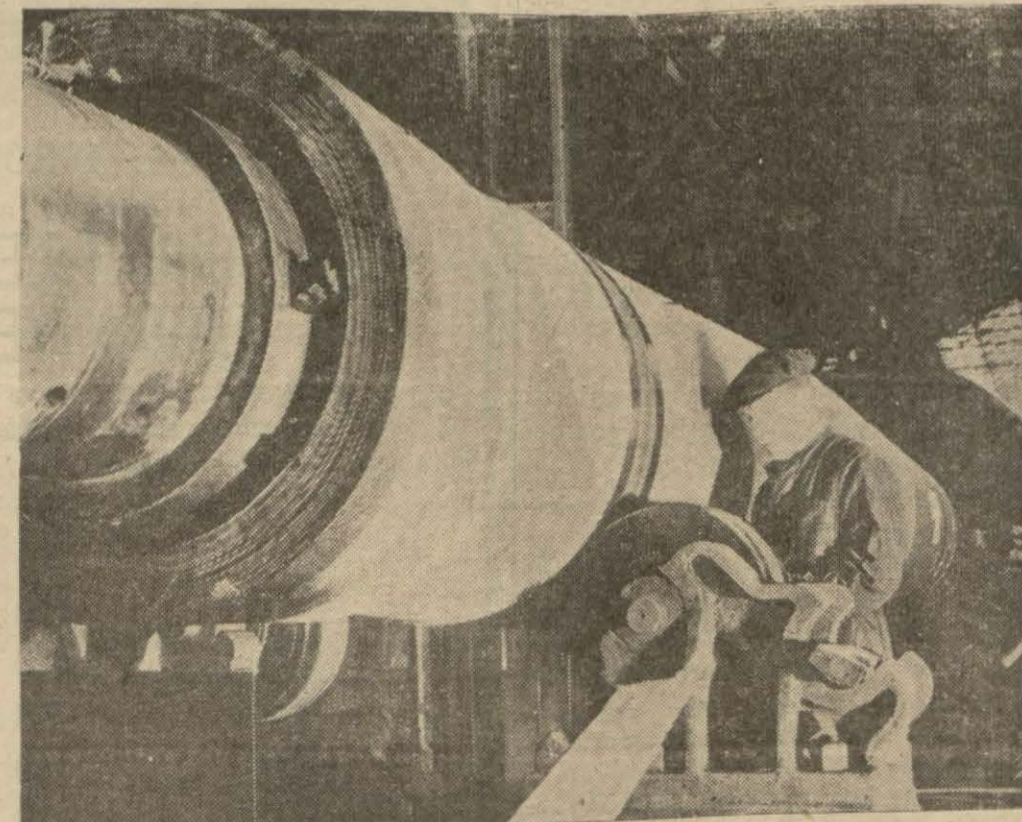
Bu çelik külçesi yüksek tazyikle presler altında fazla parçalarını bırakıyor.

İptidai bir şekilde imal edilen top namlusu gazla ısıtılan düklemesine konmuş bir kazandan uzuzun ve naribeyza halinde çıkıyor.

Namlu soğutulup sertleştiriliyor, tavlı anıyor, bir çok ameliyeleri müteakib halinde açılıyor.

Nihayet yeni ameliyeler, temizlikler, tazyiklerden sonra namlu torna tezgâhlarından geçiriliyor ve son şeklini alıyor.

Harb gemilerinde bulunan uzun menzilli toplar gibi bir top imal etmek için, beheri 50 - 100 ton ağırlığında 4 çelik külçeye ihtiyacı vardır. Bu çelik külçelerin yüksek kaliteden olması icab eder.

Külçeler evvelâ bir kazana atılıp eritilir ve bu esnada çeliğin evsaf ve mukavemeti tecrübe edilir. Eğer alınan netice müsbet ise, bu erimiş çelik, bir kalıba akıtılır. Topun iptidai şeklini temin eden bu kalıbdan erimiş çelik koyulaşmaya kadar kalır. Bilâhare koyulaşmış çelik tekrar bir kazana atılır.

Bu defa 1200 - 1300 derece sıcaklıkta tutularak dövülür. Bu ameliye esnasında sıcaklığın derecesi tedricî bir şekilde yükseltilmekte ve 1300 hararet derecesi temin olunmaktadır.

Çelik külçesi bu şekilde dövüldükten sonra muazzam bir kısıp ile dışarı çıkarılır ve kutru imal edilmesi istenen topun namlusu büyüklüğünde olmak üzere kesilir. Bu ameliyeden sonra elde edilen parça başka bir kazana götürülür. Burada sertleştirilir ve başlangıçtan itibaren yapılan bütün ameliyelerde tetbik edilmeyen soğutulma işi de bu esnada yapılır.

Çelik parça bu kalıbdan iyice soğutulduktan sonra, yivi açılır. Müteakiben bu yiv makine vasıtasıyla temizlenir. Ve tekrar soğuk bir ocağa konur.

Bundan sonra top namlusu istenilen uzunlukta kesilir ve bilâhare şekli verilir. Bu esnada namlu muhtelif şekillerde kızdırılıp soğutulur. Bütün bu ameliyeleri müteakib

namlu tekrar sıcak olarak kazanlara indirilir ve orada tavlınarak çıkarılır. Nihayet namlu müteaddid büyük torna

tezgâhlarından geçtikten, daha başka bir çok ameliyeler gördükten sonra meydana çıkmış olur.

Tarihten sayfalar:

(Mete) nin sonu

Harb sebebi arıyan Tatarlar sevgili atından sonra bu sefer Meteden karısını istediler. Mete bu genç ve güzel kadını çok seviyordu. Böyle olmasa bile hattâ hayvanlar dahi dişilerini yabancılara teslim etmezken bir Türk bu işi yapabilir miydi? Böylece Tatarlar harb için lâzım olan bahaneyi bulmuş olacaktı. Mete meclisi topladı. Konuşuldu ve «verilmesin!» denildi. Fakat Mete başka türlü düşünüyordu.

Yazan: Kadircan Kafli

Metenin babasına isyan ederek gerek onu ve gerek üvey annesile kendi kardeşini ortadan kaldırmasını hoş görmiyenler vardı. Bu devletin komşuları olan Tatarlar Metenin yaptığı inkılâbdan istifade etmek istediler. Fakat açık bir harb sebebi yoktu. Hem bahane uydurmak, hem de dövüşmedn evvel Meteye meydan okumak arzusunu duydular.

Metenin bir atı vardı. Çok güzel ve meşhurdu. Rivayete göre bir günde bin (li) yol alabilirdi. Türk hükümdarı bu atı kendi gözünün bebeği gibi severdi. İşte Tatarlar bir elçi göndererek o atı istediler.

Mete kararını başlı başına vermedi. Devletin büyüklerini bir araya topladı. Tatarların tekliflerini bildirdi ve sordu: — Ne dersiniz?

Kumandanlar fena halde kızışmışlardı. Meteye olan bağlılıklarını da göstermiş olmak için şu kararı verdiler: — Atı Tatarlara vermemelidir.

Sarıyorlardı ki hükümdar da böyle düşünecektir. Halbuki onun kararı aksine oldu. Kendi şahsına aid bir atı vermiyerek milletini harbe sürüklemeyi, birçok kimselerin ölümlerini, yurdun yıkılıp yağma edilmesini doğru bulmadı. Atı Tatarlara gönderdi.

Tatarlar Metenin korktuğunu sandılar. İş azıttılar. Bu sefer Meteden karısını istediler. Mete bu genç ve güzel kadını çok seviyordu. Çok sevmese de hayvanlar bile dişilerini başkalarına teslim etmezken bir Türk elbet bunu yapamazdı. Böylece Tatarlar harb açmak için bahaneyi yaratmış olacaktı.

Mete gene devletin büyüklerini topladı. Düşmanların isteklerini onlara bildirdi. Meclis azası bu mesele üzerinde durmayı bile doğru bulmadılar. Metenin namus ve şerefini kendilerinin de namus ve şerefi sayıyorlardı ve böylelikle şüpheşiz iyi adam olduklarını göstermiş oluyorlardı.

Mete, onların:

— Hayır!

Demelerine rağmen sevgili karısını son defa kucakladı. Göz yaşları arasında Tatar elçilerine teslim etti. Onlar da alıp gittiler.

Herkes hayret ediyordu. Hattâ bu yüzden Meteye kızanlar pek çoktu. Fakat o şöyle diyordu:

— Karımı muhafaza uğurunda memleketin harab olmasını, halkın ezilmesini istiyemem. Buna hakkım yoktur.

Tatarlar büsbütün şımardılar. Yaratıkları sebeplerin hepsi Mete tarafından savulduka daha çok yüz bulmuşlardı. Herhalde harbetmek istiyorlardı. Çünkü istediklerini kabul ettirdikçe Türklerin umduklarından daha zayıf olduklarına inanıyorlardı. Üçüncü defa olarak gönderilen elçiler Türk hükümdarından toprak istediler. Bu yerler iki devletin hududu üzerinde bulunuyordu. Yalnız askerlik noktasından ehemmiyeti vardı. Başka işe yaramıyordu.

Toplanan meclis böyle bir arazi parçasının düşmana verilmesinde bir mahzur görmediler. «Verilsin!» dediler. Umuyorlardı ki en sevgili atını, belki kendi canı kadar aziz olan karısını veren Mete bu toprak parçasını vermekte bir an bile tereddüd etmeyecektir. Halbuki o böyle düşünmüyordu. Meclisin sonunda heybetle ayağa kalktı. Sert bir sesle, kısa bir nutuk verdi:

— Tatarların istedikleri toprak parçası benim malım değildir. Atalardan kalmıştır ve milletindir. Kendi malımı dileğim gibi kullanabilirim ve yurd uğruna, millet uğruna feda edebilirim. Fakat milletim malını hiç kimseye veremem. Haydi, beyler! Ben atıma binerek düşmanlar üzerine gidiyorum. Siz de alaylarımızı hazırlayınız. Arkamdan gelmelerinin boyunları vurulacaktır.

Mete meclisten ayrıldı. Gerçekten atına bindi. Uçar gibi, düşman topraklarına doğru sürdü. On binlerce asker onun ardından gitti.

Tatarlar onun böyle birdenbire ayak-

lanacağını hiç ummuyorlardı. Bunun için hiç hazırlık yapmamışlar, rahat rahat oturuyorlardı.

Metenin baskını yaman oldu. Çarçabuk toparlanmaya çalışan Tatarlar kısa bir zamanda darmadağın edildi. Kralları öldürüldü. Halk ve askerler esir edildi. Malları zaptedildi ve kahraman Mete memleketine zaferle döndü.

Metenin emri altındaki beylerden bir kısmı zafere emin olmadıkları için onun ardından gitmemişlerdi. Genç hükümdar buna çok kızdı. Hepsini idam ettirdi. Çünkü bir devletin sağlam ve her zaman ayakta kalabilmesi için o devlet beylerinden hiç birinin aykırı düşünmemesi, aksine hareket etmemesi, hattâ lâkayd olmaması lâzımdı.

Mete her tarafa akınlar yapıyor, şarkta Koraya, garbda Salınga ırmağına kadar bütün memleketleri zapt ediyordu. Vaktile babasının tarafından olarak ayrılmış bulunan beyler de onun idaresine girdiler. Ordu büyüdü. Bir tumanla yani on bin kişi ile işe başlamıştı, şimdi tamam yirmi dört tuman askeri vardı.

Mete üç yüz bin kişinin başında olarak Çin ülkesine girdi. Mayeyi muhasara etti. Kumandan Sin, imparatora imdad istedi. İmparator onu Mete ile birleşmiş diye ithamda bulundu. Sin de kendisini ve kaleyi Meteye teslim etti. O zaman imparator (Kâo-ti) ordularının başına geçti. Mete bütün askerlerini ıssız dağlara çekti. Ordugahta yalnız sürüleri, hastaları ve fena atları bıraktı. Kendisi bir pusuya çekildi. Çin casusları Metenin askerlerinin ilk harbe dağılacaklarını söylüyorlardı. Fakat vezirlerinden (Li-yeo-Kim) Türk hükümdarının harb hilesini sezdi. İmparatora işi anlattı. İmparator inanmadı ve adamcağızı zincire vurarak ilerledi. Bir kısım ordusile yürüdü. Diğer kısmı arkadan geliyordu. Mete tam zamanında harekete geçti. Çin ordusuna baskın verdi, parçaladı. İmparator bir kaleye sığındı. Mete muhasara etti. Türk ordusu dörde ayrılmıştı: «Garbdakiler beyaz atlara, şarkdakiler bakla kırı atlara, şimaldekiler yağuz atlara, cenubdakiler kula atlara binmişlerdi.»

Çin imparatoru Metenin karısına mektub yazarak kendisini kurtarmasını rica etti. Kadın, Çinin bitip tükenmez kuvvet kaynaklarını, orayı elde tutmanın imkânsızlığını anlattı. Mete doğru buldu. Kaleden dışarıya serbest yol bıraktı. İmparator sisli bir günde çıkıp gitti. Zincirlediği vezirini yükseltti. Diğer casusları öldürttü. Fakat Türklerin akınları devam ediyordu. İmparator yeniden harbedecekti. Veziri ona dedi ki:

— Harbden zarar gelir. Kurnaz davranmak lâzımdır. Kızınızı Meteye veriniz. Bu prenses kocasının sert karakterini yumuşatacaktır. Bu prensesin bir çocuğu olacak bu çocuk Çine getirilerek istenildiği gibi terbiye edilecektir. Mete sana sadık bir damad kalacak, oğlu da Çine tâbi olacaktır. Kan dökmeden Türkleri itaate almak daha iyidir.

Kız süslendi, Meteye gönderildi. Ondandı Çin imparatorlarının sulh namına Türk hükümdarlarına kız göndermeleri âdet oldu.

Bununla beraber onun sonra da Çinlilerle Türkler arasında ihtilâflar devam etti. Mete buna rağmen daha ziyade garba ehemmiyet verdi. Buhara ve Sibiryaya kadar bütün memleketleri itaate aldı. Yirmi altı devlet Meteye boyun eğdi.

Mete milâddan 174 sene evvel, arkasında tarih sayfalarını süslüyen parlak zaferleri, bilhassa Türk milletinin bir tek ideal etrafında toplanması uğruna gösterdiği fedakârlıklar ve kahramanlıkları kendinden sonraki nesillere örnek bırakarak öldü.

Çorluda ekmek pahalı

Çorluda halkın karşılaştığı derdlerin başında ekmek gelmektedir. Yeni mahsul buğdayın kilosu 4 kuruşa satıldığı halde ekmeğin kilosu sekiz kuruştan aşağı düşmemektedir. Bu vaziyet karşısında halka ucuz ekmek temin etmek için alâkadarların harekete geçmeleri bekleniyor.

Mari Valevska

Napolyonun aşk romanı

Tercüme eden: Mebrure Sami

Napolyonun Valevskaya mektubları

Babası genç yaşta ölmüştü. Annesi de, altı çocuğu ile topraklarına çekilmiş, çiftliğin geliri ile zorlukla geçinmek çarelerini aramağa koyulmuştu. Mari 15 yaşında, Fransızca, biraz musiki ve raks öğrendiği yatı mektebinden çıktı. Sıkılgan, uysal, oldukça hayal düşkünlü, çok dindar bir kızdı, Allahtan başka, imanla taptığı ikinci şey de, artı millet ismini bile kaybeden, kırık, parçalanmış vatani idi.

Eğer Mariyi kendi haline bırakmış olsalardı muhakkak ki manastıra kapandı. Ama bereket, annesi göz kulak oluyordu.

O havalinin derebeyi, kızı görmüş istemişti. Genç bir taze için acıklı bir talebdi bu. Kont Anastas Kolonne Valevska, yetmiş yaşmıştı. Bu nunla beraber zenginliğine hiç diyecek yoktu.

Temiz mazisi 1100 senesine kadar uzanan çok eski bir aileye, Roma Kolonnaları sülalesine mensup olan Valevska, arazileri, ormanları bir vilâyet büyüklüğünü aşan Leh prenslerindedi.

Madam Laczinska'nın gözlerini bu varlık kamaştırdı ama Mariye hiç tesir etmedi. Evvelâ kafa tutmağa çalıştı, ağladı, yalvardı ve o sırada ateşli bir hastalığa tutulan annesinin bu halini, kendi verdiği üzüntülerin tesirine hamlederek, boynunu büktü... Razi oldu.

Evliliklerinin ilk yılları, tadsız, tuzsuz, aynı zamanda da tam bir sükûnet içinde geçti. Walewice şatosuna çekilip kapanan genç kadın okuyor, civardaki fukaraları dolaşiyor ve kocasına kâtiblik yapıyordu. Çok dürüst ve taşkın bir vatansız olan ihtiyar kont, karısına karşı müşfik ve iyi davranıyordu. Ama hiç bir neş'e, hiç bir eğlence yoktu. Polonyanın paylaşılmasındanberi Valevska, ne kimseye gidiyorlar, ne de evlerinde davet yapıyorlardı.

Napolyonun memleketlerine doğru yaklaşması üzerine, karısıyla beraber kont Varşovaya döndü ve konaklarının da kapısı açıldı.

★

Mari ertesi sabah uyandıği vakit, yeni bir mektub daha geldi. Bir şey söylemeden, ve açmadan, zarfı, getiren adama geri verdirdi.

Fakat kapının zili üstüste çalıyor, ziyaretçiler salonları doldurmağa başlıyorlardı.

Gelenler arasında Josef Poniatovski, Talleyrand, Düro, Mare, Savary ve bir çok da Lehli eGRAF vardı.

Hiç kimseyi kabul etmek istemiyor - du. Kocası, bari Lehleri olsun yanına aldırmasını diledi. Bunun üzerine, bir an için, prens Josefi kabul etmeğe razı oldu.

Bu, bir kadın hissini, utancının ne demek olduğunu anlamaktan çok uzak, iri yapılı, şişman, yüzünden kan fışkıcak kadar renkli bir adamdı.

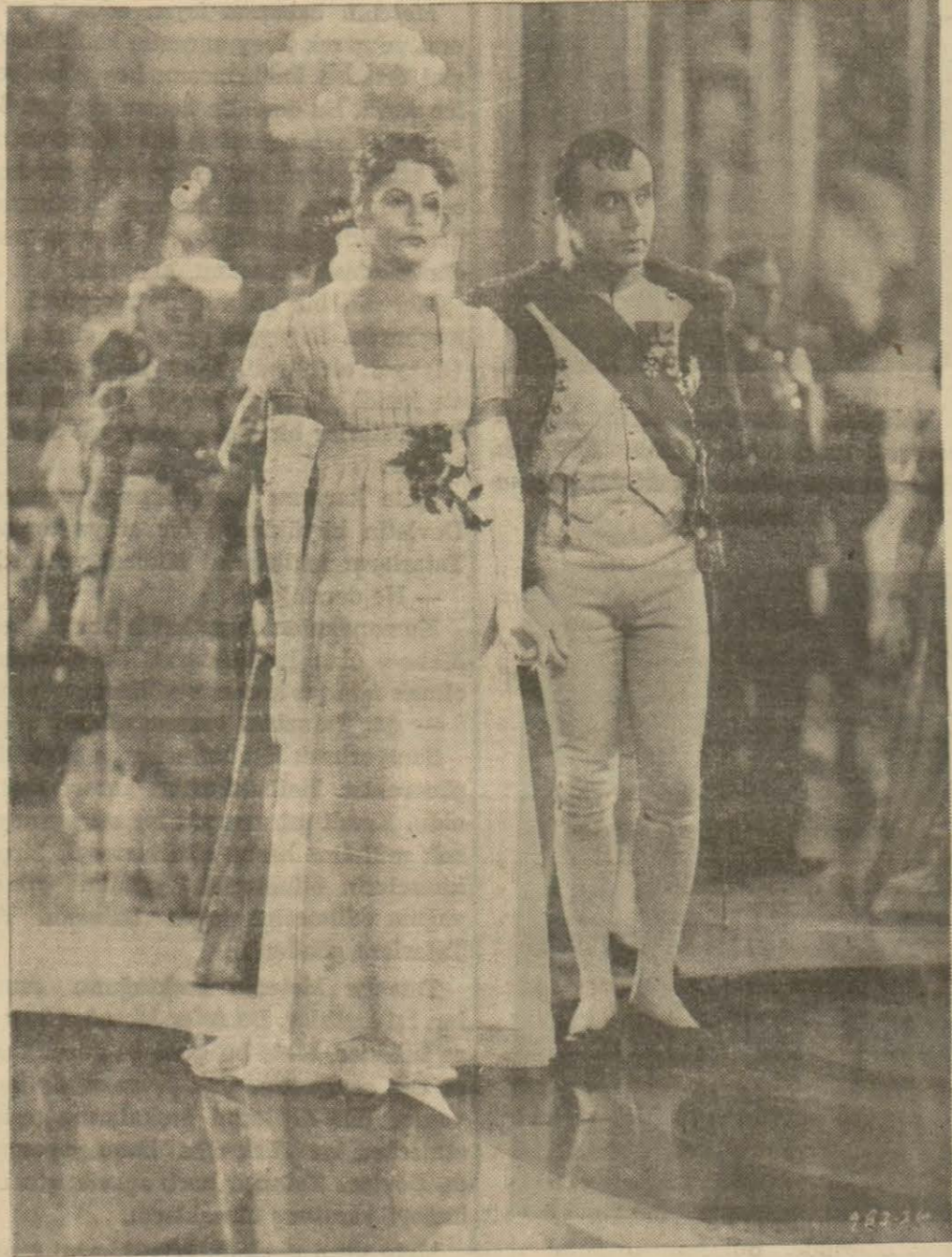
Mari de o güne kadar, prensi sade bu dış görünüşü ile tanımıştı. İlk defa, o sabah, karşısındakinin vatana çok bağlı bir devlet adamı olduğunu anladı.

Prens ona sükûnetle fakat kat'iyetle, yurdlarına yeniden hayat ve istiklâl bahşedebilmek kudretini elinde tutan o büyük insana, kaderin bu mutlu kuluna boyun eğmek, onun bütün arzularını yerine getirmek lüzumundan bir borç gibi bahsetti.

Mari anlamamazlıktan geliyordu. O ise sözlerini tekrar ediyor, halkın, milletin çektiği ızdırabı ve bu son kurtuluş ümidine nasıl vedle sarıldıklarını anlatıyordu.

Lâkırdsım bitirince de, altında muvakkaten kurulan hükûmet büyüklüğünün imzasını taşıyan bir dilek kâğıdı çıkardı.

Bunda da saffetle, samimiyetle, ama açık açık, Napolyonun isteklerine bo-

«Mari valevska filminden»

Napolyon Mariyi salona götürdü.

yun eğmesi niyaz ediliyor ve şöyle deniliyordu:

« Tarihin her devrinde, dünya siyaseti üzerinde kadınların büyük bir nüfuzu olmuştur. Erkek kalblerinde ihtiras duygusu var oldukça siz kadınlar da, daima en yenilmez kudretlerin sahibi kalacaksınız. Eğer erkek olsaydınız, vatanın selâmeti, necatı uğruna hayatınızı verirdiniz değil mi? Kadınlığınız bu suretle yurda hizmet etmenize mâni oluyor. Fakat buna mukabil ne kadar da güç gelirse gelsin, yapabileceğiniz başka fedakârlıklar var.

Zannediyor musunuz ki Ester (1)

(1) Ester, musevilerin, dinî bir saygı ve sevgi ile, adını her sene «Purim» günleri denilen bir bayramla kutuladıkları yüksek ruhlu bir kadındır ki, garp edebiyatında da «Milleti için hayatını tehlikeye koyan bir fedakâr» olarak ismi anılır. Bu mevzu pek çok san'atçılara ilham kaynağı olmuştur. Rembrand, Rubens, Veronez ve Franz Frank gibi büyük resim üstadlarının Ester'e aid kıymetli tabloları, meşhur Fransız sairlerinden «Racine»in de bu isimde üç perdelik ve 1689 da oynanan bir faciası vardır.

Tevratın hikâye ettiğine göre:

Ester, (Mordehay) adlı bir yahudinin yeğenidir. Musevilerin Babil esareti devrinde amcasile beraber Suz şehrinde oturuyordu. Bu şehir Elmalının vücude getirdikleri sitelerden biri olup o tarihte İran imparatorluğunun payitahtı idi. Hükûmet, Tevratın ifadesine nazaran «Ahsuyruş» adlı muhteşem bir hükümdarın elinde bulunuyordu. Bu isim, eski İran hükümdarlarından «Xerxes»in Babil lehcesinde aldığı şekildedir. Garp kitaplarında aynı lehceye uygun düşürülmek için Assuêrus suretinde kullanılır. Milâddan beş asır evvel yaşamıştır. İşte bu (Assuêrus)un (Veşti-Vasthi) isimli gayet güzel bir karısı vardı. Bir gece çakır ke-yifken kadına fena halde kızdı ve imparatorçeliktan çıkardı, hapse koydu.

İşret sofrasında verilen karar üzerine, imparatorluk dahilinde bulunan kızların en güzel seçilecek, saraya getirilecek ve başına tac giydirilecekti. Bu şeref Mordehay'ın yeğeni Ester'e isabet etti. Amcası, Ester'i çok sevdiği için her gün saray kapısında dolaşıyordu, fakat kendini belli etmeğe çalışmıyordu. Çünkü Ester bir yahudi kızı ve esir olduğunu imparatorun saklamıştı. Mordehay da hoş gıtmeyecek olan bu hakikatın meydana çıkmaması için, Esterle alâkasını gizliyordu.

Bir gün imparatorun en büyük memuru ve hükümdarın göz bebeği «Haman», saraya gelirken Mordehayla karşılaştı. Bu adama

Assuêrus'e kendini sevgi ile teslim etti? Hayır aslâ! Kralın bir bakışı ile koldan kendini kaybedip bayılması bile bu birleşmede aşkın rolü olmadığını anlatmaz mı? Ester ırkını kurtarmak için kendini feda etti, kurtarıcılığın bütün zafer, şan, iftihar payı da onun oldu.

İşte sizin saadet, sizin zaferinizi de biz böyle umuyor, böyle bekliyoruz.

Memleketinin en büyüklerinin kaleminde çıkan bu inanılmaz dercede acıcaip yazı, çığncasına vatanına bağlı çok genç, tecrübesiz, yalnız ve desteksiz bir kadının ruhunda, ne cinsten bir his kasırgası koparabilirdi?

Ona bir kahraman muamelesi yapıyorlar ve bütün bir ırkın saadet veya felâketini kendi elinde tutuyormuş hissini veriyorlardı.

Buna rağmen, an'ane ve göreneğe bağlılık duyguları, içinde tamamen sarılmamıştı... Yapamayacağı... Kaçamaklı sözlerle Poniatovski'yi geri yolladı.

Sadece o akşam, Talleyrand'ın vereceği ziyafete, Napolyon «ancak o bulursanız gelirim!» demiş olduğundan, Mari bunu olsun kabul etmekten kaçınmadı.

Genç kadın içeri girdiği vakit, imparator orada idi. Mariye doğru ilerledi; çok hoş bir tarzda onu selâmladı ve bir koltuğa doğru götürerek, yanında ayakta durup:

— Rahatsızlandığınızı söylemişlerdi madam. İyileşmiş olmanız beni çok sevindirdi, dedi.

Bu tatlı ve nazik konuşma genç kadının ruhunu okşadı, içine emniyet verdi. Sofrada âdeta neş'eli bir hali vardı.

(Arkan var)

rasgelenlerin yere kapanmaları usuldendi. Mordehay bu secdeyi yapmadı, adam da kızdı, onu sorguya çekti.

Musevi olduğunu anlayınca zalim bir karar aldı. Bütün yahudilerin öldürülmesini emretti. Bu karar, aynı günde, bütün ülkede icra olunacaktı. İmparator da Hamanı memnun etmek için lâzım gelen müsaadeyi vermişti. İşte Ester bu vaziyette müdahale ediyor ve imparatoru kararından caydırıyor, milletini kurtarıyor Hamanı da öldürtüyor.

Filistinde olup bitenlerin içyüzü

(Baştarafı 8 inci sayfada)

İngiliz kuvvetlerinin mahdud miktarda görünmesine rağmen eğer mandatar devlet mukaddes toprakta asayışı iade etmek için zecri tedbirlere müracaat etmiye karar verse, maksadı kolaylıkla temin edebileceklerdir. Şurasını göz önünde tutmak icab eder ki, çetelerle Nablus - Tul Kerem - Cerin müsellesinin içinde faaliyet gösterebiliyorlarsa bu, hasımların zafı neticesi değildir. Mutehassısların ittifakla ıleriye sürdükleri fikre göre İngiliz kuvvetleri dört haftadan daha kısa bir zaman içinde düşmanı ezebilir. Bunun için düşmanın iase vasıtalarını yok ettikten sonra geniş miyasta bir taarruz hareketi yapmak kâfidir.

Fakat İngiltere siyasî sebebler dolayısıyla müstakbel bir barışmayı ağılebi ihtimal imkân haricine çıkaracak olan şiddetli bir harekete çok pahalı bir mukavemet hareketini tercih etmektedir. Zira isyana kolaylıkla son çekmek için âsileri kendilerine yiyecek, içecek veren köylerden mahrum bırakmak suretile çevrelerinde boş bir saha bırakmak lâzımdır. Bu gayeye ancak üç şekilde varılabilir: İsyana muntakasındaki köylerin tamamen tahribi, yahud köylülerin diğer bir noktaya nakli veya bu muntakanın tam bir kontrol altına alınması. İşte İngiliz idaresi bu sonuncu şıkki tercih etmiştir.

Âsileri ve suç ortaklarını dünyanın diğer taraflarından tecrid etmek için her şeyden evvel, son aylar zarfında geniş bir silâh kaçakçılığı hareketine saha olmuş olan Suriye hududunu su sızdırmayacak şekilde kapatmak lâzımdır.

İngiliz hükûmeti tarafından Filistin isyanını bastırmaya memur edilmiş olan sabık Kalküta polis direktörü Sir Çarls Tegrat iki memleket hududunun birkaç metre kenarından geçen hudud boyunca bir duvar yaptırılmayı düşündü. Bu duvar hakikatte yekdiğerinden muayyen fasıllarla ayrılmış olan direklerle üç sıra telörgü germekten ibarettir. Duvarın yüksekliği ve zeminde derinliği 2 metreden ibarettir. Duvar Bassa - İkrit - Sadsan geçmekte ve mitralyözle mücehhez beton kuleleri sayesinde 90 kilometrelik bir saha dahilinde bir taraftan öte tarafa geçmeyi imkân haricine çıkarmaktadır.

Aynı zamanda biri (Akr) dan (Elabun) a ve «Tiberiye» ye giden yolların

yapılmasına başlanmıştır. Askerî idare bu yollar sayesinde isyan hareketine müzaheret eden köyleri sıkı bir kontrol altına alabileceği ümidindedir. Şimdi İngiliz pişdarları âsileri çöle ve ıssız sahalarla doğru sürmekle meşgul iken arkadan da muslihaneye nüfuz devam etmektedir.

Ben bir müddet evvel isyan hareketinin kalesi hükmünde telâkki edilen bir köyde Arablarla İngiliz askerlerinin dostça konuşmakta olduklarını gördüğüm zaman kumandanın:

— Âsilerde mükemmel silâh, bizde ise kazma ile kürek var, cümlesini söylemiş olmasının sebebini anladım ve hatırladım ki, kumandan aynı zamanda:

— Ve galebe bizde kalacak, demişti.

Eski Türk detektifleri

(Baştarafı 8 inci sayfada)

bana nasıl kıydın? Tabancayı çekerken hiç elin titremedi mi?

Katil, gene susuyordu. Biraz daha zorladık. Nihayet, inler gibi:

— Evet, ben öldürdüm, dedi!

Ve anlattı: Tahmin ettiğim gibi, baba sından gene para istemiş, alamamış, anı bir tehevürle zavallı adamcağızı öldürmüş!

Katili, hapishaneye yolladık..

Sabih Alaçam

EGE TİYATROSU
Nuri Genç ve arkadaşları
Bu akşam
Üsküdar Beyleröğlunda
Kapanan gözler
Sabriye Tokses

İstanbul Şehir Tiyatrosu
Bu akşam
İzmir Fuarında
Satılık, Kiralık

Ertuğrul Sadi Tek Tiyatrosu
Bu gece
(Taksim - Altintepe) de
KARMA KARIŞIK
Vodvil 3 Perde ve
Artistler Revüsü

T. C. ZİRAAT BANKASI

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 262

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 Lira İKRAMİYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 Adet 1,000 Liralık 4,000 Lira

4 " 500 " 2,000 "

4 " 250 " 1,000 "

40 " 100 " 4,000 "

100 " 50 " 5,000 "

120 " 40 " 4,800 "

160 " 20 " 3,200 "

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birinci kânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Haricdeki akisler

(Baştarafı 1 inci sayfada)

mevakii müstahkeme kütatını tam mevcudlu kılmak için ihtiyatlar silâh altına çağırılmıştır.

Mezunlar - sübay ve efrad - derhal garnizonlarına dönmek emrini almışlardır. Görülüyor ki bütün bu tedbirler zaruri tedbirlerdir. Ve efkârı umumiyeyi en - dişeye düşürmemelidir. Esasen soğuk - kanlılık sulhun muhafazasının esaslı unsurudur.

Pariste faaliyet

Paris 5 (Hususi) — Hariciye nazırı Bone bugün İngiliz sefirini kabul etmiş ve beynelmil vaziyet hakkında kendisiyle uzun müddet görüşmüştür.

Bone ayrıca Fransanın Vaşington ve Belgrad elçilerini de kabul etmiştir.

Londradaki faaliyet

Londra 5 (Hususi) — Hariciye nazırı Lord Halifaks bu sabah, Hitler - Henlayn mülakatı hakkında Gvatkin tarafından Pragdan gönderilen raporu tedkik etmiştir.

Lord Halifaks cuma gününe kadar Londrada kalacaktır.

Milletler Cemiyeti konsey toplantılarına İngiltere namına hariciye müsteşarı Butler iştirak edecektir. Lord Halifaks bilâhare konsey toplantılarında hazır bulunacaktır.

Romanya da İngiltere ve Fransa ile beraber

Bükreş 5 (A.A.) — Havas ajansından: Bugünkü enternasyonal vaziyette, Romanyanın hattı hareketi, alâkadar makamatça şöyle tesbit edilmektedir:

Avrupada umumî bir ihtilâf halinde Romanya bitaraf kalmaz. Onun yeri Fransanın, İngilterenin ve Amerikanın yanındadır. Bunun sebebi yalnız an'ane ve şükran hissi değil, aynı zamanda merkezî Avrupada statükonun muhafazasında menfaati oluşudur.

Çekoslovakya

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

teferrüatle, en kısa bir zaman içinde Südet partisine tevdi edilecektir.

Tebliğ, plânın mahiyeti hakkında hiçbir şey söylenmemiştir.

Diğer taraftan, ayrıca toplanmış olan Südet partisi icra komitesi de Henlayn'ın ve mebus Kund'un verdikleri izahatı dinledikten ve uzun müzakerelerden sonra şöyle bir tebliğ neşretmiştir:

«Südet meselesinin halli için, geçen nisanda Karlsbadda Henlayn tarafından tesbit edilen sekiz noktanın kabulü şarttır. Ancak bu noktaların tam ve seri olarak kabulü neticesinde anlaşma yapılabilir.»

Bu iki tebliğden anlaşılacağına göre Südetler meselesi, kat'i ve pek nazik bir safhaya girmiştir. Esasen gergin olan vaziyet, bu surette büsbütün vahamet kesbetmiştir.

Taraflardan biri ileri sürdüğü şartlardan inhiraf etmediği takdirde, harb tehlikesinin muhakkak olduğunu itiraf etmek lâzımdır.

Bir Südet mebusunun nutku

Berlin, 5 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor: Çekoslovakya'da Asch mntakası ekin bayramını merasimle kutlamıştır. Bu münasebetle yapılan merasime Henlayn de iştirak etmiştir.

Bu münasebetle bir nutuk söyleyen Südet mebuslarından Volinec demiştir ki:

«Almanlarla Çekler arasında bir anlaşma ancak Karlsbadda tesbit olunan sekiz noktaya esas dahilinde hasıl olabilir. İlk şart, 1918 den sonra Südet mntakasına gelerek yerleşen Çeklerin bu mntakadan geri dönmeleridir.»

Prag'da mülakatlar

Prag, 5 (Hususi) — Bu sabah, kabine toplantısından evvel Lord Ransimen Beneş ile görüşmüş ve vaziyet hakkında müdaveleyi effkârda bulunmuştur.

Diğer taraftan Ransimenin muavini Gvatkin de Başvekil Hodzayı ziyaret ederek, dün akşam Henlayn ile yaptığı mühim konuşmalardan kendisini haberdar etmiştir.

Son dakika

Prag 5 (A.A.) — Röyter ajansının itimada şayan bir membadan öğrendiğine göre hükümetin yeni teklifi, Karlsbad'da fleri sürülmüş olan sekiz noktada Südetleri hemen hemen tamamile tatmin etmektedir.

Filhakika, bu hattı hareket seneler - denberi tesbit edilmiş bulunmaktadır. Bu cihet parlamento müzakerelerinde muhtelif hükümetlerin programlarında ve bilhassa kral Karolun beyanatında açık bir ifadesini bulmuştur.

Buna muarız olan ve Almanya ve İtalya ile ittifak isteyen yegâne teşekkül «demir muhafızlar» Romanyayı şimdi idare etmekte olan rejimin şiddetli hareketile ortadan kaldırmıştır.

Romanya halk kütleleri her gün biraz daha iyi anlıyor ki, Alman genişleme hareketi Romanya hududunda durmıyacaktır. Binaenaleyh Romanya, nasyonal-sosyalist Almanya ile Sovyet Rusya arasında harb sahası olmaksızın Çekoslovakyanın müdafaasına yardım ederse daha iyi olacaktır.

Şurası muhakkak ki, Çekoslovakya karşı her hangi bir tecavüz takdirinde Romanya diğer devletlerle birlikte harekete geçmekte gecikmeyecektir.

Diğer taraftan Macaristanın Çekoslovakya yapılacak tecavüzü iştiraki ve hattâ Alman ordularının Macaristandan geçerek Çekoslovakyanın Slovak hududlarına yürütmesine seyirci kalması takdirinde, Küçük Antant paktı kendiliğinden işleyecektir.

Fransız gazetelerinin neşriyatı

Paris 5 — «Figaro» gazetesi de diyor ki:

Eğer harb vicdan hürriyeti ve ırkçılık nazariyesi mevzuları etrafında patlayacak olursa, Amerikan efkârı muumiyesi er geç mutlaka parhıyacaktır.

Amerikanın alâkası

Vaşington 5 (A.A.) — Hariciye nazırı Hull, merkezî Avrupa vaziyetini yakından takip edebilmek için mezuniyeti esnasında da Vaşingtondan uzaklaşmıyacaktır.

Hergün: italyada Yahudi aleyhdarlığı

(Baştarafı 2 inci sayfada)

hiç olmazsa bazı muhitlerde endişe alâmetleri baş gösterdi. Almanyadan, Macaristandan, Romanyadan sonra şimdi bir de İtalyadan Fransa ve İngiltereye vâki olacak Yahudi muhaceretlerinden korkuluyor. En ağır başlı ve demokrat gazeteler bile, Yahudilerin Fransaya veya İngiltereye daha fazla nüfus getirmelerinin arzu edilir bir şey olmadığını ve bu ihtimale karşı tedbirli bulunulması lâzım geldiğini söylemeye başladılar.

Bu suretle Yahudiler, bir Fransız tabiriyle, «indesarable», yani «arzu edilmez», huzurları hoş görülmez insanlar oluyorlar. Hemen her tarafta onlardan şikâyet ediliyor, onların çoğalmaları, üremeleri ve bilhassa malî hayatta nüfus kazanmaları istenilmiyor: Meselâ, son zamanlarda bazı okuyucularımızdan aldığımız mektuplarla anlıyorum ki, bizde hoşnutsuzluk artmaktadır.

Görülüyor ki yer yüzünde Yahudi aleyhtarlığı artıyor. Dünyanın Yahudiden gayri milletler arasında paylaşılmamış kısmı yoktur. Bütün memleketlerde de Yahudiler ya kovulan yabancılar, ya - hud da fazla miktarda gelmeleri arzu edilmez «misafirler» halini alıyorlar. «Dünyada bir toprak sahibi olup onun müdafaasına uğraşacağımız yerde dünyanın her tarafı bizim olsun!» diye bir hesap yapmış olan Yahudiler de şimdi aldanmış olduklarını anlasalar gerektir.

Fakat, bunlar insan değil mi? Yahudi doğmak, insan olma ve insan haklarından istifade ederek yaşamaya neden mâni olsun? Bu, nazari bir meseledir. Vâkıa halinde mevcut olan şey ise Yahudilerin, hiç olmazsa, «millî insan» şeklinde haklarını kaybetmekte olmalarıdır. Bu mesele nasıl halledilecek? Onu kim halledecek? Davanın bu şekli şimdilik büyük bir meçhul halinde kalmaktadır.

Muhittin Birgen

Ankarada bir kadın bir erkeği ağır surette yaraladı

Ankara 5 (Hususi) — Bugün saat 14,30 da Cihan lokantası önünde bir yaralama hâdisesi olmuştur. Umumî kadınlardan Hüsnüye, evvelki dostu olan Tefvîk oğlu Hüsnü lokantada bir kadınla yemek yiyip çıkarken görünce sustah çıkmasını çekmiş ve Tefvîği boynundan ağır surette yaralamıştır. Yaralı hastaneye kaldırılmış, suçlu yakalanmıştır.

Kral ikinci Piyerin doğum günü

Bütün Yugoslavya sevinç içinde bayram yapıyor

Kral ikinci Piyer

Dost ve müttefik Yugoslav milleti, genç kral Piyer II nin on altıncı doğum yıldönümünü kutluyor.

Bütün Yugoslavya, bu münasebetle, sevinç içindedir. Zira hiçbir hükümdar siması, kendi etrafında bu derece sempati uyandırmamıştır. Genç Majesteyi henüz ufak bir ilköğretim çocuğu iken birdenbire, koca bir milletin ve muazzam bir devletin başına geçiren elim hâdis, ikinci Piyerin etrafında merhamet karışık bir sevgi hâlesinin derhal teşekkülünü mücb olmuştur.

O gündenberidir, millet, onun erginlik çağına erişmesini, devletin idaresini fiilen eline almasını ve hatırası bütün günüllerde ilelebed yaşayacak olan babası, şövalye kral Aleksandrin çizdiği ilerleme ve kalkınma yolunda aynı azimkâr adımlarla yürütmesini beklemektedir.

Gerçi, o yetişedursun, Yugoslavya mukadderatı, naib Prens Pol'un ve niyabet heyetini teşkil eden diğer değerli şahsiyetlerin ellerinde, bilhassa Stoyadinoviç hükümeti iktidar mevkiine geleli den beri, en iyi ve en hayırlı yollara sevk olunmuş ise de, Yugoslavlar, vahdetlerini kurmuş, yurdlarını büyütmiş ve bu suretle millî idealini tahakkuk ettirmiş olan Karacorc hanedanının krallık tahtına meşru varisi ve perestiş derecesinde sevilen müteveffa Aleksandrin kıymetli evlâdı Piyerden çok şey ummakta ve beklemektedirler.

Kral Piyer de, okuduklarımıza ve duyduklarımıza göre, bu muhabbete ve bu ümidlere cidden lâyık bir surette yetişmektedir. Yüksek seciye ve hasletli bir zevce olarak kendini tanıttıran ana kraliçe felekte de Majeste Mari, aynı zamanda evlâdına karşı da mükemmel bir mürebbiye olduğunu göstermiştir. Anah şefkati ile, kraliçelik vazife ve mesuliyetini birleştirerek, oğluna, Yugoslavya gibi muazzam bir devletin ileride fiilen başına geçecek bir hükümdara lâzım olan her şeyi daha şimdiden öğretmiştir.

Hayatının on altıncı yılını idrak eden Piyer II, her şubede, en büyük mütehasıs, en salâhiyetli hocalardan almakta olduğu derslerin, her yıl sonunda imtihanlarını muvaffakiyetle vermede ve bu suretle ilmini artırmaktadır.

Kışın, Belgrad'da Dedinye sarayında, yazın da gâh Bled'de, gâh Dalmaçya kıyılarında tahsil ile sporun mütevazın nimetlerinden istifade ederek, şimdilik asude bir ömür geçiren genç kral, memleketinin dahilî ve haricî siyasetine de bigâne kalmamıştır.

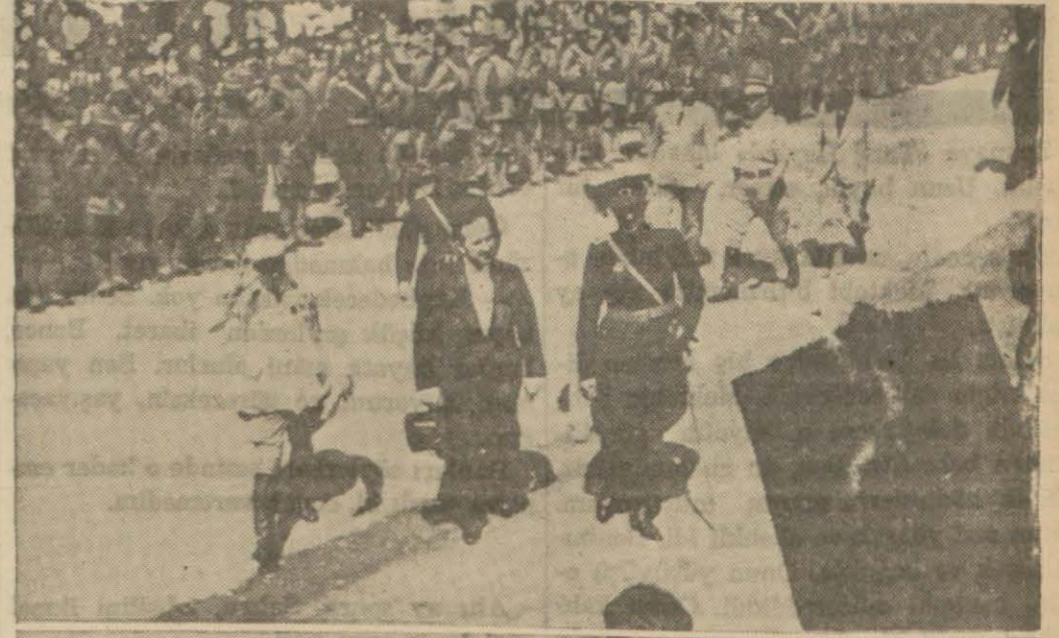
Kemalist Türkiyenin dostluğuna ve ittifakına kıymet veren müteveffa babasının bize ve Büyük Şefimize karşı beslemiş olduğu sevgiyi kral Piyer II de aynen tevarüs etmiş bulunuyor.

Onun içindir ki biz de bugün, kendisinin on altıncı yıldönümü münasebetle, kardeş Yugoslav milletinin duyduğu sevince aynen ve candan iştirak ve genç müttefikimize uzun ömür ve mes'ud bir saltanat temenni ediyoruz.

E. Ekrem Talu

Belgrad 5 — Bütün memleket, bugün kral ikinci Piyerin doğumunun on altıncı yıldönümünü tes'id etmektedir. Bu akşam, Belgrad'da bir fener alayı tertib edilmiş ve Belgrad şehri âdetâ peri masallarındaki şenliklerin manzarasını arz etmiştir.

Hatay Kabinesi

(Yukarıda Cevad Açıkalın, Şükrü Kana dlı ve Kolenin meclise gelişlerinden bir intiba, aşağıda) Hatay devlet reisini tebrike giden mebuslar heyeti

Antakya 5 (A.A.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

İlk Hatay kabinesini teşkil bugüne kadar Hatay Valiliğini yapmakta olan Doktor Abdurrahman Melek memur edilmiştir.

Başvekil yarın meclis karşısına çıkarak yeni kabineyi takdim edecek ve beyannamesini okuyacaktır. Doktor Abdurrahman Meleğin kabineyi şu suretle teşkil edeceği zannedilmektedir:

Başvekil, Dahiliye, Hariciye, müdafa nezaretlerini bizzat üzerine alacak, adliye nezaretine Cemil Yurtman, iktisat, maliye, gümrük nezaretlerine Cemal Baki, nafia ve ziraat nezaretlerine Kemal Alper, maarif ve sıhhat nezaretlerine Ahmed Faik Türkmen getirilecektir.

Nezaretler müsteşarlıklarına da şunların getirileceği tahmin edilmektedir:

Müdafa için İnanet Mursaloğlu, hariciye için posta telgraf müfettişliği uhdesinde baki kalmak üzere Besim

Tecer, adliye için Feyzi Atahan, nafia için mühendis Kişiyiyan, ziraat için Mahmud Kavvas, maliye için Nuri Rad, iktisad için Celâl Akkuş, maarif için Mardiros, sıhhat için doktor Sıdkı Osman.

Ankara 5 (A.A.) — Hatay Hükümet Reisi Ekselans Tayfur Sökmen tarafından çekilmiş olan ve 4/9 tarihinde neşredilen telgrafın metninde bir sehiv bulunduğu görülmüş olduğundan aynı telgrafı arzı itiraz ederek tekrar dercediyoruz:

Ekselans Kemal Atatürk

Türkiye Cumhuriyeti Başkanı

Ankara

Hatay Millet Meclisi tarafından bugün Hatay reisiğünü seçildiğimi ve bu vazifeyi ifaya başladığımı yüksek huzurunuzla arz zeylemekle şerefliyorum.

Türkiyenin Ulu Önderi tarafından gösterilen yüksek alâka ve yardım sayesinde istiklâle kavuşmuş olan Hatayın Ulu Şefi Atatürk'e ve büyük Türk milletine karşı beslediği minnet ve şükran ve bağlılık hislerini bu vesile ile de arz etmekte son derece bah-tiyarım.

Vazifemin ifası sırasında yüksek alâka ve irşadlarınızın esirgenmemesi dileğiyle candan bağlılığımı ve sonsuz saygılarımı sunarım.

Almanyada

(Baştarafı 1 inci sayfada)

nutku ile ve büyük bir fener alayından sonra kapanmıştır.

Propaganda nazırı, ecnebi memleketlerde bulunan Almanlara karşı Almanyaya düşman bazı gazeteler tarafından yapılan tenkidleri bir kere daha reddetmiş ve demiştir ki:

Biz düşmanlarımızı tanıyoruz. Fakat yakında onların da bizi tanımaları fırsatını bulacakları ümidindeyiz. Bizler imparatorluk ve sosyalistlik Almanyasını idare etmiş olan alçaklar değiliz. Biz, Londrada ve daha başka yerlerde eğer ellerinden gelse bize ne yapacaklarını çok iyi biliyoruz.

Göbbels, Hitler'i medhü sena etmiş, Dünyanın Hitler'e gıpta eylediğini ve Almanyanın da Hitlerin idaresi altında hiç bir zaman teslim olmayacağını bildirmiştir.

Nürnberg kongresi

Berlin 5 (Hususi) — Nazi partisinin senelik kongresine iştirak ve kongrenin mesaisini takip etmek üzere, Almanyanın her tarafından ve hattâ ecnebi memleketlerden Nürnberg'e gelen Nazilerin ve muhtelif teşekküller mensuplarının sayısı 800 bini bulmuştur.

Bu sabah Münih'ten Nürnberg'e muvasalat eden Hitler, istasyonda Nazi erkânı, belediye reisi ve kalabalık bir halk kütlesi tarafından karşılanmış -

tır. Açık bir otomobile binmiş olan Hitler, halkın tezahüratı arasında Döyçerhof oteline inmiştir. Hitler, öğleden

sonra, beraberinde Rudolf Hess ve diğer Nazi erkânı olduğu halde Nürnberg belediye dairesine gitmiştir. Burada, belediye reisi kısa bir hitabe ile Hitler'e beyanı hoşâmâdi etmiştir.

Hitler bu hitabeye cevaben, bu seneki kongreye Avusturya Nazilerinin de iştirak ettiğiinden dolayı büyük bir sevinç duyduğunu ve büyük Almanya idealinin tahakkuk etmekte olduğunu söylemiştir.

Kongrenin resmi küşadı yarın yapılacak ve bu münasebetle Hitler bir nutuk söyleyecektir.

Ecnebi devlet mümessillerinden 22 sefir ve 30 mahlâhatgüzar kongre toplantısında hazır bulunacaklardır. Bundan başka yüzlerce ecnebi muhabir de Nürnberg'e gelmişlerdir. Muhabirler, kongrenin beynelmilî ehemmiyetini haiz bir toplantı olduğunu ve siyasî bir çok meselelerin alacağı vechenin bu toplantıda verilecek kararlara bağlı bulunduğunu söylemekte müttefikdirlir.

İngilterenin Berlin sefiri Sir Nevil Henderson, kongrede hazır bulunmak üzere yarın akşam Nürnberg'e hareket edecektir.

Sir Nevil Henderson'un Nürnberg'e Hitler ile görüşmesi ve Südet meselesi hakkında İngiliz hükümetinin noktai nazarını Hitler'e bizzat bildirmesi muhtemeldir.

Litvinof Cenevreye gidiyor

Moskova 5 (A.A.) — Tas ajansı, B. Litvinofun Cenevreye hareket etmiş olduğunu haber vermektedir.

TUNÇ HEYKEL

Yazan: Remide Adil

Selmaya «Tunç Heykel» lakabını takmıştı. Uzun boylu, esmer, güzel bir kızdı.

On senedir, onunla aynı mektebe okuyorduk. Mektebi bitirmemize altı ay kalmıştı.

Selma ile birbirimize hiç benzemediğimiz için çok sevirdik. Mektebin bahçesinde dolaşırken, o, hayatın güzelliğinden bahseder. Ben, en ehemmiyetsiz, küçük hâdiselerin sırrını araştırırdım. Onun sesi yüksek ve ahenkli idi. Benimki alçak ve boğuktu. Onun yürüyüşü emin, benimki mütereddiddi. Onun kahkahası, mektebin duvarlarını aşar, uzaklarda aksederdi, benim, dudaklarımın hududunu aşamayan bir tebessümüm vardı.

Hâdiselerin karşısında o bana cesarettinden birazını telkin etmek isterdi, ben ona tereddüdümün bir parçasını vermek isterdim. İkimiz de muvaffak olamazdık, o kendi âleminde, ben, kendi âlemimde yaşayıp giderdik.

Yaşlarımız on yediydi. Selma, çocukluktan genç kızlığa geçiş devresini tamamıştı. Ağlama, şüphe, her şeyden ve kendinden nefret devrelerini yaşamıştı. Sakin, emin, mağrur, hayata, güzel başını kaldırarak yürüyordu.

Bir gün, gene bahçede dolaşıyorduk. Bana döndü ve:

— Artık bu sene bitse de, mektebden çıkıp kendi hayatımı yaşamağa başlasam. Dedi. Yüzüne baktım. Saçları, gözleri, dudakları bile parlardı. Vücudünün çizgilerinde o kadar büyük bir ahenk vardı ki, onda, bir tunç heykelin bütün kuvvet ve güzelliğini, fakat aynı zamanda «sabitliğini» hissettim. Sordum:

— Hayattan ne bekliyorsun? Onda ne arıyorsun?

Gene o mahud kahkahalarından birini attı ve:

— Ne mi bekliyorum? dedi, her şeyi, şöreti, saadeti, zeki ve istediğini bilen bir kadının ne beklemesi lâzımsa, onu bekliyorum. On senedir aynı yüzleri görmekten, bu bahçenin her köşesini ezber bilmekten gelen bir bıkkınlık hissediyorum, ve artık bunlar, bu malûm şeyler beni alâkadâr etmiyor.

— Malûm dediğin şeylerin birer sırrı vardır. Bunları arasana!..
Gene güldü. Saçlarını arkaya attı. Yüzüne bile bakmadan cevap verdi:

— Kaybedecek vaktim yok. Senin için hayat, küçük şeylerden ibaret. Bence, bunlar hayata mâni olurlar. Ben yaşamak istiyorum ve göreceksin, yaşayacağım.

Bunları söylerken, sesinde o kadar emniyet vardı ki, cevap veremedim.

★

Altı ay sonra, Selma, tahsilini ikmal için Amerikaya gitti.

Ben İstanbulda kaldım. O, oraya hayatı fethetmeğe gitmişti. Ben, burada hayata uymak için kalmıştım.

Üç sene sonra döndü. Hem daha güzelleşmiş, hem de nefse itimadı artmıştı. İlk sözleri şu oldu:

— Kimya tahsil ettim. Bizim şubede tek kız bendim. Erkekleri nasıl mağlûb ettiğimi görmeli idin.

— Şimdi ne yapacaksın?

— Anadoluya gideceğim. Çalışacağım. Kendimi göstereceğim. Hayat, istikbal benim...

Ve dediği gibi yaptı. Gitti. İyi bir vazife bulmuş, çalışıyordu. Üç ay sonra, gazetede evlendiğini okuyunca şaşırđım. Bunu hiç beklemiyordum. Demek Selma birini sevebilmiş, biraz olsun kendinden başka birini düşünebilmişti. Aradan bir hafta geçmeden, onun ağzından, evlenmesinin sebeplerini öğrendim:

— Ben Amerikada serbest dolaşmağa alışmıştım. Burada ise, bu imkânsız. Dedikodu yapıp rahatımı kaçıyorlar. Evlenmekten başka çare yoktu. Ben de evlendim, yoksa sevdiğimden değil...

Ne diyeceğimi bilemiyordum. Hayatın en mühim, en nazik hâdiselerini bile ne kolay halledilebiliyordu? Bu kadar cesaret gösteren bir kadından korkmamı mıydı, yoksa ona hürmet mi etmeliydi?

— Ya bir gün birini seversen?

— Ben mi? Buna imkân mı var? Ben şöreti ve kendimi seviyorum. Hiçbir erkek sevilmeğe lâyık değildir. Hiçbir erkek kafamdaki âlemi tatmin edemez.

Aşk hisleri benim gibi bir kadında yer edemez, bana yakışmaz.

Bir sene sonra, Selma bana geldi. Birini seviyormuş. Zeki, malûmatlı, tamamille kendine benzeyen bir adam imiş. Uzun uzun ondan bahsetti, onu niçin ve nasıl sevdiğini anlattı. Sözlerinde öyle bir suur, öyle bir sertlik vardı ki, dayanamadım:

— Selma, dedim, darılma ama, sen bu adamı sevmiyorsun. Sevgi denilen şey, bu kadar mantık, bu kadar suur kaldırmaz. O yükün altında ezilir, gider. Bana kalırsa, sen kendi kendini aldatıyorsun. Selma, galiba darıldı. Kalktı. Gitti.

★

Aradan vakitler geçti. Zaman zaman, gazetelerde, Selmanın muvaffakiyetlerinden haber alıyordum. Kendi sahasında bir şahsiyet olmuştu. Avrupa fen mecmualarında ondan bahsediliyor, resimleri çıkıyordu. Selma, acaba hakikaten hayatı yenmeğe muvaffak olmuş muydu?

Bir gün Selmanın kocasından ayrılıp, işini, gücünü bırakarak, bir muharrirle Erzuruma gittiğini duydum. Az zaman sonra ondan bir telgraf aldım. Şöyle di-yordu:

«Kafamın içindekilerden kurtuldum. Paramız az, içimiz zengin. Seni bekliyoruz.»

Demek Selma da, ergeç, mağlûb olmanın tatlı acılığını duyabilmiş idi. Acaba mes'ud olabilmiş miydi? Bunda şübheli idim. Hayır, o, çok bedbaht olacaktı ve ancak bedbaht olduktan sonra müvazenesini bulacaktı. O, artık tunç bir heykel olmaktan çıkmış, her kadının on altı yaşında geçirdiği buhranı, şimdi yaşıyordu. Onun kendinden kurtulmağa ihtiyacı vardı, uzağa değil de, yükseğe veya aşağıya bakmak lâzım olduğunu anlamıştı. Hayat, hayat denilen hâdiseden uzak kalmak şartıyla güzel olabilirdi.

YARINKİ NÜSHAMIZDA:

Küçük kız

Yazan: Peride Celâl

Nafia Vekâletinden:

Eksiltmeye konulan iş:

- 1 — Tokatta Kazovası sağ sahilinin sulanması için açılacak 20 — 55 + 930 Km. lik sulama kanahının hafriyat ve sınaî imalâtı keşif bedeli 577.059 lira 88 kuruştur.
- 2 — Eksiltme 26/9/938 tarihine rastlayan Pazartesi günü saat 11 de Nafia Vekâleti Sular Umum Müdürlüğü su eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.
- 3 — İstekliler eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi, fenni şartname ve projeleri (28) lira (90) kuruş mukabilinde Sular Umum Müdürlüğünden alabilirler.
- 4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin (26 832) lira (40) kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az sekiz gün evvel ellerinde bulunan bütün vesikalarla birlikte bir istida ile Vekâlete müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır. Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmayanlar eksiltmeye iştirak edemezler.
- 5 — İsteklilerin teklif mektublarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Sular Umum Müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

Postada olan gecikmeler kabul edilmez. (3351) (5872)

RADYOLIN

ile SABAH, ÖĞLE ve AKŞAM
her yemekten sonra muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

Devlet Demiryolları ve limanları işletmesi Umum idaresi ilânları

Fevkalâde nakliyat mevsimi sebebiyle 3 birinciteşrin 938 tarihinden itibaren ikinci bir iş'ara kadar vagonların 24 saat ten ibaret olan tahmil ve tahliye mühletleri Haydarpaşa, Derince, İzmir, Samsun ve Mersinde 8 mesai saatine ve diğer istasyonlarda da 6 mesai saatine indirilmiştir. Öğle tatili saatleri mesai saatli sayılır. Bu mühletler dahilinde tahmil veya tahliye edilmeyen vagonlar Şomaj ücretine tâbi tutulacaktır. Sayın alâkalılardan münakalâtın sür'atle yapılabilmesi için lüzum görülen bu tedbirlerle imtisal eylemeleri rica olunur. «6126»

Muhammen bedeli 5530 lira olan 20.000 kilo kalı pilleri için çinko levha ile 2000 metre hudut teli 19.9.1938 Pazartesi günü saat 11,30 da Haydarpaşada gar binası içindeki satınalma komisyonu tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin kanunun tayin ettiği vesaik ve 414 lira 75 kuruşluk muvakkat teminat ile teklif mektublarını muhutevi zarflarını eksiltme günü saat 10,30 a kadar komisyona vermeleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Haydarpaşada gar binasındaki komisyon tarafından parasız olarak dağıtılmaktadır. (5908)

Halbuki, karşısında oturan Yasef öyle değildi. Toriğın kendisine vermiş

olduğu binlik banknot dirduğu gibi, yavrulamıştı da.. Yahudi kendini idare ediyordu. Fakat, şafak söküp de, ortalık ağarmağa başladığı zaman, Gurabî efendi, elini ceketinin iç cebine soktu.. akşamki koca desteden hiç bir şey kalmamış olduğunu ıstırabla gördü. Son bir banknotu da ortaya attı.. o da gitti.

Zaten oyuncular da dağılıyordu. Gurabî efendi kalktı. Melûl melûl kapiya doğruldu. Çıktı. Bahçenin serin havası ağrıyan başına iyi geldi. Oracıkta durdu. Derin derin, sabahın serinliğini teneffüs etti. Hem, Yasefi görünmeden, onunla görüşüp istikraz işini sağlama bağlamadan pansyona dönmeğe istemiyordu. Kazinonun mermer merdivenlerinin dibindeki peykelerden birinin üstüne oturdu. Ceplerini boşaltarak kaybını hesabladı. Nesi varsa gitmişti. Yalnız, yeleşinin sağ cebinde biraz ufaklık, kırmızı örme kesesinin içinde de bir çift gümüş Cumhuriyet lirası duruyordu. Garib garib içini çekti. Dermansız parmaklarile, zonklayan başını sıktı. Oracıkta bir sigara yakıp tellendirmeğe bile mecali yoktu.

İkide birde, giden paracıklarının acısı yüreğinde tazelenirken, kendi kendini:

— Adam sen de! Ter döküp de kazanmadık ya? Haydan gelen huya gider.. canım sağ olsun! Hiç olmazsa ömrümde bir defa bakara da oynamış olum..

Diye teselli etmeye çalışıyordu. Derken, Yasef de kazinodan çıktı. Gurabî efendi ona seslendi:

— Yasef efendi! Yasef efendi!

— Adam sen de! Ter döküp de kazanmadık ya? Haydan gelen huya gider.. canım sağ olsun! Hiç olmazsa ömrümde bir defa bakara da oynamış olum..

Diye teselli etmeye çalışıyordu. Derken, Yasef de kazinodan çıktı. Gurabî efendi ona seslendi:

— Yasef efendi! Yasef efendi!

— Adam sen de! Ter döküp de kazanmadık ya? Haydan gelen huya gider.. canım sağ olsun! Hiç olmazsa ömrümde bir defa bakara da oynamış olum..

Diye teselli etmeye çalışıyordu. Derken, Yasef de kazinodan çıktı. Gurabî efendi ona seslendi:

— Yasef efendi! Yasef efendi!

— Adam sen de! Ter döküp de kazanmadık ya? Haydan gelen huya gider.. canım sağ olsun! Hiç olmazsa ömrümde bir defa bakara da oynamış olum..

YAZAN: Ercümend Ekrem Tain

— Maşalla sultanım! Sabah kefi değil mi? Bu satta burası sirin sirin, çok yuzeldir. E, alışverişten ne haber?

— Kötü! Nemiz var, nemiz yok verdik.

— Sayı mi soyluyorsun? Eh, yok zarar! Yarun çıkarırsın.

— Yarın mı? bir daha, babam me-zardan kalkıp da emretse, oynamam. Allah yazdı ise bozsun!

— Şans boyledir. Bir yun eyi, bir yun fena..

— Neme lâzım? Eyisi de tenası da başkalarının olsun.

— Sen bilirsin, mumiyiz bey! Nasin istersan..

— Yasefaç!

— Buyur!

— Otur şöyle. Seninle konuşacağım var..

Kurnaz yahudi, bu mükâleme mevzuunun neden ibaret olacağını o saat çakmıştı. Fakat hiç oralı değil gibi görünüyordu. Kaçın kur'ası idi o?

— Vakit yeç oldu.. dedi. Oturmaya ne luzum var? Yidelum. Sokakta konuşuruz.

— Olmaz! Burada konuşalım, Sana söyleyeceğim şeyin bence fevkalâde

Gurabî Efendi melûl melûl kapudan çıktı.

ehemmiyeti var.

Yasef ihtiyarın bu ısrarı karşısında, oturdu. Gurabî efendi, bir iki defa yutkundu ve sıklıkla sıkıla söze başladı:

— Dostum! Biz, nasılsa şeytana uyduk; bilmediğimiz herzeve kaşık saldık; ne oldu ise oldu. Şimdi boşu boşuna bu meseleyi münakaşa etmek bey-hudedir.. ancak, malûm ya, gurbet diyarında fülû ahmere muhtac kalmak da çok feci bir vaziyet ihdas eyliyor. İmdi sen, geçenlerde bir şey söylemiştin.. mümkün mü?

Yahudi anlamazlıktan geldi:

— Ne şey? Hatirima yelmiyor.

— Paraya ihtiyacın olursa, ben veririm.. demiştin.

— Evet, Soyledim..

Gurabî efendinin gönlü ümidle doldu; o anda, sararmış yüzüne yeniden renk geldi. Gözleri sevinçten nemleniyor-ken:

— Allah senden razı olsun! diye mırıldandı. Lâkin yahudi bu sevincin temadisine meydan bırakmadan, sözünü şöyle tamamladı:

— Soyledim ama.. Alah sana inandır-sin, benim da param yok!

Oturdukları peyke birdenbire yarılan yerin içine çökse,

yaхуд ki tepelerindeki yüksek çam ağacına ansızın yıldırım düşse, ihtimal ki Gurabî efendinin üzerinde bu derece fena tesir etmezdi.

— Aman! dedi; bütün ümidim sende Yasefaç! Ne diyorsun? Ben hep sana güvendim.

— Doğru! Bana yuvendin.. Fakat ben da bitun sermayeyi dağıttım. Sana para ihtiza olacağını nereden bileyim?

— O halde.. ne yapacağız? Ben kime baş vurayım? Burada, bu ecebi diyarında parasız ne halt ederim?

Yasef:

— Haklısın! Vallah ben de bilmem ki ne edeyim.

— der gibi bir hareket yaptı. Gurabî efendi biçaresi nerede ise yere yığılıp

bayılacaktı. Gözlerini önüne eğip pis düşünmeğe başladı. Muhaverenin nasıl olsa bu kadarla kalmıyacağını bilen ve gaddarlığını, mahzâ daha büyük bir intifa temini için takınmış olan yahudi, ihtiyarın bileğinden tutup:

— Ayde! dedi. Şimdik yatmaya yidelim de, bu işi soram yine düşünürüz.

Gurabî efendi, meyasane, kollarını kaldırdı.

— Nesini sonra düşünceğiz? Baksan a, paran yok diyorsun.

— Alah büyük! Bende yok ama, belkim da bir parça yüksek faiz vermeyilan başkasından buluruz.

— Yüksek faiz! Yüksek faiz! Madem paran yoktu.. benden yardımını esirgeyecektin de, ne diye beni kıskırtır buralara kadar getirir, kumarhanelere dandandırırın?

— Tohafsin be, mumiyiz bey! Sana, içeriye ben mi soktum? Hoca haçan cenneti sana metediyorsa, emen ol de yit mi diyor? Nah, ben da oynadım.. baktım ki şansım yok, çikildim.

— Sende mi kaybettin?

— Binimkisi az bi şey: Bin leinin içe-risinde.. Vakit yicirdim..

— Kuzum Yasefaç! Ayak türabın olayım! Bana ne yap yap, beş yüz lira bul!

— Beşyüz lira mi? Aman! Çok para bel. Boyle zamanda yuç bulunur.

— E, haniya sen bin lira verecektin?

— Ben vereceğidim. Yene da veririm, Ama, olsa! Soyledim sana ki, sermayeyi ep bağladım.

— Adam, Yasefaç! Hiç sende para olmaz olur mu?

— Vallayı, billayı.. eğer varsan, iki yozun kör olsun! Senin ulunu opeyim!

— Benim gözüm mü kör olacak, sende para varsa?

— Canum! Mesele orda değil. İş ki, yarun, obir yun bunun çaresini bula-lum.

(Arkası var)

Abdülhamid devrinde bir aşk macerası : 29

Kırık madalya

Yazan: A. R.

Dersimde soyulan devlet hazinesi

Herhangi bir iş için kasaba ya gelen köylüler, doğruca (Konak) a inerler. Hayvanlarını, kervansaray ahırları kadar geniş olan ahırlara çekerler. Kendileri de mevkilerinin derece ve ehemmiyetine göre birer odaya çekilerek; derdlerini söylemek, işlerini gördürmek için, Tatar ağının huzuruna çıkmak için nöbet beklerlerdi.

Bölük kumandanı Emin ağa, kasabaya her gelişinde konağa misafir olduğu için Zeki bey onun bu sefer de oraya inişini ve kendisini oraya davet edişini pek tabii telâkki etmiş. miralay Kâzım beyin mektubunu da okuyup bitirdikten sonra, konağa gitmişti.

Konağa gidişi, ilk defa değildi. Osep Racinin verdiği o parlak ziyafetten sonra, Tatar ağa da Zeki beyi bir kaç kere konağa davet etmiş; o da kendisine mükellef ziyafetler vermişti.

Tatar ağa o kadar mahir bir diplomat idi ki; Zeki beyin gösterdiği metanete rağmen, onu yavaş yavaş memleketin tabii olan cereyanına sürüklemişti. Zaten, başka türlü hareket de mümkün değildi. İş güc, yoktu. İşte o, belli başlı adamlardan başka konuşulacak adam bulunmuyordu. Zeki bey, şimdiye kadar bu adamların, kendi vazifesine taalluk eden bir münasebet-sizliklerini görmemişti. Onun için, kendini bir tarafa çekmek lüzumunu hissetmemişti.

Zeki bey, konağa girdiği zaman, atların timar vaktine tesadüf etmişti. Ortasında büyük bir şadırvan bulunan avlunun iki tarafındaki tavlalara çikarılmış olan yetmiş, seksen at ve kısarak, at usakları tarafından timar ediliyor - du. Kaşağı şakırtıları, konağın taş duvarlarında gürültülü akisler yapıyor; cins kısarakların narın tayları, nazlı edalarla şadırvanın başında dolaşıyor - du.

Zeki bey, bunların arasından geçerken derin derin içini çekmişti.

— Hey Allahım!.. Bir şu Tatar ağının avlusundaki manzaraya bak.. bir de bizim bölük merkezinin sefalet ve züğürtlüğüne bak.

Diye söylenmekten kendini menedememişti.

Konağın kapısında, işlemeli saltalı, üzerine kat kat yemeni sarılmış keçe külâhlı adamlar bekliyordu.

Zeki bey bunların arasından selâm vererek geçmiş; (Ağanın odası) denilen büyük salona girmişti.

Tatar ağa, Zeki beyi görür görmez hemen yerinden kalkmış;

— Buyurun, yüzbaşı bey.

Demişti. Ve sonra, sedirin kenarına sıralananları göstererek ilâve etmişti:

— Bugün nahiye meclisi toplandı. Bölüğün evrakları hazırlandı. Tasdik edilecek. Onun için sizi davet ettik.

Zeki bey, kendisine hürmet için ayağa kalkmış olan bölük kumandanı Emin ağa ile nahiye meclisi âzalarına selâm vermiş. Tatar ağının yanında açılan yere yerleşmişti.

Kahveler, buz gibi ayranlar ikram edilmişti. Emin ağa, bir saatdenberi söylediği hikâyeyi bitirmişti.

O zaman Tatar ağa; nahiye meclisi âzalarından Molla Yahya ile Osman Şemso ve Molla Süleymana işaret etti:

— Hadi biz, çikalım; başka odaya gidelim. Ağalarla yüz başı bey evrakı tedkik etsinler. Mühürlesinler.

Dedi.

Vaziyet, Zeki beye biraz garib geldi. Yanındaki bölük kumandanı Emin ağa ya eğilerek sordu:

— Anlamıyorum, ne evrakı?..

— Bölük evrakı?.. Efradın istihkakları. İaşe bedelleri. Cebhane sarfiyat senedleri.

— İyi ama, bu evrak burada niçin tedkik ediliyor?.. Hükümet dairesi yok mu?..

— Hangi hükümet dairesi canım. O-

turacak bir kürsü - yani, sandalya - bile yok. Hem, pireden orada oturulabiliyor mu?.. Burası rahat. Ağanın sayesinde, kahve bol. Ayran bol.

Zeki bey meselenin neticesini almadan bir münakaşaya girişmek istememişti.

— Pekâlâ.. nedir şu evrak.. görelim, bakalım.

Demişti.

O zaman; nahiye müdürü, evrakları ortaya çıkarmıştı. Nahiye meclisi âzası ve kâtipi sıfatıyla Osep Raci de izahat vermeye başlamıştı:

— Şunlar, talim için merkeze celbedilen 170 neferin, kırk günlük iaşe bedeli... Bu iaşe, müteahhide ihale edilmiştir. Hükümet bedelini müteahhide verecektir.

Zeki bey sordu:

— Müteahhid kim?

Osep Raci cevap verdi:

— Ben...

— Âlâ... Devam ediniz..

— Bu senedler, efradın merkezde buldukları müddet zarfında ikamet ettikleri han bedeli?..

— Hangi handa.. kasabada han var mı?

— Âdet, böyledir. Han bedeli denilir.

— Bu da âlâ.. sonra?..

— Bu kâğıda, efradın talim esnasında sarfettiği yirmi sandık cebhanenin imha senedi. Bölük zabitanı tarafından mühürlenecek. Bizim tarafımızdan da tasdik edilecek.

Zeki bey, adetâ sersemlemişti. Bir kaç dakika, bir şey söyleyememişti. Ve bu müddet zarfında da; sükûnetle hareket ederek, şu dalavereli işin mahiyetini öğrenmeye karar vermişti. Bölük kumandanına dönerek:

— Bunların, hepsi âlâ, yüzbaşım... Fakat, bu efrad ne zaman buraya geldi?.. Ne zaman burada ikamet etti?.. Nerede talim yaptı?.. Yirmi sandık cebhaneyi ne zaman yaktı?..

Emin ağa, gürültülü bir kahakaha attı.

— Kurban!.. Müfettiş misin?.. Tahkik memuru musun?.. İnceden inceye ne sorup duruyorsun?.. Sen burada bir bölük talim zabitisin. Mühürünü çıkar. Bir besmele çek. Bas şuraya. Hisseni al.

— Hissemi mi?..

— Öyle ya?.. Efradın, iaşe ve han bedellerinin mecmuu, 850 altın tutuyor. (Arkası var)

Nafia Vekâletinden:

Eksiltmeye konulan iş:

1 — Tokatta yapılacak Gömenek Regülâtörü ile mevcut eski köprünün yıkılarak yenisinin inşası keşif bedeli 245,868 lira 68 kuruştur.

2 — Eksiltme 26/9/938 tarihine rastlayan Pazartesi günü saat 12 de Nafia Vekâleti Sular Umum Müdürlüğü su eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — İstekliler eksiltme şartnamesi, mukavele projesi bayındırlık işleri genel şartnamesi, fenni şartname ve projeleri 12 lira 30 kuruş mukabilinde sular umum müdürlüğünden alabilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 13,543 lira 45 kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az sekiz gün evvel ellerinde bulunan bütün vesikalarla birlikte bir istida ile Vekâlete müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır. Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmayanlar eksiltmeye iştirak edemezler.

5 — İsteklilerin teklif mektublarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar sular umum müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri lâzım - dir. Postada olan gecikmeler kabul edilmez. «3352» «5873»

Balıkesir Vilâyeti Nafia Müdürlüğünden:

1 — Bürhaniye hükümet konağı ikmalî inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — İşin bedeli keşfi 22500 liradır.

3 — Bu işe aid evrak:

A — Projeler.

B — Fiat bordrosu, mesaha cedveli, keşif hülâsa cedveli.

C — Fenni ve hususî şartname.

D — Nafia yapı işleri fenni ve umumî şartnamesi.

E — Bayındırlık işleri genel şartnamesi olup bu evrakı hergün Balıkesir Nafia Müdürlüğünde görebilirler.

4 — Eksiltme 26/Eylül/938 tarihinde Pazartesi günü saat 15 de Bürhaniye hükümet konağında kaymakamlık odasında kurulu Nafia Komisyonu huzurunda yapılacakından isteklilerin zarfları bundan bir saat evvel mezkûr komisyona vermeleri.

5 — İsteklilerin bu işe aid 1687 lira 50 kuruşluk muvakkat teminatı Bürhaniye Malsandığına yatırdıklarına dair makbuz veya bu miktarda şayanı kabul banka mektubu ile asgarî 8500 liralık yapı işini bir defada muvaffakiyetle başardığına dair Balıkesir Nafia Müdürlüğünden tasdikli ehliyet vesikasını ve Ticaret Odası vesikasını kapalı keşif mektublarını ihtiva eden zarfa koymaları ve zarfları 2490 numaralı kanunun hükümleri dairesinde tanzim ve imza etmiş olarak muayyen gün ve saatte Eksiltme Komisyonuna müracaatları lâzımdır.

6 — Postada vukubulacak gecikmeler kabul edilmez. (6121)

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı İstanbul Satınalma Komisyonundan

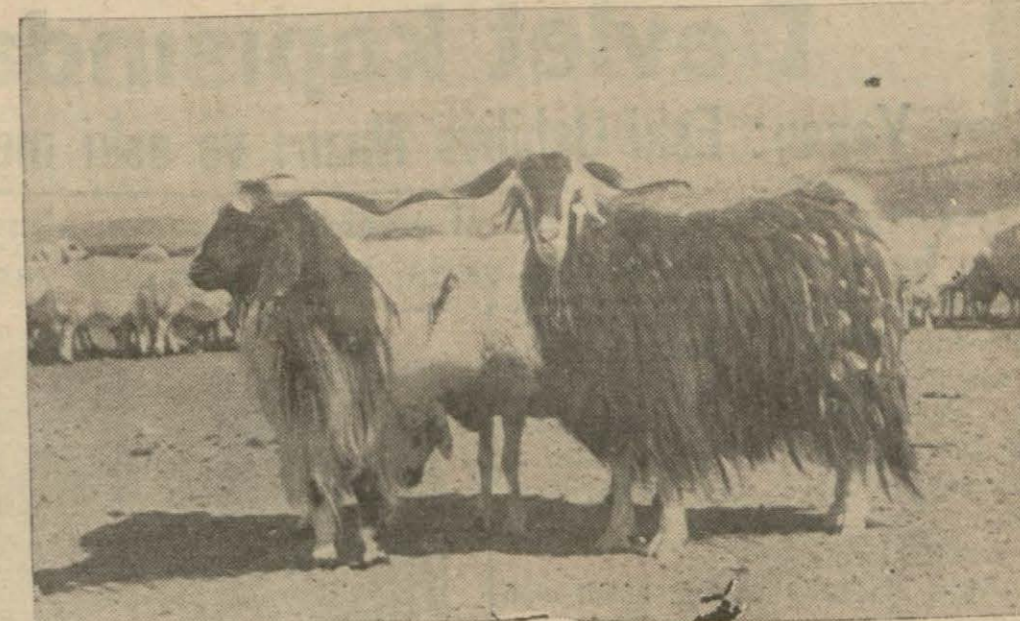
1 — Deniz vasıtaları için 100 er metrelik 7 parça galvanizli zincirle, 3 kilit, 2 parça adı zincirin ve iki admiralı demirin 16/9/938 Cuma günü saat 11 de kapalı zarf ile eksiltmesi yapılacaktır.

2 — Tahmini tutarı 3000 lira ve ilk teminatı 225 liradır.

3 — Evsaf ve şartnamesi komisyondadır. Görülebilir.

4 — İsteklilerin o gün eksiltme saatinden bir saat evveline kadar 2490 sayılı kanunun tarifi ve çehile hazırlıyaçakları keşif mektublarını Galata eski İthalât Gümrüğü binasındaki komisyona vermeleri. (5950)

Hilkat garibesi değil, bir çiftlik oyunu

İznik'de Değirmen çiftliğinde boy - nuzları birbirine bitişik iki keçi vardır. Hayvanlar yekdiğerinden ayrıla - madıkları için birlikte gezmekte, bir - likte yiyip içerek birlikte doğurmak - tadırlar ve bir çokları tarafından bir -

hilkat garibesi olarak seyredilmekte - dirler. Fakat keçi annesinden boynuz - lu doğmadığı için boynuzların çıktık - tan sonra birleştirilmiş olma - ları ihtimali tabii meydana -

Yapı işleri ilânı

Nafia Vekâletinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Ankara Yüksek Ziraat Enstitüleri kanalizasyon ve Fosseptik inşaatıdır.

Keşif bedeli 19545 lira 75 kuruştur.

2 — Eksiltme 16/9/938 Cuma günü saat 11 de Nafia Vekâleti Yapı İşleri Eksiltme Komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 1465 lira 95 kuruşluk muvakkat teminat vermeleri ve bu inşaatı yapabileceklerine dair ehliyet vesikasını ibraz etmeleri lâzımdır. «Bu vesika eksiltmenin yapılacağı günden en az sekiz gün evvel bir istida ile Nafia Vekâletine müracaat edilerek alınacaktır. Bu müddet zarfında vesika talebinde bulunmayanlar eksiltmeye giremeyeceklerdir.»

4 — Eksiltme şartnamesi ve merbutatı 98 kuruş bedel mukabilinde Yapı İşleri Umum Müdürlüğünden alınabilir.

5 — İstekliler teklif mektublarını eksiltme günü olan 16/9/938 Cuma günü saat ona kadar Komisyon Reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. «3361» «5881»

Müzik öğretmeni aranıyor.

Zonguldak Halkevi tarafından salon orkestrası kurabilecek «Viyolonsel, keman, Mandolin, Kitara gibi sazları çalabilecek» ve bir iki sesli koro tertip edebilecek kudrette bir müzik öğretmeni aranıyor. Öğretmene yüz liraya kadar aylık ücret verilecektir. İstekliler, Zonguldak Halkevine müracaat etmelidirler. «6133»

İstanbul Belediyesi İlanları

Beher metre murabbana 2 lira bedel tahmin edilen Fatih yangın yerinde Hoca İvaz mahallesinin Zülâli çeşmesi sokağında 101 inci adada 2559 No. 1 arsanın arkasında yüzüz 25,80 metre murabbai sahali arsa alâkadarları arasında satılmak üzere açık arttırmaya konulmuştur. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 3 lira 87 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubule beraber 9/9/938 Cuma günü saat 11 de Daimî Encümeninde bulunmalıdırlar. (5760)

Metre

33000 Gaz idrofil

6000 Tarlatan 0,65 eninde

Cerrahpaşa hastanesine lüzumu olan ve hepsine 4050 lira bedel tahmin edilen gaz idrofil ile Tarlatan açık eksiltmeye konulmuştur. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 No. 1 kanunda yazılı vesika ve 303 lira 75 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubule beraber 13/9/938 Salı günü saat 11 de Daimî Encümeninde bulunmalıdırlar. (5927) (1.)

Kültür Bakanlığı İstanbul Erkek Terzilik Okulu Direktörlüğünden:

Kayıt ve kabulde devam edilmektedir. Bilgi için Divanyolundaki okula müracaat. (6019)

Telefon: 22480.

Kandilli Kız Lisesi Alım Satım Komisyonundan:

Cins	Aded	Muhammen F. L.	Teminatı L.
Dersane sırası	35	420	63

Kandilli Kız Lisesi için yapılacak olan yukarıda cinsi, adedi ve muhammen fiatı ile teminatı yazılı dersane sırasının pazarlıkla ihalesi 12/9/938 Pazartesi günü saat 11 de İstanbul Kültür Direktörlüğü binası içinde toplanacak olan komisyonda yapılacaktır. İsteklilerin bu işi bi işleri yaptıklarına dair Ticaret Odasının 938 yılı vesikasını ve teminat makbuzları ile birlikte belli gün ve saatte komisyona gelmeleri. (6138)

Fatih Sulh Birinci Hukuk Mahkemesi satış memurluğundan:

Salih, Refik, Emine Münire ve Hasan Mustafanın şayanı mutasarrıf oldukları Fatih Hayreddin hoca mahallesinde Malta ve Tercüman Süleyman sokağında eski 35/3 - 37/3 yeni 41/9 numaralı arsanın izalei şuyu zımında 15/Eylül/938 tarihine müsadif Perşembe ve 30/Eylül/938 tarihine müsadif Cuma günleri mahkeme başkâtibinin odasında satılacağına dair ilân var - kısı hissedarlardan Hasan Mustafa ile ha -

Zayı: İçerisinde Boğaziçi Sarıyer askerlik şubasının tasdikli bulunan ve İstanbul Sa - rıyer nüfus memurluğundan aldığı nüfus tezkeremi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. 1142.

Büyükdere Çayırbaşı kahveci Müseyin Sermed

ciz Zehraya ikametgâhlarının meçhulliyeti hasebile tebliğ edilememiş olduğundan teb - liğ makamına kalmı olmak üzere keyfiye ilân olunur. 1143

Niğde tahrirat kaleminde başlayıp İstanbulda darağacı altında biten memuriyet hayatı: 87

Devlet kapısında elli yıl

Yazan: Eski Dahiliye Nazırı ve eski meb'us Ebubekir Hâzım

Dedağaç mutasarrıfı ikinci Mecidiye nişanını almak için kasabada hayalen bir hastane inşa ettirmiş ve bu hastane yapıldı zannile nişan gönderilmişti!

Sekiz, on gün sonra bir iş için gittiğim Cisirimustafapaşa kasabasında mutasarrıf paşanın bu «himmeti faalane» sinden dolayı vali vekilinin teklifi üzerine arzu ettiği nişanla taltif olunduğunu vilâyet gazetesinde okudum.

Aradan dokuz ay geçti. İkinci Mecidiye nişanını hâmil olan mutasarrıf paşa infisal etti. Yerine, hiç haberim olmadığı halde, tahkikat için Mürefte de iken, ben tayin edildim.

Dedağaçta vardığım ertesi günü, mutasarrıflık odasında birçok ziyaretçilerle konuşurken, hastanenin yerini sordum.

Muhatablarım, şaşkın şaşkın birbirlerine baktılar. Nihayet, muhasebeci Yaver ve tahrirat müdürü Tevfik efendiler gülerken:

— O, hastane değil, nişan tuzağı idi, dediler.

Bu cevaba şaşım. Maamafih Yaver ve Tevfik efendilerle beraber hastanenin köyde bulunduğu yere gittim.

On beş, yirmi metre uzunluğunda ve yarım metre derinliğinde müstatil bir temel kazdırılmış, bir köşesine bir kaç taş atılmış, bir iki kürek kum ve kireç halitası dökülmüş... Bir de koyun kesilmiş! İşte, yapılan hastane bu idi!

İnsanları, hayvanlardan ayıran hislerin en büyüğü olan utanmanın, bu âleni rezalete mâni olamamasına ke-derlendim.

Vâkiâ, Dedağaç, o zaman pek yeni bir kasaba olduğu için yalnız hastaneye değil, daha bir çok yapılara muhtaç idi. Fakat her şeyden önce şu hayali hastanenin hakikate çevrilmesine karar verdim.

Lâkin bir hastanenin inşa edilmesi için, Dedağaç ve ona bağlı kazalardan toplanan ianeler kâfi değildi. İstanbuldan muavenet ummak da beyhude idi. Onun için bütün vilâyetin tanıdığım hamiyetli zenginlerine tahriren müracaat ettim. Tuğla ve kiremidlerin ehven fiyatla satılması için Selânikteki Alatinieye, gerek bunların ve gerekse lâzım olan kerestelerin de Bulgaristandan yarı ücretle nakillerini temin maksadile Şark ve Selânik İltisak demiryolları direktörlerine mektuplar yazdım.

Bu suretle kırk yataklı ve kadın erkek kısımlarını havi olan hastaneyi, inşaatına hergün sabah akşam nezaret ederek iki sene ikmale muvaffak oldum.

Küşad resmini icra etmek için İstanbulla ısmarladığımız mermer kitabenin gelmesini bekliyorken, vali vekili Arif paşa, dahiliye nezaretine 5 kânunuevvel 1314 tarihli ve şifreli şu telgrafını bana tebliğ etti:

«Dedağaç mutasarrıfı Hazım efendinin devamı memuriyeti, rehini civaz olamayacağından hemen azli iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi iktizayı âlisinden bulunmasile halefi tayin ve izam edilmek üzere umuru lıvanın hüsnü temşiyesi (yürütülmesi) için oraya şimdiden muktedir bir vekilin isra ve keyfiyetin inbası...»

Vali vekili, bu telgrafa ilâveten, vekâlete vilâyet matbaası müdürü Şevket beyin tayin olunduğunu bildiriyordu.

Aleyhimde padişaha verilen jurnallardan evvelce biraz haberim olduğu için, bu ansızın azil değilse de, yerli, ecnebi bütün kasaba ahalisine, yanı başlarına yıldırım düşmüş gibi tesir etti.

Azil telgrafını alır almaz, hazır bulunmaları münasib olan kimseleri davet, küşad resmini kısa bir nutuk ile icra ve hüzzara da veda ettim.

Rusya konsolosu Mösyö Aleksandr Critis ile bidayet mahkemesi reisi başta olmak üzere hazır bulunanlardan bir çoğu ağırlarak beni uğurladılar. Edirneye ve oradan da İstanbulla gitmek niyetiyle trene bindim.

Şimdi düşününüz: Bir mutasarrıf hayali bir hastane yapıyor, nişanla taltif ediliyor! Halefi, bu hayali, bin tür-

Dedağaçın eski bir resmi

lû müşkülâtı yenerek hakikate çeviriyor. Fakat, her suretle mükemmel olan hastanenin küşad resmini alçak bir hafiyenin jurnali üzerine tahkiksiz, tedkiksiz azledildikten sonra icra ediyor!

Bu şerait, böyle makûs muamele ve mükâfat ile idare olunan bir memleketin sonunun ne olacağını pek güzel göstermekte idi... Bu âkıbetin ne olacağını tahmin etmek küçük bir irfan ve zekâya da muhtaç değildi!

— 51 —

İHMAL NÜMUNELERİ - HÜKÜMET KONAĞI BAHÇESİ - MAHKÖM BİR MAHBUS VASITASİLE GASIBLARIN DERDESTİ

Fotograflarında görüleceği veçhile Dedağaçta mülkiye, adliye, posta telgraf ve jandarma daireleri, hapishane, Ziraat Bankası ve kasabanın biricik camii geniş ve dört duvarla kapalı bir arsa içinde ayrı ayrı yapılmışlardır.

Bu binaların ortasındaki saha, metruk bir tarla halinde idi.

Hattâ yedi, sekiz yıl önce mülkiye dairesi yapılırken kireç süzülme için bu dairenin merdiveni yanında açılmış olan geniş ve derin bir çukur bile bu kadar uzun yıllardanberi doldurulmamıştı. Daireye her girip çıkmanın küçük bir dikkatsizlik ile içine düşmesi ihtimali olan bu çukurdan daha garibi de vardı:

Dedağaçta mutasarrıf olmadan önce, vali muavini iken, bir iş için oraya gittiğim. Altı ay sonra Elâzığa vali olan mutasarrıf beyi ziyaret etmişim.

Mutasarrıflık dairesinin sofasında, sekiz on büyük sandığım gelip geçmeyi zorlaştırdığını gördüm. Bunların, vergi veya nüfus dairelerine aid evrak olduğunu farz ile, hemen o gün geldikleri için, daha kaldırılmadıklarını tahmin ettim.

Bu lâkayd mutasarrıfa halef olan hayali hastane bânisi ve ikinci Mecidiye nişanını hâmilî zat ta dokuz ay bu sandıklar arasında gidip gelmiş.

Mutasarrıflıkla Dedağaçta tekrar gittiğim zaman bu sandıkların hâlâ eski yerlerinde durduklarını hayretle gördüm. Sebebini, derhal, tahrirat müdürü Tevfik efendiye sordum.

Bu sandıkların üç sene evvel bir vapurdan çıkarılıp gümrük ambarlarına teslim edildiklerini, fakat sahibinin zuhur etmediğini, usulen müzayede ile satılmaları iktiza eden kitabları havi olduklarını öğrendim.

Kitabların arasında «Memaliki şahane» ye girmeleri memnu ve muzır olanlarının da bulunması ihtimaline binaen, muayene ve tedkik için ecnebi lisanlarına vâkıf bir kimsenin ademi mevcudiyeti vilâyete arz edilmiş. Fakat bir cevap almamışım. Bu yüzden, bu sandıklar o zamandanberi hali üzere bırakılmışlar...

Sandıkları bir kenara çektirip birer birer açtırdım.

Küçük, büyük 1500 den ziyade olan kitabların hepsi fransızca idi. 1000 den

ziyadesi ilk ve orta tedsisata mahsus küçük mekteb kitapları, mütebakisi de itina ile cildlenmiş edebiyat kitapları idi.

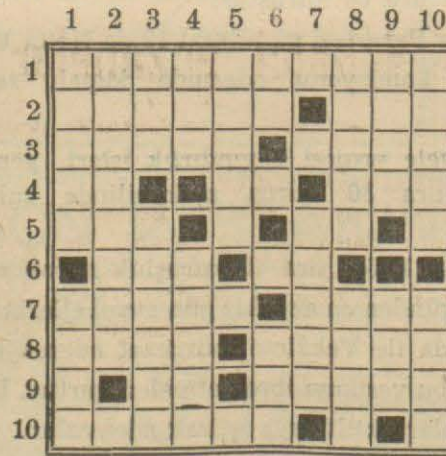
Çok yazık ki, rütubetin tesirile, bunların çoğunun yaprakları birbirine yapışmış, çürümüş ve içlerinde türlü türlü böcekler peyda olmuştu.

Memurların ihmali yüzünden mahvolmuş bulunan bu eserlerin hepsi artırma suretile 400 kuruşa satıldı.

O zaman hissettiğim teessür, aradan kırk sene geçtiği halde, bu satırları yazarken gene aynı şiddetle tazelenmiş oldu...

(Arkası var)

Günün Bulmacası

SOLDAN SAĞA:

- 1 — Kokulu bir nebatla yapılan şeker.
- 2 — Hedefe atmak - Dere halinde akan yağmur suları.
- 3 — Ceketin içine giyilen - İndirilmiş.
- 4 — Baba - Vilâyet - İsyân eden.
- 5 — Spor istilâhında takım - Kusurunu bağışlamak.
- 6 — Rüzgâr - İztirab nidası.
- 7 — Buhran - Hayvan otlatılan yer.
- 8 — Dâmen - İknâ.
- 9 — İsimlerden sıfat yapmak için isimlere ilâve edilen lâhikâlerden biri - Mar-marada bir kazamız.
- 10 — Budala.

YUKARDAN AŞAĞI:

- 1 — Bir şey yapmayı tasarlama - Bu dahil.
- 2 — Sınırlılık.
- 3 — Atların ayak kabısı - Misal getirirken söylenen kelime.
- 4 — Çocuk doğurtan - Şu var ki.
- 5 — Biçim.
- 6 — Kasabın sattığı - Münferid.
- 7 — Kırmızı.
- 8 — Satıcı - Emmek masdarından mazî şühudü üçüncü şahıs, müfred.
- 9 — Başkan - Akciğer.
- 10 — En evvel - Vücudü olmiyan bir masal kuşunun adı.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1	Ç	A	Y	F	İ	N	C	A	N	I	
2	A	V	A	İ	T	■	■	T	E	L	
3	Y	A	Ğ	L	A	M	A	K	■	I	
4	■	Z	■	E	■	A	■	I	R	K	
5	M	A	L	■	R	E	■	E	■	■	
6	E	V	■	B	E	S	■	L	E	M	
7	S	A	H	A	■	I	L	■	Z	■	
8	E	Z	■	T	E	K	E	■	İ	Ç	
9	L	■	L	A	R	■	M	A	Y	A	
10	■	A	Y	A	K	■	G	E	L	E	N

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

SPOR

Atletlerimiz bugün Belgrada gidiyorlar

Kadro 23 atletten mürekebbidr. Kafileyi atletizm federasyonu reisi Vildan Âşir götürüyor

Dokuzuncu Balkan oyunlarına iştirak edecek millî atlet takımının dün akşam yola çıkması lâzımdı.

Seyahat parası henüz gelmediği için takımın seyahati bugüne kalmıştır.

Balkan oyunlarına iştirak edecek takım şu şekilde tesbit edilmiştir.

- 100 — Fikret, Halûk.
- 200 — İrfan, Gören.
- 400 — Gören, Zare.
- 800 ve 1500 — Recep, Galîb.
- 5000 ve 10000 — Artan, Hüseyin.
- 110 mâniâ — Faik, Vasfi.
- 400 mâniâ — Faik, Cemal.
- Üç adım — Abdürrahman, Yavru.
- Yüksek — Polat, Zerfi.

4 — Muhiddin.

Gülle — Ateş İbrahim, Arat.

Disk — Arat, Yusuf.

Cirid — Melih.

Çekiç atma — Ateş İbrahim.

Maraton — Şevki, Selim.

Kafileyi federasyon reisi Vildan Âşir götürülecek, antrenör Ratkai de takımla beraber gidecektir.

Atletlerimizi yetiştiren Macar antrenörü mü, Naili mi?

Dokuzuncu Balkan oyunlarına gidecek atletlerin teknik işleri dört beş seneberi Ankarada bulunan Macar muallim Her Ratkiye verildi.

Macar muallimin bu işteki bilgi ve mahareti bize aşağı yukarı malumdur.

Daha ziyade bir jimnastik hocası olan Ratkinin böyle mühim bir vazifeyi üze-

rine almış olmasının büyük bir cesaret olduğunu bizim kadar kendinin de bilmediğine hiç şüphe yoktur. Balkan oyunlarında renklerimiz temsil edecek atletlerin büyük bir kısmını İstanbulda Naili çalıştırdı. Her birinin huyunu suyunu bilen Nailinin mi, yoksa Manopalas otelinde kaldığı üç beş gün zarfında çocukları tanıyan Ratkainin mi takımın umumî idmanını yarışlar esnasında daha iyi kontrol edebilecekleri münakaza edilebilir bir mevzudur.

Biz şimdiye kadar Almanyadan, Amerika'dan gelen müteaddid antrenörlerin karma karışık idare ettikleri müsabakalara çok şahid olduk.

1926 danberi pist üzerinde bilfiil uğraşmış, tam manasile içimizden yetişmiş ve bugün iş başına geçirilmiş ve hem de muvaffak olmuş bir idareciyi Balkan oyunları hareketinin dışında bırakmağı doğru bulmadık. Nailinin bu mevsim yaptığı faaliyet, onun ne derece muvaffak olduğuna parlak bir misaldir.

Değil müsabakada, tabii bir münakaşada bile âsabına hâkim olamıyan Ratkai geçen sene Romanyada yapılan Balkan müsabakalarında hiç te memnuniyet u yandırmamıştı.

«Naili mi, yoksa Ratkai mi?» sualimize aldığımız tek cevap şudur: Abrahamdan da, Praktan da, Luizden de, hattâ Ratkaiden de vazgeçtik. Bizim dilimizi, anlayışlarımızı bize kâfidir. Hele işi ve mevzuu bildikten sonra!..

Ö. B.

İngilterede lig maçları devam ediyor

İngiltere lig maçlarının hafta arası oyunları pazartesi günü birinci, ikinci, üçüncü lig takımları arasında yapıldı.

Chelsea: 3 - Preston: 1

Kral kupası galibi Preston mevsim oyunlarına pek talihsiz olarak başlamıştır.

İlk golü birinci devrede yapan Preston, ikinci devrede çok müşkül vaziyette kalmıştır. Bu devrede beraberliği elde eden Chelsea üstüste iki sayı daha yaparak bu mühim maçı 3 - 1 kazanmıştır.

Bu maça 25.000 kişi bulunmuştur.

Middelsbrug: 1 - Aston Villa: 1

Çok sert başlayan oyunun ilk dakikalarında Middelsbrug hücum hattı A. Villa müdafaasını çok müşkül vaziyetlere sokmuş ve nihayet yaptığı bir sayı ile müdafaaya hattını mağlûp etmiştir. İkinci devrenin 22 nci dakikasında canlı bir hücum yapan A. Villa merkez mühacimine bir hata yapılmış ve sol açık Hayhton penaltıdan beraberlik sayısını temin etmiştir. İki tarafın gayretine rağmen oyun beraberlikten kurtulamamıştır.

Maça 30.000 kişi bulunmuştur.

Amerikalı atletler Atınaya gittiler

Avrupada turneye çıkan Amerikalı atletlerin bir ekibi Yunanistana uğramıştı. Bunlarla Yunanlılar arasında yapılan müsabakaların hemen hepsini Amerikalılar kazanmışlardır. 100 M. - Elerbi (A) 10,8/10, 200 M. - Elerbi 21,7/10, 400 M. - Howels (A) 49,2/10, 800 M. - Bit - ham (A) 1,57,5/10, 1500 M. - Rice (A) 4 d. 3 s., 5000 M. - Rice (A) 15 d. 31 s. 8/10, 110 mâniâ - Valkot (A) 13,3/10, 400 mâniâ - Patterson (A) 53,4/10, 200 mâniâ - Valkot (A) 26, Disk - Silas (Y) 47,81, II Watson (A) 46,83, gülle - Watson (A) 16,03, Cirit - Papayorgi (Y) 61 m, 72, Uzun - Watson (A) 6,89, Sırık - Varmer - dam (A) 4 M. 11, Yüksek - Watson (A) 1,85, Üç adım - Palamiotis (Y) 14 m. 16.

Meşhur İngiliz atleti Wooderson Milano ve Osloda koşacak

800 metre ve bir mil (1609 M) dünya rekorunu İngiliz Wooderson on bir Eylülde Milânoda 15, 16, 17 Eylülde ise Osloda muhtelif müsabakalar yapacaktır.

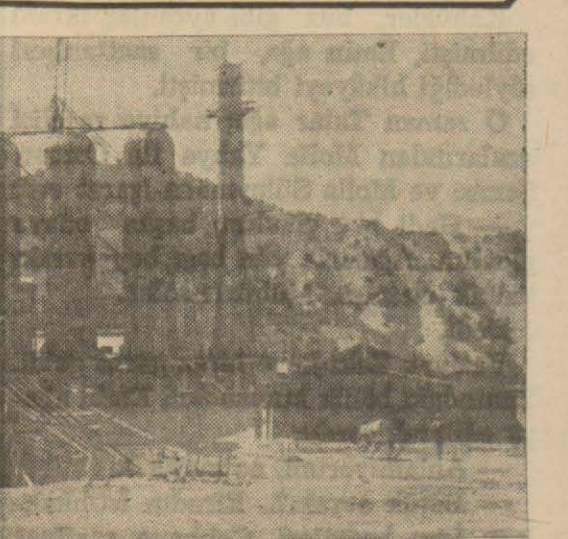
Arsenal - Racing maçı yapılıyor

Her sene Paris'te yapılan İngilterenin Arsenal ile Fransanın Racingi arasındaki futbol maçı bu sene de 27 teğrisanide oynanacaktır.

Karabükte demir - çelik fabrikalarının inşaatı devam ediyor

Karabük, (Husu-si) — Karabük demir - çelik fabrikaları inşaatı oldukça ilerli bir safhaya girmiştir. 3 nisan 1937 de temel atma merasimi yapılan fabrikaların harici inşaatı hemen tamamen ikmal edilmiş ve iç montajına başlanmıştır. Bu büyük fabrikaların kuruluşu dolayısıyla Karabük te geniş bir gelişme halini almıştır. Devamlı binaların yapılmasına rağmen hâlâ ev buhranı devam etmektedir.

Bilhassa belediye teşkilâtının gecikmesi burada yiyecek, içecek, her nevi sa-

taş üzerinde müdhîş ihtikâra meydan vermektedir.

Resim inşaatı ikmal edilen fabrika binalarından birini göstermektedir.

Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

Bu yıl Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsünün Ziraat, Veteriner, fakültesine kız ve erkek, Orman fakültesine yalnız erkek parasız yatılı, paralı yatılı ve yatısız talebe alınacaktır. Enstitüye yazılabilmek için aşağıdaki şartlara uymak gerektir.

1 — Türk tabiiyetinde bulunmak ve lise mezuniyet imtihanını vererek bakanlığına yapmış veya lise olgunluk diplomasını almış bulunmak lazımdır.

2 — İstanbul Üniversitesinin fen fakültesinden naklen gelecek olanlar lisenin fen kolundan pek iyi derece ile mezun ve fen fakültesinde muvaffak olmuşlarsa orada okudukları sınıflardan ikisi kabul edilerek veteriner ziraat ve orman fakültesinin üçüncü sınıflarına alınırlar. Ancak veteriner fakültesine girenlerin bu fakültenin birinci ve ikinci sınıflarında okunan anatomi dersine de ayrıca devam etmeleri ve ziraat fakültesine girenlerin ziraat stajını yapmaları gerektir.

3 — Enstitüye girecek talebenin yaşı 17 den aşağı ve 25 ten yukarı olamaz. Nihari talebe yüksek yaş kaydına bağlı değildir.

4 — Parasız yatılı talebeden beden kabiliyeti ve sağlamlıkları hakkında tam teşekküllü bir hastaevi kurulunun raporu lazımdır.

5 — Enstitüye girecek talebenin yaşı 17 den aşağı ve 25 ten yukarı olamaz. Nihari talebe yüksek yaş kaydına bağlı değildir.

6 — Ziraat fakültesine girecek talebe Ankara'da Orman çiftliğinde staj görmeye mecburdur. Bu staj nihayetinde talebe imtihana tâbi tutulacaktır. Stajdan sonra talebenin enstitüde nazari derslere devam edebilmesi için yapılacak bu ameliyat imtihanında muvaffak olması şarttır.

Staj müddetince talebe 30 lira aylık verilir. Ve yatacak yer parasız olarak çiftlikte sağlanır. «Stajyer talebenin yemesi ve içmesi de enstitüde sağlandığı takdirde kendilerine bu 30 lira verilmez.»

7 — Parasız yatılı talebesinden staj veya okuma devresi içinde her ne suretle olursa olsun kendiliğinden stajını veya tahsilini bırakanlardan veya cezaen çıkarılanlardan hükümetçe yapılan masrafları ödiyecekleri hakkında verilecek nümuneye göre noterlikten tasdikli bir kefaletname alınır.

8 — Enstitüye girmek isteyenler yukarıda yazılı rapordan başka lise ve olgunluk diplomasını veya tasdikli suretlerini, nüfus kâğıdını, polis veya uraylardan alacakları uzgıdım ve aş kâğıdını, orta mekteb ve liselerde görmüş oldukları süel dersler hakkındaki ehliyetnameleri ilâz edilerek el yazılı ile yazacakları pullu bir dilekçe ile ve 6 tane fotoğrafile birlikte doğrudan Ankara'da Yüksek Ziraat Enstitüsü rektörlüğüne baş vururlar.

Talipler dilekçelerinde hangi fakülteye kaydolunmak istediklerini bildir-meli ve çiftçi veya arazi veya orman veya hayvan yetiştirme veya ziraat san'atlarıyla alakalı bir aile çocuğu bulunup bulunmadığını da bildirmelidir.

9 — Pulsuz veya usulü dairesinde pullanmış ol. ve 8 inci maddede yazılı kâğıdın ilişik olmadığı dilekçeler gelmemiş sayılır.

10 — Birinci ve sekizinci maddede yazılı vesikalarla vaktinde baş vuranlar arasından pek iyi veya iyi dereceli ve fen kolundan olanlar veya çiftçi çocuğu veya arazi sahibi veya hayvan veya orman ihtisasile alakalı yer ve tesisat sahibi veya sahibinin çocuğu olanlar tercih olunur. Edebiyat kolundan pek iyi ve iyi dereceliler kabul olunur. Kabul edilecek talebe diploma derecesine ve baş vurma tarihine göre seçilirler.

11 — Ziraat staj ve tahsil müddetince okutulan yabancı dil, Almanca ve İngilizcedir. Fakültelerden mezun olan talebe ziraat mühendisi, veteriner hekim, Orman mühendisi ünvanları verilir.

Talebe meslek imtihanına girmezden evvel yukarıda yazılan yabancı dillerden imtihan edilir. Bu imtihanda iyi derecede muvaffak olmak şarttır.

1, 2, 3 üncülikle mezun olan talebe mükâfaten Avrupada bir tedkik seyahati yaptırılır.

12 — Ziraat fakültesine 40, Veteriner fakültesine 40, ve orman fakültesine 40 azami talebe alınacaktır.

13 — Cevap isteyenler ayrıca pul göndermelidirler.

14 — Baş vurma zamanı «22 ağustos 938 den Eylülün 30 uncu günü akşamına kadardır. Bundan sonraki baş vurmalar kabul edilmez. «3247» «5677»

Nafia Vekâletinden:

Eksiltmeye konulan iş:

1 — Tokatta Kazovası sağ sahilinin su lanması için açılacak 0-20 Km. lik sulama kanalının hafriyat ve sıfır imalatı keşif bedeli 551,480 lira 99 kuruştur.

2 — Eksiltme 26/9/938 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 10 da Nafia Vekâleti sular umum müdürlüğü su eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — İstekliler eksiltme şartnamesi, mu kavele projesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi, fenni şartname ve projeleri 27 lira 60 kuruş mukabilinde sular umum müdürlüğünden alabilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 25,809 lira 25 kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağından en az sekiz gün evvel ellerinde bulunan bütün vesikalarla birlikte bir istida ile Vekâlete müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır. Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmayanlar eksiltmeye iştirak edemezler.

5 — İsteklilerin teklif mektublarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar sular umum müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri lazımdır. Postada olan gecikmeler kabul edilmez. «3353» «5874»

Cibali Orta okul satın alma komisyonundan:

Yapılacak işin:	Adedi	Muhammen bedeli	Teminatı
Cinsi	Beheri	Tutarı	
Sıra	12	1300	70
Kürsü	6	1800	
Yemek masası	8	1000	
Yazı masası	1	4000	
Masa	1	1300	
Kütüphane	1	6000	
Etajer	1	700	
		46400	

Yukarıda yazılı ağaç işleri 12/9/938 Pazartesi günü saat 11 de İstanbul Kültür Direktörlüğünde toplanan okul komisyonunca pazarlıkla ihalesi icra edilecektir. Bu işe girecekler bu gibi işler yaptıklarına dair resmî dairelerden almış oldukları vesika ve ticaret odasının 938 yılı vergi makbuzu ile komisyona gelmeleri. Teminat Lâseler Muhasebeciliği vizesine yatırılacaktır. Şartname okuldan öğrenilir. «6120»

İstiklâl Lisesi Direktörlüğünden:

- 1 — İlk, Orta ve Lise kısımlarına yatılı veya yatısız kız ve erkek talebe kaydına başlanmıştır.
- 2 — Bu yıl yeniden az talebe alınacağından mektebe girmek isteyenler biran evvel müracaat etmelidirler.
- 3 — Eski talebe eyüldün onuncu gününe kadar gerek mektubla, gerek mektebe başvurarak kaydını yenilemelidir. Eski talebenin eyüldün onundan sonra yapacakları müracaat kabul edilmeyecektir.
- 4 — Sekizinci ve on birinci sınıflarından başka diğer sınıfların bütünlüme ve engel sınavları eyüldün yedisinde başlayacaktır.
- 5 — İstiyenlere mektebin kayıt şartlarını bildiren tarifname parasız gönderilir.

Adres: Şehzadebaşı Polis karakolu arkası: Telefon: 22534

RADYO

Bugünkü program İSTANBUL

6 Eylül 1938 Salı

ÖĞLE NEŞRİYATI:
12.30: Plâkla Türk musikisi. 12.50: Havadis. 13.05: Plâkla Türk musikisi. 13.30: Muh-telif plâk neşriyatı.

AKŞAM NEŞRİYATI:
18.30: Dans musikisi (Plâk). 19: Konferans: Eminönü Halkevi namına, Muallim İbrahim Kongar (Mekteplerde disiplin meselesi). 19.30: Dans musikisi (Plâk). 19.55: Borsa haberleri. 20: Saat ayarı: Grenviç rasadhanesinden naklen. Suzan ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.40: Hava raporu. 20.43: Ömer Rıza Doğrul tarafından arabca söylev. 21: Saat ayarı. Orkestra. 21.30: Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 22.10: Kitar solo: Flader. 22.50: Ajans haberleri, ertesi günün programı. 23: Saat ayarı.

ANKARA

6 Eylül 1938 Salı programı

ÖĞLE NEŞRİYATI:
14.30: Karışık plâk neşriyatı, 14.50: Türk musikisi ve halk şarkıları, 15.15: Ajans haberleri.

AKŞAM NEŞRİYATI:
18.30: Karışık plâk neşriyatı, 19.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Makbule ve arkadaşları), 20: Saat ayarı ve arabca neşriyat, 20.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Sâlâhaddin ve arkadaşları), 21: Keman solo: (Prof. Necdet Atak), Piyanoda; Prof. Georg Markovits, 21.15: Stüdyo salon orkestrası, 22: Ajans haberleri ve hava raporu, 22.15: Ya-rınki program.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul civetindekiler:

Aksarayda: (Şeref), Beyazıdda: (Cemil), Samatyada: (Rıdvan), Eminönünde: (Bensason), Eyüde: (Hikmet Atamaz), Fenerde: (Emilyadi), Şehremi-ninde: (Hamdi), Şehzadebaşında: (Üniversite), Karagümrükte: (Arif), Küçük-pazarda: (Necatî Ahmed), Bakırköyünde: (İstapan).

Beyoğlu civetindekiler:

İstiklâl caddesinde: (Dellasuda), Galatada: (Hüseyin Hüsnü), Taksimda: (Limonciyan), Pangaltıda: (Nargileciyan), Beşiktaşta: (Nall Halid).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardakiler:
Üsküdar: (İskele başı), Sarıyerde: (Nurl), Kadıköyünde: (Moda, Merkez), Büyükdada: (Şinasi Rıza), Heybelide: (Tanaş).

Son Posta

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25
İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aiddir.

ABONE FİATLARI

	1 Sene Kr.	6 Ay Kr.	3 Ay Kr.	1 Ay Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez. İlanlardan mes'uliyet alınmaz. Cevap için mektuplara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lazımdır.

Posta kutusu: 741 İstanbul
Telegraf: Son Posta
Telefon: 20203

Güzel Sanatlar Akademisi talebe kayıd ve kabulü

Güzel Sanatlar Akademisi Direktörlüğünden:

- 1 — Akademi şubeleri için talebe kayıd ve kabulüne 15 Eylül 938 tarihinde başlanacak ve Eylül gayesinde nihayet verilecektir.
- 2 — Akademinin bütün şubelerinde tedrisata 15 İlkteşrin 938 de başlanacaktır.
- 3 — Akademi: Mimari, Resim, Heykel, Tezyini santalar ve Türk Tezyini san'atlar şubelerinden mürekkebirdir.

A — **Mimari Şubesi:** Tahsil müddeti beş yıldır. Bu şubeye lise olgunluk mezunları kabul olunur. Talib sayısı alınacak talebe miktarını geçerse desen ve Türkçe kompozisyondan bir müsabaka imtihanı yapılır. Bu şubeye talebe olarak girebilenler arasında imtihanla burslu talebe seçilir.

Bu sene yeniden 10 burslu talebe alınacaktır. Burslu talebelere tatilde de devam etmek üzere maktuan «25» lira aylık verilir. Burs imtihanı Türkçe kompozisyonla «Lise müfredatına göre» Riyaziye, Umumi tarih ve yabancı dilden yapılır. Burslu talebelere aid talimatname Akademiden alınabilir.

B — **Resim ve Heykel Şubeleri:** Tahsil müddeti muayyen değildir. İstidada bağlıdır. Bu şubeye devam edenler 30 yaşına kadar talebelik hukukundan istifade edebilirler. Resim ve Heykel şubeleri ne girebilmek için en az orta mekteb mezunu olmak lazımdır. Bu şubelere girmek isteyenler bir istidat yoklaması geçirirler.

C — **Tezyini San'atlar Şubesi:** Tahsil müddeti dört senedir. Umumi Tezyinat afiş ve grafik, çiniçilik dahil tezyinat, mobilya kısımlarını havidir. Bu şubeye orta mekteb mezunlarıyla bütün mntaka san'at mektepleri mezunları alınır. Orta mekteb mezunları desen ve Türkçe den imtihana tâbi tutulurlar.

D — **Türk Tezyini San'atlar Şubesi:** Tahsil müddeti muayyen değildir. San'at istidadı gösterenler alınır. Tezhib, tezyini arap yazısı, Türk çitçiliği, Türk çit kaplıları imali, ebru ve ahar, Türk minyatürü, Türk Tezyinatı ve çini nakışları, kıymetli taşlar üzerine hâk, altın varak imali, halı nakışları, sedef kâkmacılığı kısımlarını havidir. Bu şube ye girmek için yaş haddi vazedilmiştir. Taliblerin istidat sahibi bulunmaları ve Türkçe kompozisyona muktedir olmaları lazımdır. Bu şubeye girmek isteyenler Direktörlüğe istida vermek mecburiyetinde değildirlir.

4 — Taliblerin Akademi Direktörlüğüne hitaben bir istida ile müracaatları ve bu istidada girecekleri şubeyi tasrih etmeleri lazımdır. İstidaya bağlanmasa icab eden vesikalar şunlardır:

- a — Nüfus hüviyet cüzdanı.
- b — Sihat ve aşı raporu «Resmî doktorlardan alınmalıdır».
- c — Resmî tahsil vesikası. (Askerlik ehliyetnamesiyle beraber).
- d — Hüsnühal kâğıdı «Mekteplerden bu sene mezun olanlardan istenmez».
- e — 6 tane kartonsuz vesikalık fotoğraf. «Alaminüt olmamalıdır».
- 5 — Ecebi olanlar yukarıdaki vesikaları mensub oldukları konsolosluklardan tevsik ettirmiş bulunmalıdır.
- 6 — Kabul yoklamalarının ve burs imtihanlarının yapılacağı tarihler 15 Eylülde mekteb dahilinde ilân edilir.
- 7 — Akademi niharidir. Devam mecburidir. Yalnız Türk Tezyinat talebesine devamda kolaylıklar gösterilebilir.
- 8 — Taşradan gelecekler lüzumlu vesikalarını taahhüdü olarak posta ile gönderebilirler. Bu gibilere Akademiye hangi tarihte bulunmaları lazım geldiği tahriren tebliğ olunur. «6027»

Nafia Vekâletinden:

1 — 19/9/938 tarihinde saat 11 de kapalı zarf usulile münakasasının yapılacağı 4, 14, 24 ağustos ve 7 Eylül tarihlerindeki Ulus, Son Posta, Tan, Jurnal, doryan, Türkiyepost ve Resmî Gazete ile ilân edilen Sivas - Erzurum hattının 499 uncu kilometresindeki Serçeme demir köprüsü inşaatı için gerek bu münakasanın eksiltme şartnamesinde ve gerekse mezkûr gazetelerdeki ilânlarda aranılacağı ilân olunan «Müteahhit vesikası» aranılmıyarak, onun yerine «ehliyet vesikası» aranılacaktır.

2 — Bu münakasaya girmek için ehliyet vesikası almak isteyenlerin referans larile diğer vesikalarını bir istidaya rapten münakasa tarihinden en az sekiz gün evvel Vekâletimize müracaat ederek ehliyet vesikası talep etmeleri lazımdır.

3 — Münakasa tarihinden en az sekiz gün evvel müracaat ederek ehliyet vesikası talep etmeyenlerin müracaatları nazarı itibara alınmayacaktır. «3358» «5907»

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — İdaremizin Paşabahçe fabrikasındaki tahammür dairesinin şartname ve projesi mucibince tevsi ve Bodrumda ambar tesisi işi her ikisi birden kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Keşif bedeli tahammür dairesinin 14374 lira 83 kuruş, Bodrumda ambar tesisi işinin 707,30 lira ki cem'an 15082 lira 13 kuruş ve muvakkat teminatı 1131,15 liradır.

III — Eksiltme 10/IX/938 tarihine rastlayan Cumartesi günü saat 11 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname ve projeler 75 kuruş bedel mukabilinde İnhisarlar Levazım ve Mübayaat Şubesine, Ankara ve İzmir Başmüdürlüklerinden alınabilir.

V — Eksiltmeye iştirak etmek isteyenlerin fenni evrak ve vesaikini ihale gününden 3 gün evveline kadar İnhisarlar İnşaat Şubesine ibraz ederek ayrıca münakasaya iştirak vesikası almaları lazımdır.

VI — Mühürlü teklif mektubunu kanunî vesaik ile V inci maddede yazılı ehliyet vesikası ve % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarfların eksiltme günü en geç saat 10 a kadar yukarıda geçen Komisyon Başkanlığına makbuz mukabilinde verilmesi lazımdır. «5730»

Nezele

Bütün göğüs hastalıklarına yol açabilir:
Fakat bir tek

GRİPİN**GRİPİN**

Baş dış ağız ağrılarile diğer ağrıları en kısa zamanda ve en kat'ı şekilde dindirir. Nezleye, soğuk algınlığına, gripe ve emsal hastalıklara karşı bilhassa müessirdir.

ICABINDA GÜNDE 3 KAŞE ALINABİLİR.

İsim ve markaya dikkat. Taklidlerinden sakınız.

KANZUK**BALSAMIN KREMLERİ**

Gece - gündüz - yağlı - yağsız ve acı badem

BALSAMIN KREMLERİ

Bütün dünyada birinciliği tasdik edilmiş sıhhi güzellik kremleridir. Gece için yağlı - gündüz için yağsız ve halis acı badem çeşitleri vardır. Hususî vazo ve tüplerde satılır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

Beyoğlu - İstanbul

Cildinizin tahriş edilmemesini isterseniz ?

Dünyanın her tarafında seve seve kullanılan, ve cildi tıraştan sonra pamuk gibi yumuşatan

POKER

tırâş bıçaklarını kullanınız.

BEYOĞLU - TÜNELBAŞI - YENİYOL

Kız ve Erkek **ALMAN LİSESİ** ve Ticaret okulu

Tam devreli Lise, Ticaret mektebi, Almanca öğretmek için ihzarî sınıflar.

Derslere 16 Eylül Cuma günü başlanacaktır. Kayıt muamelesi 9 Eylül'den itibaren hergün saat 8 den 12 ye kadar: Nüfus teskeresi veya ikamet tezkeresi; mahallî hükümet doktorluğunca tasdikli sıhhat raporu, çiçek aşısı kâğıdı ve tifo aşısı kâğıdı; altı fotoğraf ve mekteb tasdiknamesi veya diplomasile yapılır.

Fazla malûmat için 49486 ya telefon edilmesi. Kayıtlar 15 Eylül Perşembe günü saat 12 ye kadar devam edecektir.

Kız, Erkek - Gecel, Günsel

Yuca Ülkü Liseleri

Kayıt muamelesine başlanmıştır. İsteyenlere İzahname gönderilir.
(Çarşıkapı, Tiyatro Caddesi - Telefon: 20019)

Fazla yemek

Bazan insan kendisini tutamıyarak, ve yahud bir bayram, ziyafet veya davette mutaddan fazla yer ve içor. Fakat çok geçmeden vücudda ağırlık MİDEDE EKŞİLİK veya kusma lüzumu, elhasıl bir keyif bozukluğu hissedilir. O zaman derhal yarım bardak taze suya bir kahve kaşığı MAZON katarak içiniz. Keyifsizlik alâmetleri zail olur. İçilmesi gayet lâtifdir. Tesiri seri, kolay, tabii kat'irdir.

MAZON MEYYA TUZU

1938 senesi için

Çocuk arabalarının Son partisi gelmiştir

BAKER Mağazalarında

Reklam fiyatına satılmaktadır

35 Türk lirası

DİŞ TABİBİ

RATİP TÜRKÖĞLU

Sirkeci: Viyana oteli sırası.
No. 26, Kat 1 de hergün öğleden sonra saat 14 den 20 ye kadar hastaları kabul eder.

Doktor A. KUTİEL

Karaköy, Topcular Cad. 43

İlan Tarifemiz

Tek sütun santimi

Birinci	sahife	400	kuruş
İkinci	sahife	250	»
Üçüncü	sahife	200	»
Dördüncü	sahife	100	»
İç sahifeler		60	»
Son sahife		40	»

Muayyen bir müddet zarfında fazlaca miktarda ilan yaptıracaklar ayrıca tenzilâtli tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilanlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilanlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

Hâncelik Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Negriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIĞIL**“Zevcim, gözlerine inanmak istemiyor,”**

İşte, Fransada Sen Şehrinde Montereuil kasabasında Emil Zola sokağında 17 No. da Bayan Wagner, Böyle diyor ve ilâve ediyor:

“O, Bana; Sen 10 Yaş Gençleşmişsin Diyerek Hayretini İzhardan Kendini Alamıyor.”

Bayan Wagner'in Biocelli yeni cild unsurunu kullanmazdan evvelki fotoğrafı

Bayan Wagner'in birkaç hafta zarfında kazandığı şayanı hayret güzellik tebeddülünü gösteren fotoğraf

«Zevcim Jorj, bu âdetâ bir mucize dir, diyor. Filhakika iki ay kadar evvel, alımda, gözlerimin ve ağzımın etrafında buruşukluklar ve çizgilerim vardı. Bugün ise bütün arkadaşlarım bu şayanı hayret tebeddüle şaşıyorlar. Onlara yaptığımı söyledim. Yegâne cild unsuru olan pembe renkteki Biocelli Tokalon kremi kullanmalarını tavsiye ettim. Birçokları bizzat tecrübe ederek şayanı hayret semeresini görüncüye kadar benimle alay ettiler. Fakat sonra bana hem teşekkür ettiler,

hem de son derece memnun kaldılar.» Her akşam yatmazdan evvel pembe renkteki Tokalon kremi kullanınız. Terkibinde, Viyana Üniversitesi Profesörü doktor STEJSKAL'ın keşfi olup tıpkı insanın tabii ve hayatî cild unsurunun aynı olan ve genç hayvanların cild hüceyrelere istihsal edilen Biocell gençlik cevheri vardır. Gündüz için de beyaz renkteki Tokalon kremi kullanınız, cildinizi yumuşatıp beyazlatır ve siyah noktaları eritip açık mesameleri sıklaştırır.

MIKROSKOP GÖSTERİYORKİ: **BIOGENINE SITMA**

nin en birinci devasıdır.

Çünkü sivrisineklerin iğneleriyle kanımıza aşılana sıtma parazitlerini derhal öldürür ve bu sayede sağlığımızı sıtma afetinden kurtarır ve korur. Sıtmanın en birinci devası kinindir. BIOGENIN'de ise kininin kuvveti, Çelik, Arsenik ve daha bir çok acı nebatat ile arttırılmıştır. Sıhhat vekâletinin müsaadesini haiz bulunan BIOGENIN kamı tazeleyip çoğaltır. Kırmızı yuvacıkları arttırır. Adale ve sinirleri kuvvetlendirir. İştihayı açar. Dermansızlığı giderir, Sıtma Parazitlerini Öldürür. Tali olarak Hususen sıtmalı mıntakalarda ademi iktidar ve bel gevşekliğinde mühim faydalar temin eder. BIOGENIN büyük ve küçükler için sıtmaya yakalanmamak ve yakalanana kurtarmak için en birinci devadır. Kutuların içinde kullanılan tarzı yazılıdır.

Her eczanede bulunur.

İçkisiz saz

Bayan **MUALLÂ** Kemani Necati Tokyay **Büyük saz heyeti** ve arkadaşlarının iştirakile

Her salı akşamı İstanbul Eski Dünyu Umumiye binası yanında

ÇİFTE SARAYLAR BAHÇESİNDE

Dikkat: Kapımız Cumhuriyet Matbaası karşısındadır.

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı İstanbul Satılma Komisyonundan:

14/9/38 Çarşamba günü saat 15 de kapalı zarfla eksiltmesi yapılacak 4833 çift erat kundurasının şimdilik ahmından sarfınazar edildiği ilân olunur. «6069»

VENÜS ÇAM KOLONYASI

Ciğerleri zayıf ve sinirleri bozuk olanların kalbine ferahlık verir ve gönlünü açar. Ada çamlarının lâtif ve sıhhi kokuları VENÜS çam kolonyasında mevcuttur. Deposu: NUREDDİN, EVLİYA ZADE İSTANBUL

NEOKALMİNA BAŞ DIŞ AĞRILARI NEVRALJİ